

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำความผิดทางอาญา

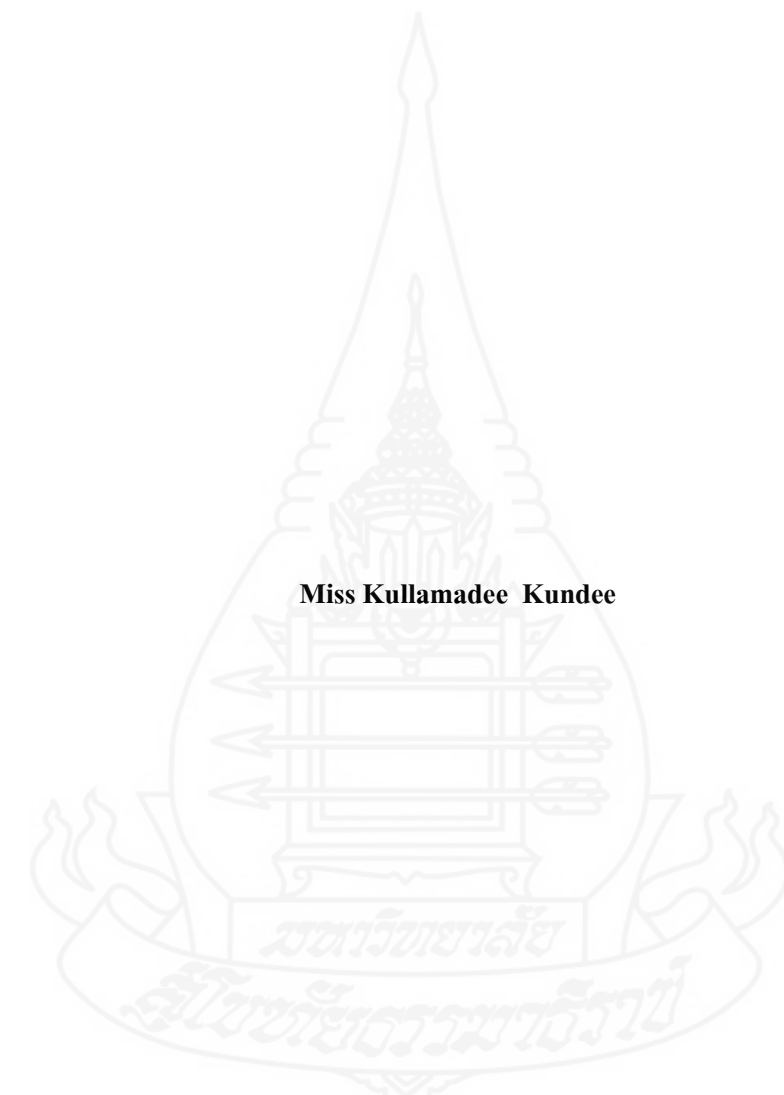

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกกฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2564

Legal Measures for the Use of Imitation Firearms in Criminal Offenses

Miss Kullamadee Kundee

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Laws in Criminal Law and Criminal Justice

School of Law

Sukhothai Thammathirat Open University

2021

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ   มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการ
กระทำความผิดทางอาญา
ชื่อและนามสกุล   นางสาวกุลมณี กุนดี
วิชาเอก   กฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม
สาขาวิชา   นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิ่นณวิช ทัพภวิมล

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2565

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิ่นณวิช ทัพภวิมล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวิภา เมืองด้า)

.....
(รองศาสตราจารย์ รุ่งฤดี เทพทอง)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ   มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมออวูรป็นในการกระทำ
ความคิดทางอาญา

ผู้ศึกษา นางสาวกุลมณี กุนดี **รหัสนักศึกษา** 2624002172 **ปริญญา** นิติศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัทมวิช ทัพภวิมล **ปีการศึกษา** 2564

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความเป็นมา ความหมาย แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิ่งเทียมออวูรป็น (2) ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิ่งเทียมออวูรป็น ของประเทศไทย สหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และสาธารณรัฐสิงคโปร์ (3) วิเคราะห์และเปรียบเทียบ มาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และสาธารณรัฐสิงคโปร์ และ (4) เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมออวูรป็นในประเทศไทย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิจัยจากเอกสาร ผู้ศึกษาได้ทำการ รวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหนังสือ บทความ วารสาร เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทั้งในภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ในส่วนของกรณีวิเคราะห์ ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์จากข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเอกสารข้างต้น เพื่อจัดทำ ข้อเสนอแนะต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า (1) บทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติออวูรป็น เครื่องกระสุนป็น วัตถุประสงค์ ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมออวูรป็น พ.ศ.2490 มิได้มีบทบัญญัติห้ามมิให้นำ สิ่งเทียมออวูรป็นมาใช้โดยมีเจตนาในการกระทำความผิดอาญาอื่น (2) บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว มิได้บัญญัติให้คำจำกัดความของคำว่า สิ่งเทียมออวูรป็น ใ่ว่างชัดเจน (3) บทบัญญัติตามประมวล กฎหมายอาญาของประเทศไทยไม่ถือว่าสิ่งเทียมออวูรป็นเป็นอาวุธ โดยสภาพตามความหมายของบท นิยามในมาตรา 1 (5) (4) ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติออวูรป็น เครื่องกระสุน ป็น วัตถุประสงค์ ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมออวูรป็น พ.ศ.2490 ให้บัญญัติห้ามมิให้นำสิ่งเทียมออวูรป็นไป ใช้กับการกระทำความผิดทางอาญาอื่น และมีการกำหนดคำนิยามเกี่ยวกับสิ่งเทียมออวูรป็นที่เป็นรูปธรรม และแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาในมาตรา 1 (5) ให้หมายความรวมถึงสิ่งซึ่งมีรูปและลักษณะ อันน่าจะทำให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าเป็นออวูรป็น

คำสำคัญ สิ่งเทียมออวูรป็น อาวุธ

Independent Study title: Legal Measures for the Use of Imitation Firearms in Criminal Offenses

Author: Miss Kullamadee Kundee ; **ID** 2624002172; **Degree:** Master of Laws

Independent Study advisor: Dr. Punnavit Tuppawimol, Assistant Professor;

Academic Year: 2021

Abstract

The objectives of this independent study were (1) to investigate the background, meaning, concepts and theories related to the use of imitation firearms, (2) to study the laws relating to the use of imitation firearms in Thailand, the United States of America, the United Kingdom and the Republic of Singapore, (3) to analyze and compare the legal measures of Thailand with United States of America, the England and the Republic of Singapore and, (4) to propose the recommended guidelines for the development and improvement of the law on the use of imitation firearms in Thailand.

This independent study was a qualitative research using a document-based research method. The researcher compiled all relevant information as well as books, articles, journals, academic papers, research papers, theses and information from the Internet in both Thai and English languages. In the data analysis the researcher analyzed the qualitative data from the data obtained from the research document above to make further recommendations.

The major findings indicated that (1) the provisions of the Firearms, Ammunition, Explosives, Fireworks and Imitation Firearms Act, B.E.2490 (1947) did not contain provisions prohibiting the use of imitation firearm with the intention of other criminal acts (2) The provisions of the said law do not provide a clear definition of the imitation firearms. (3) The provisions of the Penal Code of Thailand do not regard an imitation firearm as a weapon in the sense of the definition under section 1 (5). (4) The researcher has suggestions to amend the provisions of the Firearms, Ammunition, Explosives, Fireworks and Imitation Firearms Act, B.E.2490 (1947) to prohibit the use of imitation firearms for other criminal offenses and give a concrete definition of imitation firearms as well as amend section one (5) of the penal code to include things which have a picture and appearance that are likely to make other people to understand that it is a firearm.

Keywords: Imitation firearms, Weapons

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณณวิช ทัพภวิมล ที่ได้กรุณาใช้เวลาอันมีค่าให้เกียรติรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ท่านอาจารย์ได้คำปรึกษา คำชี้แนะแนวทางในการเขียนการศึกษาค้นคว้าอิสระและค้นหาข้อมูลทางวิชาการ กรุณาตรวจทานพร้อมทั้งให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนแนวคิดอันเป็นประโยชน์เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวิภา เมืองถ้ำ ที่ได้กรุณารับเป็นกรรมการการศึกษาค้นคว้าอิสระพร้อมทั้งได้ให้ข้อแนะนำที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระจนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จอย่างสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ที่เป็นเสมือนแรงใจ แรงผลักดันอันยิ่งใหญ่ และให้โอกาสทางการศึกษาในทุกระดับชั้นการศึกษาแก่ผู้วิจัย รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ประสาทความรู้ทางวิชาการ เจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษาที่คอยช่วยเหลืออำนวยความสะดวก ตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่นทุกท่านในคณะนิติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชที่คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเสมอมา จนกระทั่งการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

อนึ่งหากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีคุณค่าและเป็นประโยชน์แก่การศึกษาทางวิชาการประการใดแล้ว ผู้วิจัยขอกราบเป็นกตเวทิตาคุณแก่บิดามารดา คณะอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้มีส่วนเกื้อกูลเสริมสร้างรากฐานที่สำคัญสำหรับผู้ศึกษา หากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีข้อผิดพลาดบกพร่องประการใด ผู้ศึกษาขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว และกราบขออภัยในความผิดพลาดมา ณ ที่นี้ด้วย

กุลมดี กุนดี

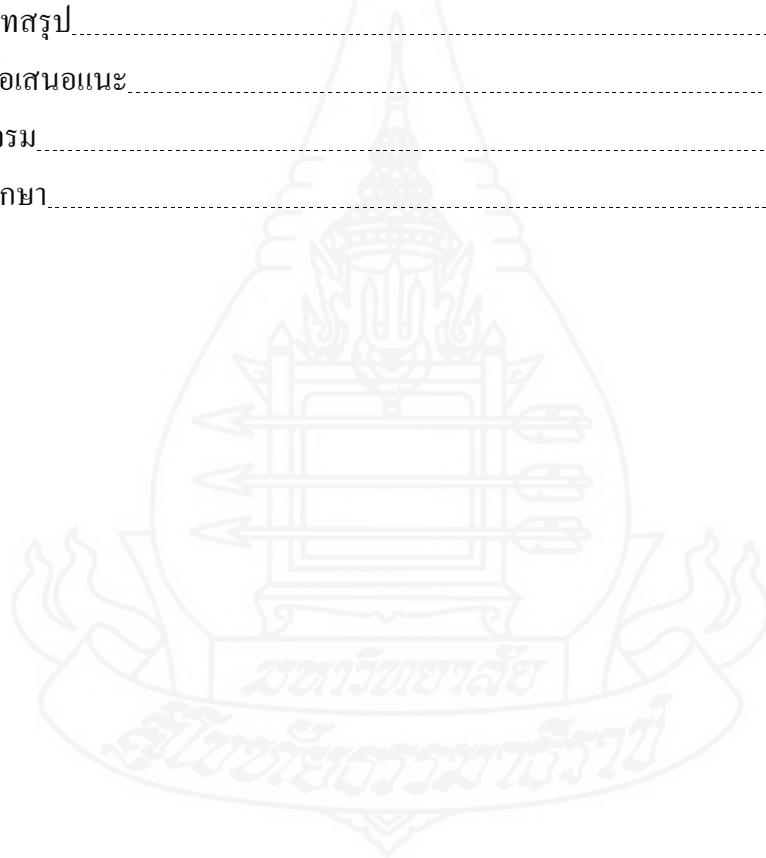
กุมภาพันธ์ 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	8
ขอบเขตการวิจัย	8
ระเบียบวิธีวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 ความเป็นมาความหมาย แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิ่งเทียมออวูรป็น	10
ความเป็นมา ความหมาย และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิ่งเทียมออวูรป็น	10
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมออวูรป็น	20
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมออวูรป็น	27
บทที่ 3 หลักกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมออวูรป็นของประเทศไทยและต่างประเทศ	38
สิ่งเทียมออวูรป็นประเทศไทย	38
สิ่งเทียมออวูรป็นในสหรัฐอเมริกา	58
สิ่งเทียมออวูรป็นประเทศอังกฤษ	66
สิ่งเทียมออวูรป็นสาธารณรัฐสิงคโปร์	74
บทที่ 4 วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมออวูรป็น ในการกระทำความผิดทางอาญาของประเทศไทย เปรียบเทียบกับต่างประเทศ	86
ปัญหาประการแรก บทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติออวูรป็น เครื่องกระตุ้นป็น วัตถุประสงค์ ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมออวูรป็น พ.ศ.2490 มิได้มีบทบัญญัติห้ามนำสิ่งเทียมออวูรป็นมาใช้โดยมิเจตนา ในการกระทำความผิดอาญาอื่น	87

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ปัญหาประการที่ 2 บทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 มิได้บัญญัติให้คำจำกัดความของคำว่า สิ่งเทียมอาวุธปืน ไว้อย่างชัดเจน.....	90
ปัญหาประการที่ 3 บทบัญญัติของกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญา จากการกำหนดบทนิยามในมาตรา 1 (5).....	92
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	96
บทสรุป.....	96
ข้อเสนอแนะ.....	100
บรรณานุกรม.....	103
ประวัติผู้ศึกษา.....	109

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงตารางเปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืน ของประเทศไทยกับต่างประเทศ กรณีการนำไปใช้ ในการกระทำความผิดทางอาญา.....	78

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 3.1 ภาพประกอบปืนที่ทำมาจากพลาสติกที่เป็นของเด็กเล่น.....	29
ภาพที่ 3.2 ภาพประกอบปืนที่มีกลไกและสปริงอัดลม (ปืนอัดลมสปริง).....	29
ภาพที่ 3.3 ภาพประกอบปืนที่ใช้ในการเล่นกีฬา (ปืนสั้นอัดลม).....	29
ภาพที่ 3.4 ภาพประกอบปืน บีบี กัน.....	30
ภาพที่ 3.5 ภาพประกอบปืนพื้นบอล.....	30

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่อดีตอาวูรนั้นอยู่คู่กับวิวัฒนาการของสังคมมนุษย์มาอย่างช้านาน เนื่องจากความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ คือ ต้องการความปลอดภัยในความเป็นอยู่ของชีวิตและทรัพย์สิน มนุษย์จึงแสวงหาอาวูรมาไว้ในความครอบครองเพื่อใช้สำหรับล่าสัตว์และเพื่อปกป้องภัยอันตรายต่าง ๆ แต่อีกมุมหนึ่งก็เพื่อรักษาไว้ซึ่งอำนาจปกครองสังคมของตน การปกครองนั้นนอกจากจะอาศัยอำนาจรัฐเป็นหลักสำคัญแล้ว การใช้อาวูรในการควบคุมดูแลสังคมก็ถือเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมืออันสำคัญที่จะรักษาความสงบสุขโดยรวมของประชาชน ส่งผลให้มีการพัฒนาประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้า ดังนั้น กฎหมายจึงกำหนดให้มีการครอบครองและใช้อาวูรเพื่อป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของตนเองได้ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกันตามกฎหมาย ในการที่จะ คุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง แต่บางครั้งบุคคลหรือกลุ่มบุคคลก็ใช้อาวูรเพื่อกระทำการอันไม่สุจริต ผิดกฎหมาย สร้างความเดือดร้อนแก่สังคม และละเมิดสิทธิของบุคคลอื่นตามรัฐธรรมนูญทำให้เกิดปัญหาสังคมเพิ่มขึ้นมากมาย นอกจากอาวูรปืนแล้วยังมีสิ่งหนึ่งซึ่งมีรูปและลักษณะอันน่าจะทำให้หลงเชื่อว่าเป็นอาวูรปืน ซึ่งสามารถนำไปใช้ข่มขู่หรือทำร้ายบุคคลถึงขั้น ได้รับความอันตรายได้ สิ่งนั้นคือ “สิ่งเทียมอาวูรปืน”¹

ในอดีตสิ่งเทียมอาวูรปืนถูกผลิตขึ้นมาเพื่อวัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมาย เช่น การสะสมสิ่งเทียมอาวูรปืนเป็นงานอดิเรก การนำสิ่งเทียมอาวูรปืนมาใช้เป็นของประดับ การนำสิ่งเทียมอาวูรปืนมาใช้ในการเล่นกีฬา หรือการนำสิ่งเทียมอาวูรปืนมาใช้ในการฝึกซ้อมของหน่วยงานตำรวจหรือทหาร เป็นต้น อย่างไรก็ตามนับตั้งแต่ที่มีการประดิษฐ์สิ่งเทียมอาวูรปืนขึ้นมา ก็เกิดปัญหาที่เกี่ยวกับการนำสิ่งเทียมอาวูรปืนไปดัดแปลง รวมถึงการนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ทำให้เกิดความเสียหายต่าง ๆ ตามมาไม่ว่าจะเป็นความเสียหายทางด้านชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินก็ตาม ดังนั้นถึงแม้ว่าสิ่งเทียมอาวูรปืนจะถูกผลิตขึ้นมาเพื่อวัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมาย

---

¹ นรงค์ สิลป์ประกอบ (2554) มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมสิ่งเทียมอาวูรปืน.

แต่ว่าในแต่ละประเทศก็จะมีการบัญญัติกฎหมายเพื่อควบคุมสิ่งเทียมอาวุธปืนภายในประเทศของตนขึ้นมา เพื่อป้องกันไม่ให้สิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นถูกนำไปใช้นอกเหนือจากวัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมายนั่นเอง²

ประเทศไทยมีกฎหมายที่บังคับใช้เกี่ยวกับอาวุธปืนตั้งแต่ พ.ศ.2477 และในปัจจุบันได้มีการบัญญัติพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 ซึ่งได้มีการบังคับใช้มาตั้งแต่วันที่ 10 กันยายน พ.ศ.2490 จนถึงปัจจุบันเป็นเวลาประมาณ 74 ปี และด้วยยุคสมัยโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว จึงมีการพัฒนาระบบและรูปแบบของอาวุธปืนโดยมีลักษณะคล้ายกับอาวุธปืน ซึ่งเรียกว่า สิ่งเทียมอาวุธปืน³ ถึงแม้ว่าประเทศไทยไม่ได้มีองค์กรที่มีการผลิตสิ่งเทียมอาวุธปืนเป็นของตนเองภายในประเทศ แต่ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการนำเข้าสิ่งเทียมอาวุธปืนจากต่างประเทศเพื่อมาจำหน่ายภายในประเทศเป็นจำนวนมาก และด้วยรูปลักษณะภายนอกของสิ่งเทียมอาวุธปืนในปัจจุบันอันอาจทำให้บุคคลทั่วไปที่พบเห็นเข้าใจได้ว่าเป็นอาวุธปืนจริง เนื่องจากมีลักษณะคล้ายกับอาวุธปืนเป็นอย่างมาก ซึ่งบุคคลที่มีสิ่งเทียมอาวุธปืนเช่นนี้ไว้ในครอบครอง อาจพกพาหรือนำไปประกอบอาชญากรรม หรือสร้างความเดือดร้อนแก่สังคม ซึ่งจากข้อมูลที่ปรากฏสามารถเห็นถึงปัญหาอันเกิดจากการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนได้ อันดับแรก สิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นสามารถทำอันตรายแก่กายได้ โดยปรากฏจากข้อมูลสถิติของผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจากสิ่งเทียมอาวุธปืน เช่น ปืนอัดลม หรือปืน BB GUN ในประเทศไทย ในระบบการเฝ้าระวังการบาดเจ็บของกระทรวงสาธารณสุขพบว่าเด็กที่มารับการรักษาที่ห้องฉุกเฉินของโรงพยาบาลทั่วประเทศ จากจำนวนทั้งสิ้น 1,597,000 ราย เป็นผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจากการใช้ปืนอัดลมประมาณ 4,892 รายต่อปี และปัญหาอันเกิดจากสิ่งเทียมอาวุธปืนลำดับต่อมา คือการที่มีการนำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปประกอบอาชญากรรมต่าง ๆ⁴

ปัจจุบันพบว่า สิ่งเทียมอาวุธปืนถูกใช้ในการประกอบอาชญากรรมอย่างร้ายแรง จะเห็นได้จากข่าวอาชญากรรมที่ปรากฏอยู่บ่อยครั้ง เช่น นำไปปล้นทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย ชิงทรัพย์ หรือข่มขู่เพื่อที่จะข่มขืน หรือกระทำความผิดทางอาญาในรูปแบบอื่น เนื่องจากมีรูปร่างลักษณะ

² ภาณุพงศ์ หาญพล (2561) ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายควบคุมสิ่งเทียมอาวุธปืนในประเทศไทย: ศึกษากรณีอาวุธปืนบีบีกัน และเครื่องกระสุนของอาวุธปืนบีบีกัน. สารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม กรุงเทพมหานคร. หน้า 1-2.

³ สุมเมธ จันพะนะ. (2559). มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมสิ่งเทียมอาวุธปืนในประเทศไทย: ศึกษากรณี ปืนบีบีกัน (BB Gun). วิทยานิพนธ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กรุงเทพมหานคร. หน้า 1.

⁴ อภินพ สุวรรณรัตน์. (2554). กฎหมายควบคุมสิ่งเทียมอาวุธปืนในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร. หน้า 2.

คล้ายกับอาวุธปืน เช่น ปืนที่ทำมาจากพลาสติกที่เป็นของเด็กเล่น เพียงแต่ทำเลียนแบบอาวุธปืนเท่านั้น ไม่สามารถใช้งานได้ ปืนที่มีกลไกและสปริงอัดลม แต่ไม่มีอำนาจในการทำลายหรืออันตรายต่อร่างกายของมนุษย์ได้โดยตรง ปืนที่ใช้ในการเล่นกีฬา เช่น ปืนสั้นไฟฟ้า ปืนยาวไฟฟ้า ปืนสั้นอัดลม ปืนยาวอัดลม ปืนสั้นอัดแก๊ส เป็นปืนที่มีลักษณะคล้ายกับอาวุธปืนมากที่อาจทำให้บุคคลอื่นหลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืนจริง แต่สิ่งนี้ไม่มีอำนาจทำลายรุนแรงที่ทำอันตรายต่อร่างกายหรือชีวิตมนุษย์ได้ เว้นแต่ทำอันตรายสาหัสแก่ดวงตามนุษย์หรือจุดที่บอบบางของร่างกายมนุษย์ได้ ส่วนปืนบีบี กัน เป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนที่มีรูปร่างและขนาดคล้ายอาวุธปืนมาก ใช้ลูกพลาสติกกลมเป็นลูกกระสุน ใช้ลมเป็นแรงอัด โดยมีแก๊สหรือมอเตอร์ไฟฟ้าเป็นแหล่งพลังงานซึ่งอาจทำอันตรายแก่ร่างกายได้ และปืนแฟนท่อม เป็นสิ่งที่ยิงโดยใช้พลังงานจากแก๊ส แต่จะมีรูปร่างต่างไปจากอาวุธปืน⁵

จากกรณีการใช้ปืน BB GUN ในการกระทำความผิดทางอาญา “เมื่อวันที่ 8 ธ.ค.2563 ตำรวจฝ่ายสืบสวน สน.บางนา ร่วมจับกุมสองผู้ต้องหา พร้อมของกลางซองเท้าผ้าใบ สีดำ 1 คู่ เสื้อยืดคอกลมสีดำ 1 ตัว กางเกงยีนส์ขาวสีน้ำเงิน 1 ตัว กระเป๋าผ้าคาดอกสีน้ำตาล 1 ใบ และสิ่งเทียมอาวุธปืน (บีบีกัน) 1 กระบอก โดยเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นที่ร้านข้าวต้มปูกอง เมื่อวันที่ 6 ธ.ค. 2563 เวลา 23.42 น. ที่ผ่านมา จากนั้นทางตำรวจเดินทางไปตรวจสอบที่เกิดเหตุไม่พบผู้ก่อเหตุเนื่องจากได้หลบหนีไปก่อน จึงสืบสวนกดดันกระทั่งผู้ต้องหาประสานขอเข้ามาขอตัวที่ สน.บางนา เบื้องต้นเป็นปัญหาทะเลาะวิวาทส่วนตัว โดยอาวุธปืนที่ใช้อ้างว่าเป็น ปืนบีบีกัน อย่างไรก็ตามอยู่ระหว่างการสอบสวน พร้อมตรวจสอบอย่างละเอียดอีกครั้ง การสอบปากคำผู้ต้องหาให้การระบุว่า ก่อนเกิดเหตุระหว่างนั่งในร้านอาหารแห่งนี้ นายพรเทพ หรือหรั่ง ได้มีเรื่องชกต่อยกับทางคู่กรณี เพราะถูกมองหน้าประจบกับความเมาสุรา ทำให้นายโชคอนันต์ หรือโชค ได้พยายามเข้าไปช่วยเหลือเพื่อน จึงชักอาวุธปืนบีบีกันขึ้นมาข่มขู่ ก่อนแยกย้ายกันไปเบื้องต้นตำรวจแจ้งข้อหา "ข่มขู่ให้คนอื่นตกใจกลัว" ก่อนนำตัวส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป”⁶

จากกรณีการใช้ปืนปลอมในการกระทำความผิดทางอาญา “เมื่อวันที่ 6 ก.ย.64 ทหารเกณฑ์อ้างป่วยโควิดไม่มีเงินรักษาลูก 5 วัน ใช้ปืนปลอมขิงทรัพย์ร้านมือถือ ผกก.สภ.เมืองชลบุรี พร้อมด้วย รอง.สวป.สภ.เมืองชลบุรี ได้รับแจ้งมีเหตุคนร้ายใช้อาวุธปืนขิงทรัพย์ร้านแมกซ์มือถือ เลขที่ 2/71 หมู่ 1 ตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พร้อมด้วยกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจหลายนายชุดไปตรวจสอบที่เกิดเหตุ โดยผู้ต้องหาอ้างว่าตนเองและภรรยาหนีป่วยเป็นโควิด-19

⁵ สุเมธ จันพะนะ. (2559). อ้างแล้ว.เชิงจรดที่ 3. หน้า 51.

⁶ ไทยรัฐ. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <https://www.thairath.co.th/news/crime/1991676>.

เพิ่งจะหายป่วยได้ไม่นาน ประกอบกับลูกเพิ่งจะคลอดได้ 5 วัน และลูกป่วยไม่สบายไม่มีเงินรักษา และกินใช้ประจำวันก็เลยตัดสินใจไปซื้อ ปืนปลอม มาชิงทรัพย์ร้านมือถือใกล้กับบ้าน ไม่ได้คิดอะไรเลยเพียงต้องการเงินเท่านั้นด้าน เจ้าของร้านมือถือบอกวาก็เห็นผู้ต้องหาเข้าหน้าร้านมาจากนั้น คุยได้สักพักตอนแรกทำที่เหมือนว่าจะเอาโทรศัพท์มือถือมาซ่อม แต่กลับควักปืนออกมาจากเอวเอามาจ่อที่ตนเอง บอกว่าให้ส่งเงินมา ตนสังเกตดูแล้วว่าเป็นที่ใช้นั้นเหมือน ปืนปลอม ก็เลยเข้าชาร์จตัว และเรียกชาวบ้านให้มาช่วยกันจับตัวไว้ได้ แล้วจึงรีบแจ้งตำรวจตั้งกล่าว เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจสอบแล้วพบว่า ปืนที่ตกอยู่หน้าร้านเป็นปืนปลอมพลาสติกและรถจักรยานยนต์ที่นำมาใช้ก่อเหตุคนร้ายได้เอาเทปขาวปิดหมายเลขทะเบียนเอาไว้ จึงควบคุมตัวผู้ต้องหาส่งพนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหาชิงทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะนำตัวไปดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป⁷

สิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น ได้มีการกำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 โดยถือว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนมิใช่สิ่งผิดกฎหมาย เพราะไม่ได้ถูกจัดว่าเป็น อาวุธปืน ตามนิยามของกฎหมายดังกล่าว จึงเป็นเหตุให้มีการนำมาใช้อาชญากรรมจำนวนมาก เช่น การใช้ปืน BB GUN หรือปืนอัดลม มาข่มขู่ หรือนำมาใช้ในการชิงทรัพย์ โดยการกระทำความดังกล่าวไม่มีความผิดฐานมีหรือครอบครองอาวุธปืน รวมทั้งฐานพกพาอาวุธปืน ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 และผู้ใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนก็ไม่ต้องขออนุญาตในการมี ครอบครอง หรือพกพาด้วยเหตุ ปืน BB GUN หรือ ปืนอัดลมนั้นมิใช่อาวุธปืน ดังคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6864/2557 และรวมไปถึงการมี พกพา การนำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปใช้ในการก่ออาชญากรรมนั้นก็ไม่ผิดกฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นความผิด⁸

พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 มาตรา 52 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดสั่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งสิ่งเทียมอาวุธปืน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่”

ด้วยเหตุว่าพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มีบทบัญญัติเพียงห้ามมิให้ผู้ใดสั่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งสิ่งเทียมอาวุธปืน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ ดังนั้นเมื่อมีผู้ใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนที่มีลักษณะคล้ายอาวุธปืน ไม่ว่าจะป็นอาวุธปืนชนิดและขนาดใดก็ตาม เพื่อกระทำความผิดอาญาในส่วนที่อาศัยความเข้าใจผิดของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม เช่น การข่มขู่ หรือใช้ประกอบการชิง

⁷ ไทยรัฐ. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <https://www.thairath.co.th/news/crime/2186800>. (2564, 6 พฤศจิกายน)

⁸ นรงค์สรรค์ ศิลป์ประกอบ. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 1. หน้า 4.

ทรัพย์หรือปล้นทรัพย์ ใช้ประกอบการขู่เข็ญหรือการทำให้เสียเสรีภาพ แต่เมื่อการพิจารณาคดี ผู้กระทำความผิดกลับได้ประโยชน์จากการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืน ทั้งที่ผู้กระทำผิดมีเจตนาที่จะใช้สิ่งนั้นเพื่อให้ผู้เสียหายหรือเหยื่อหลงเชื่อว่าสิ่งนั้นเป็นอาวุธปืนจริงและไม่กล้าขัดขืนในการกระทำความผิดนั้น หากเป็นการกระทำเพื่อให้ผู้อื่นตกใจกลัว ก็เป็นเพียงความผิดหลุโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 392 หรือมาตรา 397 เท่านั้น และ หากนำไปประกอบอาชญากรรมอื่น ๆ ผู้กระทำก็ไม่ต้องรับผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ดังนั้นในการนำสิ่งเทียมอาวุธปืนมาใช้ ไม่ว่าจะเป็นการใช้เพื่อข่มขู่ผู้อื่น หรือใช้ประกอบอาชญากรรมอื่น ๆ ผู้กระทำจะไม่มีผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490⁹ และเห็นว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น มีลักษณะคล้ายกับอาวุธปืนจริง การใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนโดยทำให้หลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืนจริงเพื่อนำไปกระทำความผิดเป็นปัญหาสำคัญของสังคมอีกประการหนึ่งที่น่ามาสู่ความเสียหาย เนื่องจากไม่สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดคือ อาวุธปืน สิ่งใดคือ สิ่งเทียมอาวุธปืน ถึงแม้สิ่งเทียมอาวุธปืนจะมีลักษณะแตกต่างจากอาวุธปืนจริงในส่วนของน้ำหนัก รูปแบบ ขนาด กลไก และอายุการใช้งาน แต่ไม่สามารถสังเกตเห็นด้วยตาเปล่าได้ว่าสิ่งนั้นคือ อาวุธปืน หรือ สิ่งเทียมอาวุธปืน จึงเป็นการยากแก่การแยกแยะ สำหรับผู้ซึ่งมิได้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ จึงส่งผลให้มีผู้อาศัยช่องว่างทางกฎหมายนำสิ่งเทียมอาวุธปืน ไปก่ออาชญากรรมจำนวนมาก จากคำนิยามตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 4 (5) บัญญัติว่า “สิ่งเทียมอาวุธปืน หมายถึง สิ่งซึ่งมีรูปและลักษณะอันน่าจะทำให้หลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืน” ซึ่งตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มิได้มีการแบ่งแยกประเภทของสิ่งเทียมอาวุธปืน บ่งบอกลักษณะ ขนาด และสีของสิ่งเทียมอาวุธปืน ใ้ได้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นการง่ายต่อการสังเกตว่ามีใช่อาวุธปืนจริง แต่เป็นสิ่งเทียมอาวุธปืน เพราะสิ่งเทียมอาวุธปืนจะมีลักษณะภายนอกใกล้เคียงกับอาวุธปืนของจริง แต่ไม่มีอายุในการทำลายเทียบเท่ากับอาวุธปืนของจริง¹⁰

⁹ นรงค์ สิลป์ประกอบ. เรื่องเดียวกัน. หน้า 4-5.

¹⁰ ปฐภรณ์ เชาวแก้ว, พิไลวรรณ สถิต, สยามรัฐ เรื่องศรี (2562). แนวทางการใช้มาตรการป้องกันอาชญากรรมอันเนื่องมาจากสิ่งเทียมอาวุธปืน. บทความวิจัย วารสารนิติศาสตร์และสังคมท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยทักษิณ กรุงเทพมหานคร. หน้า 64.

นอกจากพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 แล้วยังมี ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (5) ได้กำหนดคำนิยามว่า “อาวุธ หมายรวมถึงถึง สิ่งซึ่งไม่เป็นอาวุธโดยสภาพ แต่ซึ่งได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุหรือร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ” เนื่องจากสิ่งเทียมอาวุธปืนอาจไม่มีอนุภาพในการทำลายเทียบเท่ากับอาวุธปืนของจริงหากสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นถือเป็นอาวุธ จะส่งผลให้ต้องรับโทษหนักขึ้นตามเงื่อนไขของประมวลกฎหมายอาญาที่มีรองรับไว้อยู่แล้ว เช่น หากนำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปใช้เพื่อข่มขู่ใจผู้อื่นให้กระทำการใด ไม่กระทำการใด หรือจำยอมต่อสิ่งใด อันเป็นความผิดต่อเสรีภาพ หรือนำไปใช้ข่มขู่เพื่อที่จะข่มขู่ หรือเพื่อที่จะปล้น หรือเพื่อที่จะชิงทรัพย์ หรือนำไปใช้ประกอบการกระทำความผิดอาญาฐานบุกรุก เป็นต้น ผู้นั้นจะต้องรับโทษหนักขึ้น เป็นต้น เพราะในการกระทำความผิดนั้นมีอาวุธอยู่ด้วย เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญาดังกล่าวยังขาดลักษณะของการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนโดยใช้อย่างอาวุธปืน ดังนั้นหากผู้กระทำความผิด มีเจตนาใช้ให้ผู้อื่นหลงเชื่อว่ามีอาวุธปืนเป็นเหตุให้ผู้เสียหายหวาดกลัว และผลเสียหายต่อคุณธรรมทางกฎหมายอันเกิดจากการที่ผู้กระทำความผิด มีหรือใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนเปรียบเทียบกับอาวุธปืนแล้ว ไม่ต่างกับการที่ผู้กระทำความผิดใช้อาวุธปืน การลงโทษผู้กระทำความผิดก็สามารถลงโทษเสมือนผู้กระทำความผิดมีอาวุธปืนได้ แต่ศาลไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดที่ใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนอย่างอาวุธให้ต้องรับโทษตามเจตนาของผู้กระทำความผิดได้¹¹

ดังนั้นด้วยปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนจึงเห็นสมควรทำการศึกษาวิจัยกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนของประเทศไทย และกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนของต่างประเทศ รวมถึงการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อให้การใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำความผิดทางอาญา ต้องรับโทษทางอาญา เพื่อประโยชน์ในการนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายต่อไป อีกทั้งยังเป็นการป้องกันปราบปราม และลดปัญหาอาชญากรรมอันเกิดจากการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำความผิดทางอาญาได้

ปัญหาประการแรก บทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 มิได้มีบทบัญญัติห้ามนำสิ่งเทียมอาวุธปืนมาใช้โดยมีเจตนาในการกระทำความผิดอาญาอื่น

สิ่งเทียมอาวุธปืนมิใช่สิ่งผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 เพราะไม่ได้ถูกจัดว่าเป็น อาวุธปืน ตามนิยามของกฎหมายดังกล่าว จึงเป็นเหตุให้มีการนำมาก่ออาชญากรรมจำนวนมากขึ้น เพราะการมีพกพา การนำไปใช้ในการก่ออาชญากรรมนั้น ไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นความผิด ซึ่งในการนำ

¹¹ ปฐกถณ์ เชาวน์แก้ว, พิไลวรรณ สถิต, สยามรัฐ เรื่องศรี. เรื่องเดียวกัน. หน้า 65-66.

สิ่งเทียมอาวูรป็นมาใช้ ไม่ว่าจะเป็นการใช้เพื่อข่มขู่ผู้อื่น หรือใช้ประกอบอาชญากรรมอื่น ๆ ผู้กระทำจะไม่มี ความผิดตามพระราชบัญญัติอาวูรป็น เครื่องกระสุนป็น วัตตुरुเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวูรป็น พ.ศ.2490 และเห็นได้ว่ากฎหมายว่าด้วยพระราชบัญญัติอาวูรป็น เครื่องกระสุนป็น วัตตुरुเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวูรป็น พ.ศ.2490 ที่กล่าวถึงสิ่งเทียมอาวูรป็นนี้ มีเพียงบทบัญญัติที่ห้ามมิให้ผู้ใดสัง นำเข้า หรือค้าซึ่งสิ่งเทียมอาวูรป็น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน เท่านั้น ไม่มีบทบัญญัติในส่วนการใช้สิ่งเทียมอาวูรป็นเพื่อประกอบในการกระทำความผิดอาญาอื่นเลย หากมีผู้นำสิ่งเทียมอาวูรป็น ไปใช้ประกอบอาชญากรรมหรือเพียงนำมาข่มขู่ในทำนองเดียวกับอาวูรป็น รัฐไม่อาจลงโทษผู้นั้นได้ด้วยเหตุจากหลัก ไม่มีกฎหมาย ไม่มีความผิด ไม่มีโทษ

ปัญหาประการที่ 2 บทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติอาวูรป็น เครื่องกระสุนป็น วัตตुरुเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวูรป็น พ.ศ.2490 มิได้บัญญัติให้คำจำกัดความของคำว่า สิ่งเทียมอาวูรป็น ไว้อย่างชัดเจน

จากการที่กฎหมายมิได้บัญญัติให้คำจำกัดความของคำว่า สิ่งเทียมอาวูรป็น ไว้อย่างชัดเจน ซึ่งมาตรา 4 (5) บัญญัติแต่เพียงว่า สิ่งเทียมอาวูรป็น หมายถึง สิ่งซึ่งมีรูปและลักษณะอันน่าจะทำให้หลงเชื่อว่าเป็นอาวูรป็น ซึ่งลักษณะทางกายภาพ และรูปแบบจะมีรูปร่างลักษณะภายนอกใกล้เคียงกับอาวูรป็นของจริง จึงส่งผลให้ต้องมีการตีความคำจำกัดความว่าสิ่งใดบ้างเป็นสิ่งเทียมอาวูรป็น

ปัญหาประการที่ 3 บทบัญญัติของกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญา จากการกำหนด บทนิยามในมาตรา 1 (5)

เมื่อถือไม่ได้ว่าสิ่งเทียมอาวูรป็นเป็นอาวูร โดยสภาพตามความหมายของบทนิยามในมาตรา 1 (5) แห่งประมวลกฎหมายอาญา หากผู้กระทำความผิดนำสิ่งเทียมอาวูรป็น ไปใช้ข่มขู่ในการปล้นทรัพย์ หรือชิงทรัพย์ หรือนำไปใช้ในการข่มขู่ผู้อื่น หรือนำไปใช้ประกอบการกระทำความผิดฐานบุกรุก โดยมีเจตนาทำให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าเป็นอาวูรป็น และทำให้บุคคลอื่นเกิดความหวาดกลัวว่าจะเป็ นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของตน ผู้นั้นก็ไม่ต้องรับโทษหนักขึ้นตามประมวลกฎหมายอาญา เพราะไม่ถือว่าสิ่งเทียมอาวูรป็นนั้นเป็นอาวูร แต่ผลจากการใช้สิ่งเทียมอาวูรป็นที่มีการแพร่หลายในขณะนี้ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สังคมในวงกว้าง จึงเห็นสมควรที่จะมีการกำหนดให้การนำสิ่งเทียมอาวูรป็นไปใช้ในการกระทำความผิดมีผลให้ต้องรับโทษทางอาญาหนักขึ้น เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สังคมต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาที่มา แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการใช้สิ่งเทียมออวูรป็น
- 2.2 เพื่อศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมออวูรป็นของประเทศไทย สหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และสาธารณรัฐสิงคโปร์
- 2.3 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมออวูรป็นของประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และสาธารณรัฐสิงคโปร์ กรณีการนำไปใช้ในการกระทำความผิดทางอาญา
- 2.4 เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมออวูรป็นในการกระทำความผิดทางอาญา

3. ขอบเขตการวิจัย

เป็นการศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมออวูรป็นในการกระทำความผิดทางอาญา ตามพระราชบัญญัติออวูรป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมออวูรป็น พ.ศ.2490 และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1(5) รวมถึงทำการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมออวูรป็นของต่างประเทศ เพื่อชี้ให้เห็นถึงบทบัญญัติของกฎหมายและแนวทางการใช้กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมออวูรป็นในการป้องกันการนำมาใช้ในการกระทำความผิดทางอาญา

4. ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ได้ทำการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากตำราวิชาการ บทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง วารสารกฎหมาย บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลจากเว็บไซต์ โดยนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์และเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมออวูรป็น กรณีนำไปใช้ในการกระทำความผิดอาญา และทำการศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมออวูรป็นของต่างประเทศ

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 5.1 ทำให้ทราบที่ถึงมา แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืน
- 5.2 ทำให้ทราบถึงกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนของประเทศไทยและต่างประเทศ
- 5.3 ทำให้ทราบถึงปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนของประเทศไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ กรณีการนำไปใช้ในการกระทำความผิดทางอาญา
- 5.4 ทำให้ทราบแนวทางการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำความผิดทางอาญา

บทที่ 2

ความเป็นมาความหมาย แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิ่งเทียมออวูรป็น

เนื่องจากเทคโนโลยีมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้สิ่งเทียมออวูรป็นมีกลไกเหมือนกับออวูรป็นจริง และมีประสิทธิภาพสูงขึ้น บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ประสงค์ร้ายอาจทำการดัดแปลงสิ่งเทียมออวูรป็นให้มีประสิทธิภาพร้ายแรงเทียบเท่าออวูรป็นจริงได้ง่าย เพื่อใช้ก่ออาชญากรรมหรือก่อการร้าย เพราะสิ่งเทียมออวูรป็นมีราคาถูกกว่าออวูรป็นจริงมาก ประกอบกับประเทศไทยยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมสิ่งเทียมออวูรป็น ในเรื่องของการนำสิ่งเทียมออวูรป็นไปใช้ในการกระทำความผิดทางอาญา และบทลงโทษที่เหมาะสม ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าทางกฎหมายเกี่ยวกับการนำสิ่งเทียมออวูรป็นไปใช้ในการกระทำความผิดอาญานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าวให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันของประเทศไทย เพื่อให้เกิดความสงบสุขเรียบร้อยของประชาชน¹²

1. ความเป็นมา ความหมาย และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิ่งเทียมออวูรป็น

1.1 ความเป็นมาของสิ่งเทียมออวูรป็น

ในสมัยดั้งเดิมมนุษย์ไม่มีออวูรป็นใช้ จึงได้พัฒนาออวูรสำหรับการล่าสัตว์และการใช้ทำร้ายศัตรู โดยการใช้นินหรือโลหะ ซึ่งต่อมาได้พัฒนาทำให้มีความแหลมคมมีประสิทธิภาพทำร้ายมากขึ้น มีการทำออวูรให้สามารถทำร้ายศัตรูทั้งในระยะใกล้ประชิดตัว เช่น มีด หอก ดาบ และออวูรที่ใช้ทำร้ายศัตรูในระยะไกล ๆ เช่น หนังสี่ เกาทัณฑ์ ธนู ต่อมาได้มีการค้นพบสารเคมี เช่น กำมะถัน ดินประสิว เมื่อนำมาผสมกันเข้าและบดอัดแน่นใช้ทำเป็นลูกกระสุน และได้มีการสร้างปืนใหญ่โดยการใส่ลูกกระสุนดินดำ ซึ่งต่อมาได้มีการพัฒนาออวูรป็นจนกระทั่งเป็นออวูรที่มีประสิทธิภาพสามารถทำอันตรายต่อชีวิตและร่างกายได้โดยง่าย แม่นยำ และร้ายแรง¹³

¹² นรงค์สรรค คิลป์ประกอบ. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 1. หน้า 11.

¹³ วิชาญ น้อยโต. (2557). มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการมีและใช้อาวูรป็น ตามกฎหมายออวูรป็น เครื่องกระสุนป็น วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมออวูรป็น. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ กรุงเทพมหานคร. หน้า 2.

ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติที่บังคับใช้เกี่ยวกับอาวุธปืน คือ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 ซึ่งตลอดเวลา ทั้งอาวุธปืน ส่วนประกอบที่ใช้ประกอบอาวุธปืนและที่สำคัญ คือ สิ่งเทียมอาวุธปืนได้พัฒนาให้ทันสมัยเกือบเทียบเท่าอาวุธปืนจริง ทั้งรูปลักษณะภายนอก และในอนาคตสิ่งเทียมอาวุธปืนอาจจะพัฒนาเครื่องกระสุนปืน ความเร็วของเครื่องกระสุนปืนที่พุ่งออกจากลำกล้องให้เทียบเท่าอาวุธปืนจริงก็ได้ และบุคคลทั่วไปที่พบเห็นอาจจะเข้าใจได้ว่าเป็นอาวุธปืนจริงด้วยเช่นกัน และบุคคลที่มีสิ่งเทียมอาวุธปืนไว้ในครอบครองอาจจะนำไปประกอบอาชญากรรม หรือนำติดตัวไปก่อการทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายกัน เกิดความหวาดกลัว วุ่นวายในสังคม และการกระทำความผิดก็อาจเข้าข่ายความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาได้ ฉะนั้นจึงเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องการการแก้ไข¹⁴

ความเป็นมาของสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น สิ่งเทียมอาวุธปืนมีต้นกำเนิดจากประเทศญี่ปุ่น ในปี ค.ศ.1970 โดยเริ่มแรกสิ่งเทียมอาวุธปืนมีลักษณะที่ไม่สามารถทำอันตรายแก่บุคคลอื่นได้ เนื่องจากสิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าวยังไม่สามารถยิงกระสุนใด ๆ ออกมาได้ เช่น ปืน โมเดล หรือปืนแก๊บ อีกทั้งรูปลักษณะภายนอกก็ไม่สามารถหลอกบุคคลอื่นว่าเป็นอาวุธปืนของจริงได้ เพราะวัสดุภายนอกที่ใช้เป็นพลาสติกคุณภาพต่ำ ที่ทำออกมาไม่เหมือนวัสดุของอาวุธปืนของจริง รวมทั้งรายละเอียดในด้านอื่น ๆ อีกเช่น สี หรือน้ำหนักก็ไม่เหมือนกับอาวุธปืนของจริง ดังนั้นสิ่งเทียมอาวุธปืนในยุคแรกนี้จึงมีลักษณะเป็นของเล่นมากกว่าแบบจำลองอาวุธปืนของจริง แต่หลักจากนั้นก็มีการพัฒนาสิ่งเทียมอาวุธปืนเรื่อยมาจนเป็นปืนอัดลมที่สามารถยิงกระสุนพลาสติกได้

ในส่วนของประวัติเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนในประเทศไทยนั้น จะเริ่มที่ในปี 2520 ซึ่งได้มีปืน โมเดลจำหน่ายในประเทศไทยเป็นครั้งแรก โดยปืน โมเดลนี้มีทั้งที่เป็นเหล็ก หรือเป็นพลาสติก โมเดลที่จะต้องมาต่อเองและทำสีเองบ้าง โดยบางแบบก็สามารถยิงได้ บางแบบเป็นปืนแก๊บที่มีแต่เสียงและยิงอะไรออกมาไม่ได้แตกต่างกันออกไป ซึ่งในปัจจุบันปืน โมเดลได้เสื่อมความนิยมไปแล้ว เนื่องจากผู้เล่นจะต้องต่อและทำสีปืนกันเอง และพอทำสีแล้วหากนำไปเล่นบ่อย ๆ สีก็จะหลุดออกได้ จึงไม่มีใครนิยมนำออกมาเล่นกันมากนัก ส่วนใหญ่จะประกอบแล้วใช้เป็นที่ประดับไว้ในบ้านเท่านั้น

ต่อมาในช่วงปี พ.ศ.2529-2534 ตั้งแต่ที่เริ่มมี BB GUN กำเนิดขึ้นในประเทศไทยญี่ปุ่นไม่นาน ประเทศไทยก็ได้มีการนำเข้าสิ่งเทียมอาวุธปืนที่เรียกว่า BB GUN เข้ามา โดยนำเข้ามาจากฮ่องกงพร้อมกับพลาสติก โมเดล จากผู้นำเข้าอิสระต่าง ๆ ซึ่งในตอนแรกจะเป็นปืน BB GUN ชนิดอัดแก๊ส ซึ่งมีทั้งที่เป็นปืนสั้นและปืนยาว แต่เพราะราคาที่สูงมากและระบบปฏิบัติการนั้นยังมีปัญหา

¹⁴ ปฐกฤษณ์ เชาวน์แก้ว, พิไลวรรณ สถิต, สยามรัฐ เรื่องศรี.(อ้างแล้ว). เจริญอรุณที่ 10. หน้า 52.

เช่น ระบบการเติมแก๊สที่ไม่สะดวก เพราะตัวบรรจุแก๊สมีลักษณะเป็นกล่องขนาดใหญ่ต่อสายอยู่นอกตัวสิ่งเทียมอาวุธปืน และแก๊สที่ใช้เติมก็ต้องใช้ปริมาณมากด้วย ประกอบกับการใช้งานของปืน BB GUN ที่สั้น อะไหล่ที่หาได้ยากในประเทศไทย อีกทั้งประสิทธิภาพในความแม่นยำที่ต่ำเนื่องจากปืน BB GUN ดังกล่าวไม่มีความสามารถในการคุมกลุ่มกระสุนที่ดีพอจึงทำให้ไม่เป็นที่นิยมในประเทศไทยในขณะนั้น กล่าวคือผู้ที่ซื้อสิ่งเทียมอาวุธปืนประเภท BB GUN ในยุคนั้นก็จะซื้อมาเพื่อสะสมไว้ที่บ้าน หรือซื้อมาเพื่อซ้อมยิงเป้าธรรมดา ยังไม่มีการนำเอาปืน BB GUN มาใช้ยิงเล่นกันในสนามจริงในปัจจุบัน¹⁵

จนเมื่อบริษัท TOKYO MARUI ของประเทศญี่ปุ่นได้ผลิตปืน BB GUN รูปแบบใหม่ที่ทำให้เหมือนอาวุธปืนของจริงมากยิ่งขึ้น เช่น การบรรจุกระสุน BB ในช่องกระสุนเช่นเดียวกับอาวุธปืนของจริง การใช้วัสดุภายนอกตัวปืน BB GUN เป็นโลหะ อะลูมิเนียมหรือพลาสติกคุณภาพสูงที่มองดูภายนอกแล้วเหมือนกับอาวุธปืนของจริงทุกประการ แม้กระทั่งน้ำหนักของปืน BB GUN ที่มีความใกล้เคียงกับอาวุธปืนของจริงชนิดที่ปืน BB GUN นั้นลอกแบบมาด้วย ทั้งนี้การใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในยุคปัจจุบันมีความเหมือนกันปืนต้นแบบเป็นอย่างมาก เพราะบริษัทที่ผลิตสิ่งเทียมอาวุธปืนที่เน้นในด้านความใกล้เคียงกับอาวุธปืนของจริง เช่นบริษัท TOKYO MARUI จะทำการขอลิขสิทธิ์จากบริษัทที่ผลิตอาวุธปืนของจริงในการที่จะผลิตสิ่งเทียมอาวุธปืนแต่ละรุ่นเสมอ ทำให้สิ่งเทียมอาวุธปืนที่ผลิตออกมานั้นเหมือนกันอาวุธปืนของจริงมากจนอาจกล่าวได้ว่า หากไม่ถอดส่วนประกอบภายในออกมากดู หรือทดสอบยิงกระสุนออกมาก็จะไม่สามารถแยกสิ่งเทียมอาวุธปืนประเภทปืน BB GUN ออกจากอาวุธปืนของจริงได้เลย นอกจากนี้แล้วสิ่งเทียมอาวุธปืน BB GUN ในปัจจุบันก็มีความสะดวกในการเล่นมากขึ้น เช่น การบรรจุกลไกของแก๊ส หรือระบบไฟฟ้าภายในตัวสิ่งเทียมอาวุธปืน ที่ไม่ต้องพกถังบรรจุแก๊สขนาดใหญ่ภายนอกตัวปืนอย่างแต่ก่อน ตัวปืนมีความทนทานมากยิ่งขึ้น อะไหล่หาได้ง่ายมากขึ้น และราคาถูกลงเนื่องจาก มีปืน BB GUN ที่ผลิตจากประเทศจีนเข้ามาอีก เป็นที่นิยมมากในประเทศไทยจนมาถึงทุกวันนี้¹⁶

1.2 ความหมายของสิ่งเทียมอาวุธปืน

เนื่องจากในปัจจุบันสิ่งเทียมอาวุธปืนมีอยู่อย่างแพร่หลาย และถูกนำไปใช้โดยวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย ทั้งโดยวัตถุประสงค์ที่ชอบและไม่ชอบด้วยกฎหมาย ในการนำสิ่งเทียมไปใช้ในวัตถุประสงค์ที่ไม่ชอบ โดยจะมีการใช้ในการประกอบอาชญากรรมอย่างร้ายแรง เช่น นำไปปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ หรือข่มขู่เพื่อที่จะข่มขืน หรือกระทำความผิดอื่น ๆ เนื่องจากมีรูปร่างลักษณะคล้ายกับอาวุธปืน หากพิจารณาความหมายโดยทั่วไปของสิ่งเทียมอาวุธปืนโดยที่ยังไม่มุ่งถึง

¹⁵ อภินพ สุวรรณรัตน์. (อ้างแล้ว). เริงอรรถที่ 4. หน้า 9-10.

¹⁶ สุรศักดิ์ สุนงคช. “รู้จักกับปืน บีบี”. บทความ Game Gun Magazine (2550). หน้า 72.

นิยามตามที่กฎหมายบัญญัติไว้แล้ว สิ่งเทียมอาวุธปืนก็จะหมายถึง สิ่งที่มีรูปร่างลักษณะภายนอกใกล้เคียงกับอาวุธปืนของจริง แต่ไม่มีอำนาจในการทำลายเทียบเท่ากับอาวุธปืนของจริง กล่าวคือ สิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นเป็นสิ่งที่ไม่สามารถทำอันตรายต่อร่างกายถึงสาหัสได้โดยสภาพเหมือนกับอาวุธปืนของจริงนั่นเอง จากความหมายของคำว่า สิ่งเทียมอาวุธปืนที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สิ่งเทียมอาวุธปืนจึงอาจเป็นสิ่งที่รูปร่างลักษณะภายนอกเหมือนอาวุธปืนจริง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นของประดับเพื่อความสวยงาม หรือเป็นของสะสมเท่านั้น โดยที่ไม่สามารถใช้อิงกระสุนรูปแบบใด ๆ ออกมาได้เลย เช่น ปืนโมเดล ปืนแก๊ปที่มีแต่เสียงยิง หรือปืนไฟแช็คที่ใช้จุดไฟ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีสิ่งเทียมอาวุธปืนประเภทที่สามารถยิงกระสุนรูปแบบต่าง ๆ ออกมาได้ แต่กระสุนที่ยิงออกมาดังกล่าวจะไม่ใช้กระสุนที่ใช้กับอาวุธปืนของจริง แต่เป็นกระสุนที่ไม่สามารถทำอันตรายสาหัสแก่ผู้อื่นได้แทน เช่นกระสุนพลาสติกทรงกลม ซึ่งโดยทั่วไปจะมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 6 มิลลิเมตร โดยที่กระสุนลักษณะดังกล่าวจะมีชื่อเรียกว่า Ball Bullet Gun, BB Gun, Airsoft Gun หรือที่ในประเทศไทยเรียกกันว่าปืนอัดลม ก็จะหมายถึง สิ่งเทียมอาวุธปืนประเภทที่ว่ามานั่นเอง นอกจากนี้แล้วยังมีสิ่งเทียมอาวุธปืนที่สามารถยิงกระสุนในรูปแบบอื่น ๆ ออกมาได้อีก เช่น สิ่งเทียมอาวุธปืนที่เป็นปืนของเล่นสำหรับใช้อิงลูกดอกพลาสติกที่หัวเป็นยางคูดัดกับกำแพง เป็นต้น¹⁷

1.3 หลักการที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืน

1.3.1 หลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคล

ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบประชาธิปไตยเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 แล้วได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับแรกและได้มีการใช้ฉบับต่อ ๆ มา อีกหลายฉบับจนกระทั่งถึงฉบับปัจจุบัน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้มีการบัญญัติรับรองสิทธิเสรีภาพในชีวิตร่างกายของประชาชนไว้ในหมวด 3 ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่มีแนวความคิดจากกฎหมายธรรมชาติ จึงมีความสำคัญ และมีความหมายอย่างยิ่งแก่ประชาชนทั้งปวง และที่สำคัญคือหมวดที่กำหนดขอบเขตแห่งอำนาจรัฐหรือรัฐบาลที่จะกระทำการใดอันกระทบกระเทือนสิทธิเสรีภาพของประชาชนอีกด้วย¹⁸

ความหมายของ สิทธิ ตามรัฐธรรมนูญ “สิทธิ” ตามความหมายทั่วไปหมายถึง อำนาจตามที่กฎหมายรับรอง คุ้มครองให้แก่บุคคลอื่นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง สิทธิจึงก่อให้เกิดหน้าที่แก่บุคคลอื่นด้วย แต่ “สิทธิ” ตามรัฐธรรมนูญ นั้นถือเป็นสิทธิตามกฎหมายมหาชน หมายถึงอำนาจตามรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายสูงสุดได้บัญญัติให้มีการรับรอง คุ้มครองแก่ปัจเจก

¹⁷ อภินพ สุวรรณรัตน์. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 4. หน้า 8.

¹⁸ สุเมธ จันพะนะ. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 3. หน้า 35.

บุคคลดังกล่าวได้ก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องที่จะไม่ให้บุคคลใดแทรกแซงในสิทธิตามรัฐธรรมนูญของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียกร้องต่อองค์กรของรัฐ มิให้แทรกแซงในขอบเขตสิทธิของตน ในบางกรณีการรับรองดังกล่าวได้ก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องให้รัฐดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง สิทธิตามรัฐธรรมนูญยังหมายความรวมไปถึงการให้หลักประกันในเชิงสถาบัน

ดังนั้น สิทธิตามรัฐธรรมนูญจึงควรเป็นความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลต่อรัฐ และสิทธิตามรัฐธรรมนูญสิ่งที่ผูกพันองค์กรผู้ใช้อำนาจรัฐทั้งหลายที่จะต้องให้ความเคารพปกป้อง และคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญดังกล่าว เพื่อให้สิทธิตามรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีผลในทางปฏิบัติ

ความหมายของ เสรีภาพ ตามรัฐธรรมนูญ “เสรีภาพ” หมายถึงสภาพการณ์ที่บุคคลมีอิสระในการที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามความประสงค์ของตน เสรีภาพจึงหมายถึงอำนาจในตนเอง โดยอิสระของบุคคล ความแตกต่างระหว่าง “สิทธิ” และ “เสรีภาพ” จึงอยู่ที่ว่าสิทธิเป็นอำนาจที่บุคคลมีเพื่อเรียกร้องให้ผู้อื่นกระทำการอันใดอันหนึ่ง แต่ในขณะที่เสรีภาพนั้นเป็นอำนาจที่บุคคลนั้นมีอยู่เหนือตนเอง ในการตัดสินใจที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยปราศจากการแทรกแซงหรือการครอบงำจากบุคคลอื่น¹⁹

กรณีที่น่าจะก่อให้เกิดความสับสนคือ กรณีของ “สิทธิในเสรีภาพ” กล่าวคือ โดยลำพังของเสรีภาพนั้น ไม่ก่อให้เกิดหน้าที่แก่บุคคลอื่น เช่น เสรีภาพในการนับถือศาสนา ซึ่งบุคคลย่อมมีเสรีภาพในการที่จะนับถือศาสนา หรือไม่นับถือศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ในแง่นี้มิได้ก่อให้เกิดหน้าที่แก่บุคคลใด แต่หากกล่าวว่า “สิทธิในเสรีภาพ” นั้น หมายความว่าบุคคลนั้นย่อมมีสิทธิที่จะใช้เสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญรับรองในความหมายนี้ ย่อมก่อให้เกิดความผูกพันแก่บุคคลอื่น กล่าวคือบุคคลย่อมมีหน้าที่ที่จะต้องไม่ไปละเมิดการใช้เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของบุคคลนั้น กล่าวโดยสรุปคือ “เสรีภาพ” ย่อมก่อให้เกิดหน้าที่เชิงปฏิเสธแก่ผู้อื่นที่จะไม่เข้ามารบกวนการใช้อำนาจในการกระทำหรือไม่กระทำการของบุคคลนั้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ยอมให้ฝ่ายนิติบัญญัติตรากฎหมายจำกัด หรือให้อำนาจฝ่ายบริหารจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของราษฎรได้ก็แต่เฉพาะเพื่อการบางอย่าง หรือเฉพาะในบางสถานการณ์เท่านั้น เพื่อจัดระเบียบแห่งการใช้สิทธิและเสรีภาพเท่านั้น ไม่ให้การใช้สิทธิและเสรีภาพของราษฎรคนหนึ่งกระทบกระเทือนสิทธิเสรีภาพของราษฎรคนอื่น ๆ หรือเพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์สาธารณะเท่านั้น ในเรื่องกรณีหรือใช้สิ่งเทียม

¹⁹ วรพจน์ วิสชุดพิชญ์. (2543). สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540. กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์วิญญูชน. หน้า 130.

อาวุธปืนนั้น ถือว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะสิ่งเทียมอาวุธปืนมีทั้งคุณและโทษหลายประการหากนำไปใช้ในการกระทำความผิดอาญา จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการควบคุมเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย และป้องกันปัญหาการเกิดอาชญากรรม²⁰

1.3.2 หลักการกำหนดความผิดอาญา

ปัจจุบันการกำหนดความผิดอาญาได้เปลี่ยนแปลงไปตามแนวคิดของสำนักกฎหมายบ้านเมือง (Positive Law , Legal Positivism) ที่ยอมให้รัฐมีอำนาจกำหนดกฎเกณฑ์ว่าสิ่งใดเป็นความผิดโดยไม่ต้องคำนึงถึงศีลธรรม แต่เป็นการมุ่งคุ้มครองสังคมให้เกิดความสงบเรียบร้อยมากกว่า ทั้งนี้ เพราะสำนักกฎหมายบ้านเมืองมีแนวคิดว่ากฎหมาย คือสิ่งที่รัฐบัญญัติขึ้นตามเจตนารมณ์ของรัฐ ไม่ใช่เรื่องของเหตุผล แต่เป็นไปตามอำนาจของรัฐ (Power Theory of Law) รัฐสามารถใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการปกครองบ้านเมืองปราบปรามผู้ที่ทำลายความสงบสุขเรียบร้อยของบ้านเมืองได้ กฎหมายจึงมีลักษณะเป็นคำสั่งหรือคำสั่งบังคับบัญชาของผู้ปกครองซึ่งได้สั่งแก่ราษฎร ถ้าผู้ใดไม่ทำตามจะมีความผิดและได้รับโทษ ผู้ได้ปกครองจึงต้องปฏิบัติตามเสมอ หากพิจารณาแนวความคิดในการกำหนดความผิดอาญา ในแง่การใช้กฎหมายในการควบคุมสังคมแล้ว ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์และหน้าที่ของกฎหมายอาญาที่จะต้องเกี่ยวข้องกับสังคมในฐานะเป็นเครื่องมือควบคุมสังคม การกำหนดความผิดของกฎหมายอาญาจึงต้องคำนึงถึงผลกระทบหรือความเสียหายของอาชญากรรมที่เกิดต่อสังคม กฎหมายอาญาจึงเป็นเครื่องมือทางสังคมที่ใช้ควบคุมความสงบสุขของสังคม

สังคมส่วนใหญ่รับรู้สภาพของอาชญากรรมในแง่ความร้ายแรงของอาชญากรรมเป็นตัวที่ทำลายความสงบสุขของสังคม ความเป็นอันตรายของอาชญากรรม และลักษณะความน่าตำหนิได้ของการกระทำความผิด หากสังคมต้องการใช้กฎหมายในการป้องกันสังคมจากอาชญากรรมจึงจำเป็นต้องนำผลกระทบจากอาชญากรรมมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากฎหมายในอนาคต โดยพัฒนาาร่วมไปกับการอาศัยประโยชน์จากความก้าวหน้าของวิชานิติศาสตร์เพื่อปรับปรุงการใช้กฎหมายอาญาให้เป็นอย่างมีหลักการและทิศทางที่ชัดเจน เพื่อสามารถใช้ประโยชน์ของกฎหมายอาญาในการควบคุมและคุ้มครองสังคมได้²¹

²⁰ วิภาส จารุพงษ์. (2547). การบังคับใช้พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2549 : ศึกษาเฉพาะกรณีเกี่ยวกับอาวุธ และเครื่องกระสุนปืน. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร. หน้า 22.

²¹ สรรค์ชัย โปธิสุวรรณ .(2553). ความรับผิดชอบทางอาญากรณีใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนกระทำความผิด : เปรียบเทียบกับการกระทำความผิดโดยใช้อาวุธปืน. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ กรุงเทพมหานคร. หน้า 9.

จากการวิเคราะห์ฐานความผิดต่าง ๆ ในทางอาญาแล้วเห็นได้ว่าความผิดทั้งหลายนั้น จะประกอบไปด้วย สาเหตุของการก่อให้เกิดอันตราย (Harm) หรือผูกมัดอยู่กับความเสียหายทางกายภาพ (Physical Injury) อย่างใดอย่างหนึ่ง การจะกำหนดให้การกระทำหรือไม่กระทำการใดเป็นความผิดทางอาญา การกระทำหรือไม่กระทำการนั้นจะต้องมีความสัมพันธ์กับอันตรายหรือเสียหายทางกายภาพอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ภัยอันตรายหรือความเสียหายในความผิดนี้ คือผลของการบาดเจ็บ หรือการก่อให้เกิดอันตรายต่อกาย อันเป็นข้อเท็จจริงที่มีมูลเหตุมาจากการทำร้าย หรือในกรณีความผิดลักษณะอื่น ๆ นั้น ข้อเท็จจริงหรือมูลเหตุแห่งภัยอันตรายนั้น อาจประกอบไปด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพจิตใจ หรือรายละเอียดเกี่ยวกับตัวเหยื่อ เช่น ความกลัว ความเสี่ยงที่จะเกิดอันตราย ความเสียหายนั้น เป็นต้น

ถ้าหากดูในตัวเนื้อหาของภัยอันตราย (Harm) สามารถแบ่งแยกลักษณะของภัยอันตรายออกได้เป็น 2 ประเภท คือภัยอันตรายหลัก (Primary Harm) และภัยอันตรายรอง (Secondary Harm)

ภัยอันตรายหลัก (Primary Harm) หรือภัยอันตรายในเนื้อหาของความผิด หรือผลสำเร็จของความผิด หมายถึงความเสียหายทางกายภาพจากการกระทำความผิดนั้น ๆ เช่น ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ภัยอันตรายปฐมภูมิของความผิดฐานนี้ คือการที่ได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย หรือความผิดฐานฆ่าผู้อื่นภัยอันตรายหลักของความผิดฐานนี้คือความตายของบุคคล การกระทำที่เป็นภัยอันตรายประเภทนี้จะถูกบัญญัติให้เป็นความผิดที่เรียกว่า ความผิดในส่วนเนื้อหาของความผิด (Substantive Offence) ซึ่งต้องการผลสำเร็จของการกระทำความผิด หรือลักษณะของการกระทำที่กฎหมายกำหนดให้เป็นผลสำเร็จของความผิดนั้น ๆ เป็นองค์ประกอบของความผิด

ภัยอันตรายรอง (Secondary Harm) หากวิเคราะห์ดูในความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดภัยอันตรายหลักของความผิดนั้น จะประกอบไปด้วยข้อเท็จจริงทางการกระทำ หรือสถานการณ์ของภัยนั้น รวมถึงจิตสำนึกของบุคคลที่พยายามจะกระทำให้เกิดความเสียหาย และประกอบด้วยภายใต้สภาพจิตใจของเหยื่อในความเสี่ยงที่อาจจะเกิดความเสียหาย เช่น ความตกใจหรือความกลัว ในการเริ่มต้นลงมือกระทำความผิดของผู้กระทำผิดนั้น ผู้เสียหายย่อมเผชิญกับภัยโดยปราศจากการได้รับความคุ้มครอง หรือความปลอดภัยในตัวเอง ความคาดหมาย ความกลัวว่าจะมีภัยอันตรายหรือความเสียหาย ความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายนั้นเป็นภัยอันตรายชนิดหนึ่งรวมเรียกว่าภัยอันตรายรอง ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีข้อเท็จจริงในความเสียหายทางกายภาพเกิดขึ้นจริง ²²

²² ฤทธิรงค์ เขมะวนิช.(2549). การพยายามกระทำผิด : ศึกษาเฉพาะหลักเกณฑ์การแบ่งแยกระหว่างการลงมือกระทำผิดกับการเตรียมกระทำผิด วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ กรุงเทพมหานคร. หน้า 25.

เมื่อพิจารณาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคม ผลกระทบอันเกิดจากการกระทำผิดของคนร้าย คือภัยอันตรายของผู้เสียหาย ไม่ว่าจะเป็นภัยอันตรายหลัก หรือภัยอันตรายรอง ก็ต้องได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายอาญาอย่างเท่าเทียมกัน เพราะผู้เสียหายเองได้รับผลกระทบจากการกระทำผิดของคนร้ายแล้ว ซึ่งการก่ออาชญากรรมของคนร้ายในแต่ละครั้งย่อมประกอบด้วยภัยอันตรายหลัก และภัยอันตรายรอง แล้วแต่ลักษณะของการกระทำของคนร้าย และผลของการกระทำ แต่ทั้งนี้การก่ออาชญากรรมทุกครั้งย่อมมีผลกระทบต่อความสงบสุขของสังคม ซึ่งภารกิจในการควบคุมความสงบสุขของสังคมส่วนหนึ่งเป็นของกฎหมายอาญา²³

แนวทางในการกำหนดความผิดทางอาญา ควรให้ความสำคัญจากผลกระทบของอาชญากรรม หรือความร้ายแรงของอาชญากรรมมากกว่าความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ เพราะจะเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างไม่คุ้มค่า ซึ่งไม่ก่อให้เกิดอรรถประโยชน์กับสิ่งที่สังคมต้องให้เป็นการตอบแทน ซึ่งผลของการกระทำหรือความเสียหายอันเกิดจากอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับสังคมที่จะนำมาเป็นหลักในการกำหนดความผิดอาญา สามารถแยกออกได้ดังนี้²⁴

- ความเสียหายหรือผลกระทบของการกระทำนั้น (Harm) หรือระดับความเป็นอันตรายต่อสังคม (The degree of social danger) ในการนี้สามารถนำประโยชน์จากหลักการและแนวความคิดเรื่องอันตรายมาใช้ในเรื่องของการกำหนดการกระทำที่ควรเป็นความผิดได้ ทั้งนี้เพราะการให้ความสำคัญกับเรื่องนี้จะเห็นเหตุผลสนับสนุนที่จะไม่กำหนดให้การกระทำใด ๆ ต้องเป็นความผิดอาญาเพียงเพราะสังคมรู้สึกว่าการกระทำนั้นเป็นการผิดศีลธรรม รวมทั้งยังเป็นเครื่องยืนยันว่าจะเกิดผลร้ายขึ้นจริง หากผลกระทบจากอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับสังคมไม่ถูกบังคับโดยกฎหมาย และเป็นเครื่องกระตุ้นให้สามารถกำหนดผู้รับผิดชอบที่จะต้องนำมาตราทางอาญามาใช้บังคับกับการกระทำที่มีผลร้ายแรงต่อสังคม ซึ่งส่วนใหญ่ผลร้ายที่เกิดขึ้นในสังคมจะประกอบด้วยการกระทำที่เกิดจากการกระทำโดยเจตนา และที่เกิดจากการกระทำที่บุคคลไม่ได้ใส่ใจหรือระมัดระวังผลจากการกระทำของตน ในความเป็นจริงยังพบว่าความเสียหายส่วนใหญ่ในสังคมเกิดจากเหตุประการหลังมากกว่า ในแบบการกำหนดความผิดอาญาที่พิจารณาถึงผลกระทบจากอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับสังคม ต้องให้น้ำหนักกับความเป็นอันตรายซึ่งเป็นปัจจัยหลัก การพิจารณาถึงระดับความเป็นอันตรายนี้ส่งผลถึงการกำหนดรูปแบบของการลงโทษ และจะต้องมีมาตรการป้องกันสังคมมิให้ได้รับอันตรายจากการกระทำผิดอีก²⁵

²³ สรรค์ชัย โปธิสุวรรณ .(อ้าแล้ว). เจริญรตที่ 21. หน้า 10.

²⁴ สุรสิทธิ แสงวิโรจน์พัฒน์. (2536). ผลของการกระทำในทางอาญา: ศึกษาเฉพาะกรณีที่เป็นอันตราย. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 25.

²⁵ สุรสิทธิ แสงวิโรจน์พัฒน์. เรื่องเดียวกัน. หน้า 25.

- ลักษณะความรุนแรงของการกระทำ หรือความก้าวร้าว (Aggressiv) ของการกระทำ (Gravity of offence) กฎหมายอาญาทั่วไปจะมุ่งพิจารณาถึงเรื่ององค์ประกอบภายในจิตใจ ซึ่งนักวิชาการบางส่วนเห็นว่าเป็นเพียงแค่นำความคิด หรือมุมมองของนักกฎหมายเท่านั้น โดยไม่ได้พิจารณาถึงมุมมองในแง่ของวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวกับมนุษย์ หากความเห็นของแพทย์หรือนักจิตวิทยาก็จะได้รับคำตอบว่า เป็นเรื่องที่ไม่อาจชี้เฉพาะเจาะจงได้อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตามมิใช่ว่าการคำนึงถึงองค์ประกอบภายในจิตใจจะปราศจากความสำคัญ จากความก้าวหน้าทางนิติศาสตร์ พบว่า กฎหมายอาญาได้พัฒนาแนวคิดในการแสดงถึงสภาพความสามารถในการรับผิดชอบผนวกกับการกระทำมีลักษณะที่สามารถถูกตำหนิ และนำไปสู่สถานะการกระทำที่มีสภาพความรับผิดชอบอันควรได้รับการกล่าวโทษ ซึ่งในส่วนนี้เองสามารถนำมาใช้เพื่อสามารถจัดถึงระดับความรุนแรงของการกระทำ หรือความก้าวร้าว หรือความรุนแรงของการกระทำโดยพิจารณาจากความรู้สึกผิดชอบชั่วดีโดยทั่วไป การคำนึงถึงลักษณะของความรุนแรงของการกระทำ หรือความก้าวร้าวของการกระทำนั้นเป็นที่ยอมรับในระบบการกำหนดความผิดโดยทั่วไป เห็นได้จากบทบัญญัติกฎหมายอาญาส่วนใหญ่ จะกำหนดให้ผู้ที่กระทำความผิดโดยมีลักษณะของความรุนแรงของการกระทำ หรือความก้าวร้าวมาก จะต้องได้รับโทษหนักมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งเป็นหลักการที่สอดคล้องกับเหตุผล และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปจากคนส่วนใหญ่ในสังคม

- ลักษณะปฏิกิริยาตอบสนอง หรือความหวาดกลัวของคนส่วนใหญ่ในสังคม (Social Response) หมายถึงปรากฏการณ์ที่เป็นลักษณะกระบวนการตอบสนองของสังคมภายในช่วงเวลาที่ปกติและสภาวะการณ์ทั่วไป ลักษณะของปฏิกิริยาได้ตอบจากสังคมนั้น กล่าวได้ว่าเป็นบทสรุปจากข้อเท็จจริงที่ว่าผลของการกระทำความผิดที่สังคมรับรู้ นั้น ไม่ได้เกิดจากตัวผู้กระทำ หรือบรรทัดฐานในสังคมที่ถูกล่วงละเมิดเป็นหลัก หากแต่เป็นปรากฏการณ์ที่เป็นลักษณะกระบวนการตอบสนองของสังคม ภายใต้ช่วงเวลาปกติหรือในสภาวะการณ์ปกติ

การกำหนดให้การกระทำที่สังคมมีความรู้สึกหวาดกลัว หรือมีปฏิกิริยาตอบสนองจากคนส่วนใหญ่ในสังคมว่าเป็นความผิด และกฎหมายอาญาจะต้องเข้ามาแก้ไขและป้องกันจึงสามารถช่วยให้เกิดความผาสุกและไว้วางใจในการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างแท้จริง การนำผลกระทบของสังคมอันเกิดจากอาชญากรรมที่คนร้ายลงมือกระทำที่ควรกำหนดเป็นความผิดอาญา ทำให้สามารถสรุปได้ว่า การกระทำที่สมควรจัดว่าเป็นความผิดอาญา ซึ่งอาจใช้มาตรการทางอาญาเข้ามาบังคับควบคุม คือการกระทำนั้นเกี่ยวข้องกับความเป็นอันตราย ความก้าวร้าวรุนแรง หรือการกระทำที่สังคมมีปฏิกิริยาตอบสนองอย่างรุนแรง²⁶

²⁶ ภาณุพงศ์ หาญพล . (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 2. หน้า 24.

หากสังคมต้องการให้ในสังคมปราศจากอาชญากรรม การกำหนดความผิดทางอาญาก็มีบทบาทหนึ่งในการป้องกันสังคมจากอาชญากรรม หลักในการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาควรพิจารณาจากผลกระทบหรือความเสียหายอันเกิดจากอาชญากรรมที่เกิดขึ้น โดยในการพิจารณาว่าการกระทำใดสมควรเป็นความผิดทางอาญานั้น สามารถพิจารณาการกระทำที่เข้าข่ายมีลักษณะความเป็นอันตราย หรือมีความก้าวร้าวรุนแรง หรือเป็นการกระทำที่ประชาชนส่วนใหญ่ในสังคมมีปฏิกิริยาต่อต้านการกระทำนั้น ๆ หรือไม่ ทั้งนี้หากการกระทำใด ๆ ที่ไม่อยู่ในขอบเขตผลกระทบ 3 ประการดังกล่าวมานี้ ก็ไม่ควรจัดการการกระทำนั้น ๆ ให้เป็นความผิดอาญาอีก เนื่องจากการใช้กฎหมายอาญาควรเพื่อเป็นมาตรการควบคุมในทางสังคมต่อเมื่อจำเป็น โดยในวิถีทางที่น้อยที่สุดและต้องเฉพาะเพื่อประโยชน์แก่สังคมอย่างแท้จริง²⁷

1.3.3 หลักความผิดในตัวเอง (*Mala in se*) และความผิดเพราะกฎหมายห้าม (*Mala prohibita*)

1) ความผิดในตัวเอง (*Mala in se*)

หมายถึง การกระทำที่เป็นความผิดในตัวของมันเอง ไม่ว่าจะกระทำลงในสถานที่ใด ยุคสมัยใด เวลาใดและ โดยผู้กระทำผู้ใดก็ตาม ในเบื้องต้นเมื่อนุษย์มาอยู่รวมกันเป็นสังคมและค่อยๆพัฒนากฎเกณฑ์ในการอยู่ร่วมกันในหลายรูปแบบตั้งแต่ศาสนา ศีลธรรม จารีต ประเพณี จนกระทั่งปรากฏอยู่ในรูปแบบของกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ เหล่านี้จึงมีส่วนที่เกี่ยวข้องหรือเหมือนกันอยู่ สังเกตได้ว่าความผิดประเภทที่เป็น *Mala in se* มักจะเป็นการกระทำที่เป็นข้อห้ามในทางศาสนา หรือทางศีลธรรมหรือเป็นสิ่งที่ไม่พึงปฏิบัติในทางจารีตประเพณีอยู่ด้วย เช่น ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ทำร้ายร่างกาย ลักทรัพย์ หรือหมิ่นประมาท เป็นต้น²⁸

2) ความผิดเพราะกฎหมายห้าม (*Mala prohibita*)

หมายถึง การกระทำที่กฎหมายกำหนดให้เป็นความผิด ซึ่งอาจจะแตกต่างกันออกไปตามเงื่อนไขต่าง ๆ กล่าวคือ การกระทำหนึ่งอาจเป็นความผิดในประเทศหนึ่งหรือช่วงระยะเวลาหนึ่ง แต่อาจไม่เป็นความผิดในอีกประเทศหรือในระยะเวลาอื่น *Mala prohibita* มักจะเป็นความผิดที่ไม่ผิดต่อกฎเกณฑ์อื่นของสังคม แต่รัฐกำหนดเอาว่าเป็นความผิดอาญาเพื่อประโยชน์ของรัฐเอง เช่น รัฐออกกฎหมายกำหนดราคาสูงสุดที่บุคคลจะขายทรัพย์สินของเขาได้ เป็นต้น และเอาโทษทางอาญาแก่ผู้ที่ขายของเกินราคาสูงสุดที่รัฐกำหนดไว้ นั่น ซึ่งการขายของนี้ความจริงไม่ผิดศีลธรรม หรือมีข้อห้ามทางศาสนา หรือจารีตประเพณี นอกจากนั้นยังมีความผิดใน

²⁷ สรรค์ชัย โปธิสุวรรณ. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 21. หน้า 15.

²⁸ นรงค์สรรค์ ศิลป์ประกอบ. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 1. หน้า 41-42.

ลักษณะนี้อีกมากมาย เช่น ความผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่อง กระจุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 เป็นต้น

2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืน

2.1 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืน

ลักษณะและองค์ประกอบของสิ่งเทียมอาวุธปืน

1. ปืนที่จำลองเลียนแบบอาวุธปืน ทั้งกลไกการทำงาน ขนาด สี สัน รูปร่าง และน้ำหนัก ใกล้เคียง กับอาวุธปืนจริง

2. มีกลไกการทำงาน โดยใช้แก๊สหรืออัดลมเป็นแรงขับเคลื่อนกระสุนที่ทำมาจากพลาสติก หรือผลิตภัณฑ์เซรามิกสังเคราะห์ที่มีน้ำหนักเบา

3. แรงขับเคลื่อนออกจากปากลำกล้องที่มีความเร็วต้นและแรงปะทะเป้าหมาย ไม่มีอำนาจพรุนแรงที่สามารถทำอันตรายต่อชีวิต หรือร่างกายได้ดังเช่นอาวุธปืนโดยทั่วไป

4. เป็นปืนที่ผลิตจากพลาสติกและเหล็กกรรมดาบางส่วน จึงไม่มีความแข็งแรงทนทาน เพียงพอที่จะใช้เป็นอาวุธส่งเครื่องกระจุนปืนได้

ประเภทของสิ่งเทียมอาวุธปืน จำแนกประเภทของสิ่งเทียมอาวุธปืน ได้ดังนี้

1. ปืนที่ทำมาจากพลาสติกที่เป็นของเล่นสำหรับเด็กในรูปแบบ โมเดลและปืนเก็บ ทั้งแบบยิงลูกออกมาได้และยิงลูกออกมาไม่ได้มีแต่เสียงอย่างเดียว ไม่เป็นอันตรายทั้งต่อตัวผู้เล่นเองและบุคคลอื่น แต่มีรูปและลักษณะอันน่าจะทำให้หลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืน

2. ปืนที่มีกลไกแบบสปริงอัดลมธรรมดาซักแล้วยิงทีละนัด ไม่มีอำนาจพรุนแรงที่สามารถทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายได้ดังเช่นอาวุธปืนโดยทั่วไป แต่สามารถทำอันตรายสาหัสได้หากยิงโดนจุดที่สำคัญ เช่น ดวงตา²⁹

3. ปืนที่ใช้ในกีฬา บีบี กัน ย่อมาจาก Ball bullet gun หรือ Air soft gun กีฬาพ่นท์บอล (Paintball) ได้แก่ ปืนสั้น ไฟฟ้า ปืนยาวไฟฟ้า ปืนสั้นอัดลม ปืนยาวอัดลม ปืนสั้นอัดแก๊ส เป็น ปืนซึ่งมีรูปและลักษณะอันน่าจะทำให้หลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืน ไม่มีอำนาจพรุนแรงที่สามารถทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายได้ดังเช่นอาวุธปืนโดยทั่วไป แต่สามารถทำอันตรายสาหัสได้หากยิงโดนจุดสำคัญ เช่น ดวงตา

²⁹ อภิรักษ์ บูรรุ่งโรจน์. (2550). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับปืนอัดลมเบาตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490. สารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร. หน้า 11.

ลักษณะและองค์ประกอบของสิ่งเทียมอาวุธปืน พิจารณาจากบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง บีบี กัน เป็นอาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 หรือไม่ กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือที่ มท 0307.4/10220 ลงวันที่ 3 ตุลาคม 2551 ถึง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ปืนอัดลมเบา (บีบี กัน) เป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนตามมาตรา 4 (5) แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 เนื่องจากมีสภาพคล้ายอาวุธปืน แต่ไม่สามารถส่งเครื่องกระสุนปืนได้ และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5793/2544 วินิจฉัยว่า ตามผลการตรวจพิสูจน์ปรากฏว่าอาวุธปืนของกลางเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนพชชนิดอัดลมชนิดใช้ยิงกับลูกกระสุนพลาสติกทรงกลมขนาด 6 มิลลิเมตร ซึ่งใช้ยิงทำอันตรายแก่ชีวิตและวัตถุไม่ได้ มิใช่อาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ คำพิพากษาศาลฎีกา และคณะกรรมการร่างกฎหมายของ กระทรวงมหาดไทย มีความเห็นเกี่ยวกับ บีบี กัน แตกต่างกัน และเพื่อประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนและการบังคับใช้กฎหมาย จึงขอหารือดังนี้

(1) บีบี กัน เป็นอาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 หรือไม่

(2) หาก บีบี กัน เป็นอาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ประชาชนที่ครอบครอง บีบี กัน อยู่ในขณะนี้ โดย ไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ ถือเป็นผู้ฝ่าฝืนมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 11) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงมหาดไทย โดย ได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง)และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า บีบี กัน เป็นคำที่ใช้เรียกปืนอัดลมเบาที่จำลองเลียนแบบขนาด สี สัน รูปร่าง และน้ำหนักใกล้เคียงกับอาวุธปืนจริง มีกลไกการทำงานโดยใช้แก๊สหรืออัดลม 22 เป็นแรงขับเคลื่อนวัตถุที่ทำมาจากพลาสติก หรือเซรามิกสังเคราะห์ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 6 มิลลิเมตร หรือ 8 มิลลิเมตร น้ำหนักตั้งแต่ 0.12 กรัม ไปจนถึง 0.50 กรัม ที่เรียกว่า “Ball Bullet” หรือ “BB” ด้วยแรงขับเคลื่อนออกจากปากลำกล้องที่มีความเร็วต้นและแรงปะทะเป้าหมายประมาณ 200 ถึง 500 ฟุตต่อวินาที ไม่มีอนุภาคนิวเคลียร์ที่สามารถทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายได้ดังเช่นอาวุธปืนโดยทั่วไป และโดยสภาพโครงสร้างของ บีบี กัน ที่ผลิตจากพลาสติกและเหล็กกรรมดาบางส่วนจึงไม่มีความแข็งแรงทนทานเพียงพอที่จะใช้เป็นอาวุธส่งเครื่องกระสุนปืนได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 11) ได้พิจารณาข้อหาหรือประกอบกับข้อเท็จจริงดังกล่าว แล้วมีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่หนึ่ง ปัญหาที่ว่า บีบี กัน เป็นอาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่อง กระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 หรือไม่นั้น เห็นว่า มาตรา 4 (1) และ (2) แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียม อาวุธปืน พ.ศ. 2490 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2501 ได้กำหนดคบทนิยามคำว่า “อาวุธปืน” ให้ “หมายความรวมถึงตลอดถึงอาวุธทุกชนิดซึ่งใช้ส่งเครื่องกระสุนปืน โดยวิธีระเบิด หรือกำลังดันของ แก๊สหรืออัดลมหรือเครื่องกลไกอย่างใด ซึ่งต้องอาศัยอำนาจของพลังงาน...” และกำหนดคบทนิยาม คำว่า “เครื่องกระสุนปืน” ให้ “หมายความรวมถึงตลอดถึงกระสุนโคด กระสุนปราย กระสุนแตก...” เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า วัตถุที่ บีบี กัน ใช้ส่งด้วยกำลังดันของแก๊สหรืออัดลม คือ สิ่งที่ทำมาจากพลาสติกหรือเซรามิกสังเคราะห์ ซึ่งมีใช้เครื่องกระสุนปืน นอกจากนั้น ยังปรากฏข้อเท็จจริงว่า โดยสภาพ โครงสร้างของ บีบี กัน ที่ผลิตจากพลาสติกและเหล็กกรรมดาบบางส่วนซึ่งไม่มีความแข็งแรงทนทานเพียงพอที่จะใช้ บีบี กัน เป็นอาวุธส่งเครื่องกระสุนปืน ได้ ดังนั้น บีบี กัน จึงไม่เป็นอาวุธปืน ตามบทนิยามคำว่า “อาวุธปืน” แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้ เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 ประเด็นที่สอง ปัญหาที่ว่า หาก บีบี กัน เป็นอาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ประชาชนที่ครอบครอง บีบี กัน อยู่ในขณะนี้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ ถือเป็นผู้ฝ่าฝืนตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 หรือไม่นั้น เห็นว่าเมื่อได้ให้ความเห็นในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า บีบี กัน ไม่เป็นอาวุธปืนตาม พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาในประเด็นนี้³⁰

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืน

สิทธิเสรีภาพเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องอยู่เคียงคู่กับบุคคลในรัฐที่ปกครองระบอบเสรีประชาธิปไตย (Liberal Democracy) เพราะสิทธิเสรีภาพเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลสามารถกำหนดชะตาชีวิตของตนได้ด้วยตนเอง ตลอดจนสามารถพัฒนาบุคลิกภาพของตนได้อย่างเต็มที่ รัฐธรรมนูญของรัฐที่ปกครองด้วยระบบเสรีประชาธิปไตยจึงต้องรับรองสิทธิเสรีภาพของบุคคลไว้โดยชัดแจ้ง แม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจะไม่ได้กำหนดสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืน แต่เนื่องจากมีบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืน ไม่ว่าจะเป็นผู้ใช้ ผู้จำหน่าย

³⁰ นรงค์สรรค์ ศิลป์. (อ้างแล้ว). เจริญรอดที่ 1. หน้า 19-22.

รวมถึงผู้ครอบครองไว้สะสม ซึ่งบุคคลเหล่านี้ก็ควรที่จะได้รับความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เช่นเดียวกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่คุ้มครองผู้ที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืนจริง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายไว้ในมาตรา 28 วรรคแรก “บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย” ซึ่งบทบัญญัตินี้เป็นการรับรองสิทธิของบุคคลเอาไว้ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย ดังนั้น การที่บุคคลใดจะครอบครองหรือใช้อาวุธปืนเพื่อรักษาชีวิตของตนย่อมทำได้ ซึ่งหลักการดังกล่าวก็สามารถนำมาปรับใช้กับสิ่งเทียมอาวุธปืนได้เช่นกัน กล่าวคือ แม้ว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนจะไม่มีประสิทธิภาพในการทำอันตรายถึงชีวิตได้เช่นเดียวกับอาวุธปืนจริง แต่สิ่งเทียมอาวุธปืนก็สามารถนำมาใช้เพื่อปกป้องชีวิตหรือร่างกายได้ แต่อย่างไรก็ตามการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนก็ต้องมีขอบเขตที่จะไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นด้วย³¹

2.3 แนวคิดการกำหนดการกระทำใดการกระทำหนึ่งให้เป็นความผิดอาญา

ถึงแม้ว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนจะเป็นสิ่งที่แพร่หลายอยู่ทั่วไปในหลายประเทศ แต่ก็มีทั้งประเทศที่กำหนดฐานความผิดสำหรับการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืนเอาไว้ และประเทศที่ไม่ได้กำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนไว้เลย ทั้งนี้ก็เนื่องจากว่าสังคมแต่ละประเทศมีมุมมองต่อสิ่งเทียมอาวุธปืนที่แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศด้วย โดยสามารถจะอธิบายรายละเอียดในเรื่องดังกล่าวได้ด้วย ทฤษฎีทางอาชญวิทยาที่ชื่อว่า ทฤษฎีอาชญวิทยาแนววิพากษ์ (Critical Criminology) ซึ่งเป็นทฤษฎีทางอาชญวิทยาที่กล่าวถึงปัญหาที่ว่า “เหตุใดสังคมจึงคิดว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดอาญา” โดยที่ในทฤษฎีอาชญวิทยาแนววิพากษ์ (Critical Criminology) นี้ ก็ยังสามารถแยกออกได้เป็น ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ (Inter-actionism) และทฤษฎีความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม (Group Conflict Theory) ซึ่งในทฤษฎีที่แยกออกมาทั้งสองทฤษฎีนี้ จะกล่าวถึงวิธีการในการกำหนดให้การกระทำใดเป็นความผิดทางอาญาไว้ต่างกันอีก ซึ่งหากต่อไปในอนาคตประเทศไทยจะมีการกำหนดการกระทำที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืนให้เป็นความผิดเพิ่มขึ้นมากกว่าที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายปัจจุบันแล้ว ซึ่งควรจะต้องนำทฤษฎีอาชญวิทยาดังกล่าวนี้มาพิจารณาประกอบ³²

³¹ กานุพงศ์ หาญพล. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 2. หน้า 18.

³² อภินพ สุวรรณรัตน์. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 4. หน้า 26.

2.4 แนวคิดว่าด้วยรูปแบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

หลักกระบวนการนิติธรรม ได้ให้ความหมายว่า รัฐหรือบรรดาผู้บัญญัติกฎหมายอาญา ผู้ที่บังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอาญา ผู้ใช้กฎหมายอาญาจะต้องเคารพต่อกฎหมายด้วย รัฐจะไม่ยอมให้มีการฝ่าฝืนส่วนหนึ่งส่วนใดของกฎหมายเพื่อบังคับการใช้เป็นไปตามกฎหมายส่วนอื่น ๆ หมายความว่าในการที่รัฐหรือเจ้าพนักงานของรัฐกระทำการใด ๆ ต้องยึดถือกฎหมายเนื้อหาหรือกฎหมายสารบัญญัติของรัฐ โดยเคร่งครัด ด้วยหลักกระบวนการนิติธรรมนี้ต่อต้านการใช้อำนาจโดยมิชอบด้วยกฎหมายโดยการจำกัดอำนาจของรัฐ เพราะรัฐต้องการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด กฎหมายต้องเป็นคำสั่งหรือข้อบังคับที่ใช้ได้เสมอไป หมายความว่า กฎหมายเมื่อประกาศและมีผลบังคับใช้แล้ว ก็จะใช้ได้ตลอดไปจนกว่าจะถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกโดยกระบวนการที่ต้องตามขั้นตอนในภายหลัง ตราบใดที่ยังไม่มีการยกเลิกก็ต้องถือว่ากฎหมายนั้นยังคงมีอยู่ จะหยิบยกขึ้นมาใช้เมื่อใดก็ยังคงมีผลบังคับใช้ ดังสุภาษิตที่กล่าวไว้ว่า “กฎหมายนอนหลับบางครั้งแต่ไม่เคยตาย” (The Laws Sometime Sleep, Never Die)³³

การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติอาชญากรรม เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 เป็นการกระทำความผิดที่มีโทษทางอาญา ซึ่งเป็นการกระทำผิดที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ว่าเป็นความผิด กล่าวคือ การกระทำนั้น ๆ ไม่ได้เป็นความชั่วหรืออาชญากรรมด้วยตัวของมันเองแต่อย่างใด หากแต่เป็นการกระทำที่กฎหมายกำหนดให้เป็นความผิด ซึ่งจะแตกต่างกันตามเงื่อนไขต่าง ๆ กล่าวคือ การกระทำหนึ่งอาจเป็นความผิดในประเทศหนึ่ง หรือช่วงระยะเวลาหนึ่ง แต่อาจไม่เป็นความผิดในอีกประเทศหรือในระยะเวลาอื่น

แนวคิดว่าด้วยทฤษฎีรูปแบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยทั่วไปในสังคมประชาธิปไตยนั้น การป้องกันอาชญากรรมมิใช่เป้าหมายเพียงประการเดียวของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา หากแต่ยังมีสิ่งซึ่งสำคัญอย่างเท่าเทียมกันคือ การให้ความคุ้มครองต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกกล่าวหาอย่างเพียงพอ คำกล่าวนี้แม้จะได้รับการยอมรับในทางวิชาการ แต่มักก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติเสมอๆ เนื่องจากความขัดแย้งของค่าอันเป็นพื้นฐานของระบบความยุติธรรมทางอาญา 2 ประการ ได้แก่ ค่าของสิทธิ และเสรีภาพส่วนบุคคล และค่าประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย กล่าวคือ ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาในอารยประเทศจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมและโดยยุติธรรม ขณะเดียวกันสังคมก็มีสิทธิอันชอบธรรมที่จะจับกุมและนำผู้กระทำ

³³ ชีระ สินเดชาภิรักษ์, วิชาญ กิตติรัตนพันธ์ และคณะ. (2563) . การศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุ และบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมไทย วารสารกระบวนการยุติธรรม ปีที่ 13 เล่มที่ 2 . หน้า 20-21.

ความผิดมาลงโทษ จึงเป็นการยากสำหรับผู้บัญญัติกฎหมายและผู้กำหนดนโยบายที่จะสร้างความสมดุล ระหว่างค่า 2 ประการดังกล่าว นักอาชญาวิทยาชาวอเมริกัน ได้กล่าวถึงรูปแบบของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่แตกต่างกัน 2 รูปแบบ คือ

(1) รูปแบบที่มุ่งการควบคุมอาชญากรรมเป็นสำคัญ (The Crime Control Model) หรือรูปแบบที่มุ่งการควบคุมอาชญากรรมเป็นสำคัญ รูปแบบนี้ถือได้ว่า การควบคุมปราบปรามอาชญากรรมเป็นหน้าที่อันสำคัญที่สุดของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ในการที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมได้นั้น จะต้องมีการควบคุมอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการดำเนินการจะต้องเป็นไปอย่างรวดเร็วเฉียบพลัน แนวคิดนี้เน้นหนักไปที่การควบคุมและปราบปรามอาชญากรรมอย่างเต็มที่ ส่วนการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลถือว่าเป็นเรื่องรองลงไป³⁴

(2) รูปแบบที่ยึดถือกฎหมายเป็นสำคัญ (The Due Process Model) หรือ รูปแบบที่ยึดถือกฎหมายเป็นสำคัญ ในการครั้งนี้เรียกว่า รูปแบบที่ยึดถือการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน หรือ ทฤษฎีกระบวนการยุติธรรม ซึ่งความหมายแห่งถ้อยคำก็ใกล้เคียงกัน รูปแบบของกระบวนการยุติธรรมนี้ เป็นรูปแบบที่มุ่งคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลเป็นสำคัญ ฉะนั้นอำนาจของเจ้าพนักงานและกระบวนการของรัฐจะต้องถูกควบคุมต่อต้านการใช้อำนาจโดยไม่ชอบกล่าวได้ว่ารูปแบบนี้มีค่านิยมในเรื่องความเป็นธรรมตามขั้นตอนต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมที่จะตรงกันข้ามกับรูปแบบแรก และเมื่อพิจารณาแนวคิดของรูปแบบทั้งสองจะเห็นได้ว่า ต่างก็มีเป้าหมายหลักที่ตรงกัน คือ มุ่งในการที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของสังคมส่วนรวม แต่วิถีทางที่นำไปสู่เป้าหมายหลักนั้นแตกต่างกัน ซึ่งความแตกต่างกันระหว่างความคิดของทฤษฎีกระบวนการยุติธรรม และการควบคุมอาชญากรรมอยู่ที่วิธีปฏิบัติหรือวิธีพิจารณาความ ทฤษฎีความคิดทางด้านการควบคุมอาชญากรรม อาจเป็นผลทำให้สังคมยอมรับการปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของเจ้าหน้าที่บางประการ การจับกุมหรือการค้น โดยมีชอบด้วยกฎหมาย การสอบสวนโดยใช้กำลังบังคับขู่เข็ญและหลอกล่อด้วยวิธีอื่น ๆ ส่วนกระบวนการยุติธรรมเน้นทางด้านข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือเป็นการละเมิดต่อกฎหมาย ศาลจะใช้ดุลพินิจให้ปล่อยตัวจำเลย หรือให้พิจารณาคดีใหม่ได้ การแยกรูปแบบของกระบวนการทางอาญ่ออกเป็น 2 รูปแบบ อาจกล่าวได้ว่า ไม่มีระบบกฎหมายของประเทศใดที่ปฏิบัติตามแนวความคิดของรูปแบบทั้งสองเพียงแบบเดียว³⁵

³⁴ สุเมธ จันพะนะ. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 3. หน้า 39-40.

³⁵ กุลพล พลวัน. (2520). ปัญหาการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยสหประชาชาติ. วิทยานิพนธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร. หน้า 152.

2.5 แนวคิดการพิจารณาบังคับโทษที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหอาชญากรรมของสังคมในปัจจุบัน

ในการพิจารณาใช้บังคับโทษทางอาญาที่เหมาะสมนั้น จำเป็นต้องกลับไปดูรูปแบบการกำหนดความผิดเกี่ยวกับผลของความเสียหาย หรือผลกระทบของอาชญากรรมต่อสังคม และกำหนดให้มีการคำนึงถึงระดับอันตรายของการก่ออาชญากรรมด้วย การนำรูปแบบการกำหนดความผิดตามแบบโครงสร้างดังกล่าวมาพิจารณาประกอบกับรูปแบบของมาตรการลงโทษ ทำให้สามารถพัฒนาไปสู่รูปแบบแนวทางการบังคับลงโทษที่เหมาะสมกับสภาพของสังคมได้ และการลงโทษที่เหมาะสมกับการกระทำความผิดตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษ³⁶

พื้นฐานสำหรับการพิจารณาความเหมาะสมในการลงโทษ ควรให้น้ำหนักในเรื่องของความเป็นอันตรายเป็นอย่างมาก ส่วนในเรื่องการคาดคะเนผู้กระทำความผิดที่ไม่เป็นอันตรายนี้ ได้มีนักนิติศาสตร์ท่านหนึ่งของไทย ได้เคยให้ข้อคิดเห็นไว้ดังนี้ ระบบกฎหมายและการลงโทษมีรากฐานมาจากความยุติธรรม ความเมตตาปราณี มนุษยธรรม และความจำเป็นทางเศรษฐกิจ การคาดคะเนผู้ต้องหาที่เป็นอันตรายจะช่วยลดภาระในการควบคุม หรือขังผู้กระทำความผิดโดยใช้มาตรการทางกฎหมายหรือสังคมเข้ามาใช้แทนการลงโทษ³⁷

หากพิจารณาถึงการบัญญัติพระราชบัญญัติกฎหมายในการควบคุมอาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 หรือกฎหมายควบคุมการใช้อาวุธปืนประกอบการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาล้วนเป็นการบัญญัติกฎหมายเพื่อป้องกันสังคมให้มีความสงบสุข ทั้งนี้เนื่องจากการยอมรับว่า อาวุธปืนเป็นอาวุธที่มีความร้ายแรง มีประสิทธิภาพสูงในการประหารชีวิต หรือทำร้าย ความผิดใดที่มีคนร้ายมีหรือใช้อาวุธปืนประกอบการกระทำความผิด จึงเป็นความผิดที่มีความรุนแรง ผู้เสียหายย่อมมีความหวาดกลัวต่อความตายหรือบาดเจ็บจากอาวุธในมือของคนร้ายมากกว่าความผิดที่ไม่ได้ใช้อาวุธปืนประกอบในการกระทำความผิด แม้คนร้ายจะยังไม่ได้ใช้อาวุธปืนยิงก็ตาม

ปัญหาอาชญากรรมในปัจจุบันคือกรณีที่คนร้ายนำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปใช้ในการกระทำความผิดทางอาญา แต่กฎหมายที่ควบคุมสิ่งเทียมอาวุธปืนในปัจจุบัน ยังไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดที่นำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปประกอบการกระทำความผิดให้ผู้อื่นหวาดกลัวต่อความตายหรือต่อการบาดเจ็บได้ จึงไม่สามารถที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยของคนในสังคมได้อย่างแท้จริง ดังนั้นการแก้ไขปัญหที่เกิดจากพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด

³⁶ ประชาน วัฒนาวาณิชย์. (2541). การปฏิรูประบบการลงโทษ แนวทางสหวิทยาการ โดยเน้นทางด้านอาชญาวิทยา. บทบัณฑิตย์, เล่ม 54, ตอน 4 .หน้า 23.

³⁷ สรรค์ชัย โปธิสุวรรณ. (อ้างแล้ว). เชียงธรรมที่ 21. หน้า 20-21.

ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 หรือประมวลกฎหมายอาญา เพื่อต้องการคุ้มครองสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม จากการนำสิ่งเทียมอาวุธปืนมาใช้ในการกระทำความผิดอาญาให้ครอบคลุม จึงน่าจะลงโทษผู้กระทำความผิดดังกล่าว ทั้งนี้เพราะการกระทำความผิดที่คนร้ายใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนกระทำความผิดนั้น คนร้ายมีเจตนาที่จะใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนอย่าอาวุธปืนของจริง ผู้เสียหายเองก็เข้าใจว่าคนร้ายนั้นมีอาวุธปืนจริง และรู้สึกหวาดกลัวต่อความตาย หรือการบาดเจ็บ อันอาจเกิดจากการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนของคนร้าย³⁸

3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืน

ถึงแม้ว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนจะเป็นสิ่งที่แพร่หลายอยู่ทั่วไปในหลายประเทศแต่ก็มีทั้งประเทศที่กำหนดฐานความผิดสำหรับการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืนเอาไว้ และประเทศที่มีได้กำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนไว้เลย เนื่องจากสังคมแต่ละประเทศมีมุมมองต่อสิ่งเทียมอาวุธปืนที่แตกต่างกัน จึงทำให้การกำหนดฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืนแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ โดยสามารถอธิบายในส่วนรายละเอียดในเรื่องดังกล่าวได้ด้วยทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืน ไม่ว่าจะเป็นทฤษฎีทางอาชญาวิทยาแนววิพากษ์ (Critical Criminology) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงปัญหาที่ว่า “เหตุใดสังคมจึงคิดว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดทางอาญา” แบ่งออกได้เป็นทฤษฎีปฏิกริยานิยม (Inter-actionism) และทฤษฎีความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม (Inter-group conflict theory) โดยจะกล่าวถึงวิธีการในการกำหนดให้การกระทำใดเป็นความผิดทางอาญาไว้ต่างกัน รวมถึงทฤษฎีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืน ได้แก่ ทฤษฎีสัญญาประชาคม (Social Contract Theory) ทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดความผิดอาญา ทฤษฎีการป้องกันการกระทำที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้อื่น ทฤษฎีการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพตามหลักกฎหมายธรรมชาติและหลักกฎหมายบ้านเมือง และทฤษฎีของโทมัส ฮอบส์ เกี่ยวกับเรื่องการเมืองหมายอำนาจ ให้รัฐทำหน้าที่ดูแลรักษาความสงบสุขของสังคม ผู้วิจัยเห็นว่าหากต่อไปประเทศไทยมีการกำหนดความผิด ในกรณีนำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปใช้ในการกระทำความผิดทางอาญา ก็ควรที่จะต้องนำทฤษฎีดังกล่าวเหล่านี้มาพิจารณาประกอบด้วย³⁹

³⁸ สรรค์ชัย โปธิสุวรรณ. เรื่องเดียวกัน. หน้า 21.

³⁹ อภินพ สุวรรณรัตน์. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 4. หน้า 24.

3.1 ทฤษฎีปฏิกริยานิยม (Inter-actionism)

ทฤษฎีนี้จะกล่าวไว้ว่า การที่จะศึกษาการกำหนดการกระทำที่เป็นความผิดทางอาญานั้นจะต้องศึกษาจากภาพรวมของอาชญากรรมทั้งหมด เช่นการศึกษาจากบุคคลและการศึกษาจากการกระทำทั้งหลายในสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอาชญากรรม ไม่ใช่เพียงศึกษาจากตัวอาชญากรเท่านั้น ดังนั้นในทฤษฎีดังกล่าวจึงมองว่าการกระทำที่จะถือว่าเป็นความผิดทางอาญาได้นั้น ต้องมีลักษณะที่เป็น “พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทางสังคม” (Social Deviance) กล่าวคือ การกระทำดังกล่าวจะต้องถูกสังคมมองว่าเป็นพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากการกระทำที่ปกติธรรมดาที่ปรากฏขึ้นในสังคม ซึ่งสังคมก็จะมีปฏิกริยาในทางลบตอบโต้การกระทำดังกล่าวนั้น แต่ทั้งนี้การที่จะมองว่าพฤติกรรมใดจะถือว่าเป็นการเบี่ยงเบนทางสังคมหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับมุมมองที่ต่างกันออกไปได้อย่างมากมาย ไม่ว่าจะด้วยปัจจัยทางด้านเชื้อชาติ ชุมชน หรือแม้กระทั่ง ความเห็นของปัจเจกชนแต่ละคนก็แตกต่างกันออกไปได้ ยกตัวอย่างเช่น ในสมัยสงครามโลกครั้งที่สองการยึดมั่นในแนวทางนาซีที่ถูกมองว่าเป็นเรื่องที่ถูกต้องในประเทศเยอรมันกลับถูกมองว่าเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทางสังคมในประเทศสหรัฐอเมริกา หรือการฆ่าคนในยุคสมัยที่สงบสุขถือเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทางสังคม แต่ในยุคสงครามผู้ที่ฆ่าศัตรูได้จำนวนมากกลับได้รับการยกย่องว่าเป็นวีรบุรุษ หรือแม้กระทั่งคนในสังคมยุคสมัยเดียวกัน ก็ยังมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ใช้แบ่งว่าการกระทำใดที่เป็นหรือไม่เป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทางสังคมไว้ต่างกัน⁴⁰

ต่อมาก็ได้มีทฤษฎี Symbolic Interactionist ที่เป็นการกล่าวขยายความ ทฤษฎี Interactionist โดย Herbert Blumer ซึ่งได้วางหลักไว้ว่า การกระทำของมนุษย์จะขึ้นอยู่กับ การให้ความหมาย (Meaning) กับสิ่งที่ตนจะมีปฏิกริยาต่อ โดยที่ความหมายนั้นก็ไม่ได้มาจากความคิดของบุคคลแต่ละคนเอง แต่มาจากปฏิกริยาของสังคมหรือวัฒนธรรมที่มีต่อสิ่งนั้น ๆ การกำหนดว่าการกระทำใดเป็นความผิดทางอาญาก็จะอาศัยการให้ความหมายจากสังคมว่าการกระทำใดที่จะถือว่าเป็นความผิดทางอาญาได้บ้างนั่นเอง แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่ามนุษย์แต่ละคนจะเป็นผู้รับเอาความหมายของสิ่งต่าง ๆ จากสังคมมาเท่านั้น มนุษย์แต่ละคนเมื่อรับเอาความหมายของสิ่งต่าง ๆ จากสังคมมาแล้วก็จะมี การตีความด้วยตัวเอง เพื่อแสดงความหมายนั้นออกสู่สังคมต่อไปอีก หรืออาจกล่าวได้ว่ามนุษย์แต่ละคนนั้นเป็นทั้งผู้รับและสร้างความหมายไปพร้อม ๆ กัน⁴¹

⁴⁰ คุจเดือน พันธุนาวิน .(2550). รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism model) วารสารพัฒนาสังคม ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 กรุงเทพมหานคร .หน้า 87-88.

⁴¹ คุจเดือน พันธุนาวิน. เรื่องเดียวกัน. หน้า 88.

ในทฤษฎีนี้จะอธิบายถึงการเกิดอาชญากรรมได้ว่า คนแต่ละคนจะมีการให้ความหมายของตนเองเอาไว้ เรียกว่า Self ซึ่งเมื่อได้สำรวจความคิดเห็นจากอาชญากรทั้งหลายแล้ว จะพบว่า แม้ว่ากระทำที่คนทั่วไปให้ความหมายว่าเป็นความผิดตามกฎหมายอาญาก็ตาม แต่อาชญากรเหล่านั้นได้ให้ความหมายของตนเองเอาไว้ตลอดเวลาว่าตนเองไม่ใช่อาชญากร ดังนั้นจึงมีการก่ออาชญากรรมขึ้นจากคนกลุ่มนี้ได้เสมอ

นอกจากนี้แล้วในบางครั้งเราอาจมองได้ว่าการกำหนดว่าการกระทำใดจะเป็นความผิดทางอาญานั้น อาจมาจากการให้ความหมายโดยเจ้าหน้าที่ก็ได้ จึงอาจกล่าวได้ว่าการกระทำอย่างเดียวกันของบุคคลต่างประเภทกัน เจ้าหน้าที่อาจมองว่าการกระทำของบุคคลประเภทหนึ่งเป็นความผิดทางอาญา ส่วนการกระทำของบุคคลอีกประเภทไม่เป็นความผิดทางอาญาก็ได้ เช่นถ้าผู้กระทำความผิดเป็นผู้ใหญ่แล้ว เจ้าหน้าที่ก็จะมองว่าการกระทำของบุคคลดังกล่าวเป็นความผิด แต่หากผู้กระทำความผิดเป็นเด็ก เจ้าหน้าที่ก็จะมองว่าการกระทำดังกล่าวไม่เป็นความผิดก็ได้ นอกจากนี้แล้วการกำหนดนโยบายของหน่วยงานและมุมมองส่วนตัวของเจ้าพนักงานแต่ละคนเองก็สามารถมีผลต่อการกำหนดว่าการกระทำใดจะเป็นความผิดทางอาญาก็ได้เช่นกัน อาจสรุปได้ว่าอาชญากรรม หมายถึง การกระทำที่เบี่ยงเบน อันจะทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบโต้ในแง่ลบทั้งจากสังคม การถูกตอบโต้จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลทั่วไป และแม้แต่ภายในตัวอาชญากรเองก็จะมีปฏิกิริยาตอบโต้ในแง่ลบเช่นกัน ซึ่งก็คือการขัดแย้งในความคิดของตนว่าการกระทำดังกล่าวเป็นอาชญากรรมหรือไม่นั่นเอง ซึ่งก็จะมีทฤษฎีติดตรา(Labeling Theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่อธิบายการเกิดอาชญากรรมที่ต่อยอดจากเรื่องดังกล่าวได้ ทฤษฎีนี้อธิบายไว้ว่าเมื่อสังคมมีปฏิกิริยาตอบโต้ในแง่ลบต่ออาชญากรแล้ว สถานะของบุคคลดังกล่าวจะถูกเพิ่มเป็นสถานะของอาชญากรขึ้นมา ซึ่งการกำหนดสถานะ (Self) ดังกล่าวนั้นจะทำให้มีอาชญากรรมมากขึ้น เพราะเมื่อบุคคลใดถูกกำหนดให้เป็นอาชญากรแล้ว การดำเนินชีวิตของบุคคลนั้นก็ยิ่งลำบากยิ่งขึ้น จนสุดท้ายก็จะกลับไปก่ออาชญากรรมอีก⁴²

เมื่อการให้ความหมายของสังคมนั้นสามารถทำได้โดยการออกเป็นกฎหมาย กล่าวคือ สังคมจะกำหนดว่าการกระทำใดที่ถือว่าเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน ก็จะกำหนดให้การกระทำนั้นเป็นความผิดทางอาญา แต่ในบางครั้งเราก็จะเห็นได้ว่าการกำหนดความผิดทางอาญาบางกรณีก็จะมีเรื่องการเลือกปฏิบัติหรือการได้มาซึ่งอำนาจ หรือผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น การออกกฎหมายกำจัดชาวฮิวโดยฮิตเลอร์ การออกกฎหมายกำจัดผู้ที่อยู่ฝ่ายตรงข้ามทางการเมืองกับสตาลิน หรือการออกกฎหมายล่าแม่มดที่ผู้กล่าวหาจะได้ทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาเป็นต้น และหากพิจารณาต่อไปก็จะพบว่ากฎหมายที่ออกโดยสังคมนี้อาจจะเป็นผลพวงจากการต่อสู้

⁴² อภินพ สุวรรณรัตน์. (อ้างแล้ว). เชิงอรรถที่ 4. หน้า 28.

ของกลุ่มคน 2 ฝ่าย ที่คิดว่ากรกระทำของอีกฝ่ายเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน โดยฝ่ายที่ชนะก็จะเป็นผู้ที่ออกกฎหมายกำหนดให้กรกระทำของฝ่ายตรงข้ามเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน จนถึงขั้นเป็นความผิดทางอาญาได้นั่นเอง

จากการศึกษาทฤษฎีปฏิกริยานิยม (Inter-actionism) ที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนั้น สามารถนำเอาทฤษฎีดังกล่าวมาอธิบายแนวคิดในการกำหนดกรกระทำที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวูรปীনในประเทศไทยได้คือ แม้ว่าสิ่งเทียมอาวูรปীনจะเป็นสิ่งที่ปรากฏในประเทศไทยมาเป็นเวลานานแล้วก็ตาม แต่เนื่องจากสิ่งเทียมอาวูรปীনในอดีตนั้นไม่สามารถทำอันตรายแก่บุคคลอื่นได้ ทั้งเนื่องจากรูปร่างภายนอกที่ไม่สามารถหลอกบุคคลอื่นให้หลงเชื่อได้ว่าเป็นอาวูรปীনของจริงได้ และความรุนแรงของกระสุนปืนที่ยิงออกมาก็ยังไม่สามารถทำอันตรายให้แก่บุคคลอื่นได้ ดังนั้นสังคมไทยในสมัยอดีตนั้น จึงมีการให้ความหมายในตัวสิ่งเทียมอาวูรปীনว่าเป็นเพียงของเล่น ไม่ใช่สิ่งที่จะถูกใช้เป็นอุปกรณ์ในการกรทำความผิดทางอาญาได้ จึงไม่มีกฎหมายใดที่บัญญัติถึงสิ่งเทียมอาวูรปীনไว้เลย แต่เมื่อเวลาผ่านไป สิ่งเทียมอาวูรปীনก็ได้รับการพัฒนาให้มีรูปร่างเหมือนอาวูรปীনของจริงมากขึ้น และมีการเพิ่มความรุนแรงของกระสุนที่ยิงออกมาให้มากยิ่งขึ้น จะเห็นได้ว่ามีชาวที่เกี่ยวข้องกับความเสียหายที่เกิดจากการใช้สิ่งเทียมอาวูรปীনปรากฏให้เห็นในสังคม จึงทำให้เห็นสังคมไทยในยุคต่อมามีการให้ความหมายของสิ่งเทียมอาวูรปীনที่ต่างกันออกไป กลายเป็นว่ามีกรกำหนดบทบัญญัติทางกฎหมายที่กล่าวถึงกรกระทำที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวูรปীনโดยเฉพาะมากขึ้น ดังที่ปรากฏในพระราชบัญญัติอาวูรปীন เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวูรปীন พ.ศ. 2490 ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่าสังคมไทยกำลังมองว่ากรกระทำที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวูรปীনนั้นเป็น “พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทางสังคม” ที่ (social deviance) ที่มีระดับร้ายแรงจนถึงขนาดที่ต้องกำหนดให้เป็นกรทำความผิดทางอาญาเพิ่มขึ้นนั่นเอง นอกจากนี้ ทฤษฎีปฏิกริยานิยม (Inter-actionism) ยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการบัญญัติกรทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวูรปীনได้อีก กล่าวคือในการกำหนดกรทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวูรปীনนั้นจะต้องทำอย่างเหมาะสม ต้องไม่มีการกำหนดกรทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวูรปীনที่มากเกินไป เพราะหากมีการกำหนดกรทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวูรปীনที่มากจนเกินความจำเป็นแล้ว ก็จะเป็นผลร้ายแก่สังคม เนื่องจากหากบุคคลถูกกำหนดสถานะว่าเป็นอาชญากรแล้ว บุคคลนั้นก็จะอยู่ในสังคมได้ลำบากจนต้องกลับไปกรทำความผิดอื่นอีก ดังนั้นเห็นได้ว่า หากมีการกำหนดกรกระทำที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวูรปীনให้เป็นความผิดแล้ว ก็ควรที่จะกำหนดไว้เฉพาะเรื่องที่จำเป็นจริง ๆ อย่างเช่นในเรื่องการนำสิ่งเทียมอาวูรปীনไปใช้ในการกรทำความผิดทางอาญาอื่น⁴³

⁴³ อภินพ สุวรรณรัตน์. เรื่องเดียวกัน. หน้า 29-30.

3.2 ทฤษฎีความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม (Inter-group conflict theory)

ทฤษฎีนี้จะอธิบายถึงการกำหนดให้การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นความผิดทางอาญา เช่นเดียวกับทฤษฎีปฏิกริยานิยม (Inter-actionism) แต่จะมีข้อแตกต่างตรงที่ว่า ทฤษฎีปฏิกริยานิยม (Inter-actionism) จะเป็นการอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างสังคมกับบุคคลแต่ละคนที่ทำให้มีการกำหนดให้การกระทำใดเป็นความผิดทางอาญาขึ้นมา แต่ในทฤษฎีความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม (Inter-group conflict theory) นี้ จะอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนแต่ละกลุ่มจนมีการนำไปสู่การกำหนดให้การกระทำบางอย่างเป็นความผิดทางอาญาดังนี้

ทฤษฎีความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม (Inter-group conflict theory) คือทฤษฎีที่อธิบายว่าทุกคนในสังคมจะต้องสังกัดกลุ่มอย่างน้อย 1 กลุ่ม และเมื่อกลุ่มดังกล่าวมีแนวคิดที่ขัดแย้งกับกลุ่มอื่นก็จะเกิดการปะทะกัน โดยเป้าหมายในการปะทะคือ การควบคุมฝ่ายตรงข้ามให้ได้ทั้งหมด ซึ่งหลักการนี้นำมาใช้ในการกำหนดการกระทำที่เป็นความผิดทางอาญาคือ กล่าวคือ เมื่อกลุ่มที่มีแนวความคิดที่แตกต่างกันมีข้อขัดแย้งกัน แต่ละฝ่ายก็จะพยายามทำให้แนวความคิดของกลุ่มตนเป็นที่ยอมรับในสังคม และกำหนดให้การกระทำของฝ่ายตรงข้ามเป็นความผิดทางอาญา เป็นต้น แต่ถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดให้การกระทำของอีกฝ่ายเป็นความผิดทางอาญาแล้ว ก็ไม่ใช่ว่ากลุ่มที่พ่ายแพ้นั้นจะสลายตัวไปเลย กล่าวคือเนื่องจากว่าสมาชิกในกลุ่มที่พ่ายแพ้ยังมีความภักดีในแนวความคิดของกลุ่มตนเองอยู่ และคิดว่าการกระทำของตนเป็นที่ยอมรับในกลุ่มจึงไม่คิดว่าการกระทำของตนเป็นความผิดทางอาญา แม้ว่าในมุมมองของกลุ่มอื่น จะมองว่าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดทางอาญาก็ตาม หรืออาจมองในอีกแง่มุมหนึ่งได้ว่า การที่คนในกลุ่มกระทำการที่ถือว่าเป็นความผิดทางอาญาก็เพื่อเป็นการคืนชนเพื่อให้กลุ่มของตนเป็นที่ยอมรับต่อไปนั่นเอง⁴⁴

จากทฤษฎีความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม (Inter-group conflict theory) นี้สามารถใช้อธิบายกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนในประเทศไทยได้ว่า การที่กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนในปัจจุบันไม่มีการบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืนเอาไว้มากนัก อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มคนที่มีแนวความคิดว่าการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืนยังไม่เป็นอันตรายถึงขั้นที่จะเป็นความผิดตามกฎหมายอาญาเป็นส่วนใหญ่ของประเทศ ดังนั้นกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนในประเทศไทยจึงต้องสอดคล้องกับแนวคิดของบุคคลในกลุ่มนี้มากกว่าที่จะไปสอดคล้องกับแนวคิดของคนส่วนน้อยที่มองว่าการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นเป็นอันตรายร้ายแรง จนถึงขั้นต้องมีการบัญญัติการกระทำความผิดทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืนเพิ่มเติมขึ้นมา แต่เนื่องจากแนวโน้มในปัจจุบันเปลี่ยนไปจะเห็นได้ว่า

⁴⁴ ศิริมา อัสวเรชา เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ความแตกต่างและความขัดแย้งในสังคม.มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กรุงเทพมหานคร หน้า 8-9.

มีการออกกฎหมายในการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืนออกมาเพิ่มขึ้น เช่นการออกประกาศกำหนดให้สิ่งเทียมอาวุธปืนอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคนั้น แสดงให้เห็นว่าในขณะนี้กลุ่มคนส่วนใหญ่ในสังคมมองว่าการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น เป็นอันตรายร้ายแรงจนถึงขนาดที่ต้องบัญญัติให้เป็นความผิดทางอาญาเพิ่มขึ้นแล้วนั่นเอง ทั้งนี้ในการที่จะบัญญัติว่าการกระทำใดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืนให้เป็นความผิดบ้างนั้นก็จะต้องบัญญัติเฉพาะเท่าที่จำเป็นเท่านั้น⁴⁵

3.3 ทฤษฎีสัญญาประชาคม (Social Contract Theory)

ถือเป็นรากฐานสำคัญของระบอบประชาธิปไตย ปัจจุบันมีที่มาจากนักคิดนักปราชญ์ยุโรปโดย ฮิวโก โกรติอุส (Hugo Grotius ค.ศ. 1583-1645) อธิบายสภาวะตามธรรมชาติของมนุษย์ว่า ธรรมชาติของมนุษย์อยู่อย่างอิสระ ไม่ขึ้นอยู่กัอำนาจใด ต่อมาเมื่อมนุษย์ได้ตกลงกันก่อตั้งสังคมขึ้นเรียกความตกลงนี้ว่าสัญญาประชาคม (Social Contract) ต่อมาทฤษฎีนี้ได้เป็นแรงผลักดันที่สำคัญที่ก่อให้เกิดทฤษฎีสัญญาประชาคมมี 3 รูปแบบ โดยนักปราชญ์ 3 ท่าน คือ โทมัส ฮอบส์ (Thomas Hobbes ค.ศ. 1588-1679) ซึ่งเขียนหนังสือ Leviathan (ค.ศ. 1651) เสนอหลักการสัญญาสวามิภักดิ์ (Pactum Subjectiones) จอห์น ล็อก (John Lock ค.ศ. 1632-1704) เขียนหนังสือ Two Treatises of Government (ค.ศ. 1689) เสนอหลักการสัญญาสหภาพ (Pactum Unionis) ฌอง จาร์ก รูสโซ (Jean Jacques Rousseau ค.ศ. 1712-1778) ปรากฏอยู่ในหนังสือ Du Contrat (ค.ศ. 1762) แนวคิดทฤษฎีของนักปรัชญาแต่ละท่านก็แตกต่างกันไปในรายละเอียด แต่มีหลักใหญ่ร่วมกันประการหนึ่งคือ สัญญาประชาคม ต่อมาทฤษฎีสัญญาประชาคมได้เข้ามามีอิทธิพลสำคัญต่อการนำแนวคิดกฎหมายธรรมชาติและสิทธิธรรมชาติไปสร้างแนวคิด เป็นการจำกัดอำนาจรัฐที่ไร้ขอบเขตในขณะนั้นและสร้างหลักประกันให้แก่ประชาชนผู้อยู่ใต้ปกครอง ให้ได้รับความคุ้มครอง ความมั่นคง และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียกร้องสิทธิประโยชน์อันชอบธรรมที่มนุษย์พึงมี พึงได้ ดังจะเห็นได้จากการปฏิวัติอเมริกาและการปฏิวัติฝรั่งเศสเป็นก้าวแรกสู่สิทธิมนุษยชนในปัจจุบัน⁴⁶

⁴⁵ ภาณุพงศ์ หาญพล. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 2. หน้า 23.

⁴⁶ ศุภชัย สุภผล. (2557). การศึกษาเปรียบเทียบระดับของการอธิบายในการสร้างทฤษฎีสัญญาประชาคมของ จอห์น ล็อก และ ฌอง ฌากส์ รูสโซ. วารสารสังคมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร. หน้า 24.

ทฤษฎีสัญญาประชาคมกลายเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงการเกิดขึ้นของประชาคมการเมืองที่เป็นไปโดยสมัครใจ ผ่านสิ่งที่เรียกว่าสัญญาประชาคม เนื้อหาของทฤษฎีสัญญาประชาคมคือรัฐมีต้นกำเนิดมาจากมนุษย์ที่เป็นสมาชิกของสังคมการเมืองได้ลงความเห็นร่วมกัน โดยเจตนาสร้าง “รัฐ” ยึดหลักเจตนารมณ์ทั่วไป เจตนารมณ์ร่วม เจตจำนงทั่วไป เจตจำนงร่วม หรือความคิดร่วม เพื่อประโยชน์สุขร่วมกันของประชาชน ตามทฤษฎีนี้การสร้างและการดำรงอยู่ของรัฐต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์และความสุขของประชาชน คือการปกป้อง และส่งเสริมสิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์ที่คิดค้นมาตั้งแต่กำเนิด โดยที่มนุษย์ทุกคนไม่ได้มอบสิทธิธรรมชาติให้แก่ผู้ใดหรือคณะใด สิทธิธรรมชาตินี้ยังอยู่กับมนุษย์ทุกคนจึงมีสิทธิทุกประการในรัฐ ที่ตนได้ร่วมก่อตั้งขึ้นมา ประชาชนที่เป็นสมาชิกสังคมการเมืองย่อมมีสิทธิธรรมชาติเสมอกันในรัฐที่ก่อตั้งขึ้นตามสัญญาประชาคม กรณีที่สมาชิกเสียงข้างน้อยได้รับผลกระทบจากการบริหาร หรือมีความเชื่อที่แตกต่างจากเสียงข้างมาก สิทธิของเสียงข้างน้อยเป็นสิทธิธรรมชาติโดยสมบูรณ์ ดังนั้น ย่อมมีสิทธิที่จะให้รัฐพิทักษ์และส่งเสริมคุ้มครองสิทธิในความต่างนั้น สิทธิในสัญญาประชาคมจึงรวมถึงสิทธิในการทำสัญญาที่แตกต่างกัน หากประชาคมยินยอมและตราบทที่สัญญานั้นไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อเจตนารมณ์ทั่วไปของรัฐ นั่นก็คือความสงบสุขและสิทธิเสรีภาพของประชาชนทุกคน⁴⁷

3.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดความผิดอาญา

รัฐจะมีอำนาจในการกำหนดกฎหมายที่จะใช้เพื่อป้องกันสังคม ภัยอันตรายต่าง ๆ เพื่อให้สังคมมีความสงบเรียบร้อย การที่รัฐจะกำหนดว่าการกระทำอย่างใดเป็นความผิดอาญามีความเกี่ยวข้องกับหลักศีลธรรม จารีตประเพณี และความคิดเห็นของสังคมโดยรวมที่นำเสนอผ่านทางตัวแทนของประชาชนที่ไปทำหน้าที่ออกกฎหมาย และแม้ว่าจะอาศัยหลักศีลธรรมและจารีตประเพณีมาเป็นแนวทางในการกำหนดกฎหมาย แต่การกระทำบางอย่างที่ถึงแม้ว่าจะผิดศีลธรรมหรือจารีตประเพณีมากมายเพียงใด แต่ไม่จำเป็นที่จะต้องผิดกฎหมายอาญาเสมอไป เช่น การพูดเท็จถือว่าเป็นผิดศีลธรรม แต่ไม่ถึงว่าผิดกฎหมายอาญาจนกว่าจะมีกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด⁴⁸

3.5 ทฤษฎีการป้องกันการกระทำที่อาจเป็นภัยอันตรายต่อผู้อื่น

ศาสตราจารย์ เอช แอล เอ ฮาร์ต (H.L.A.Kart) แห่งมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด ได้นำแนวคิดเสรีนิยมของ จอห์น สจวต มิลล์ (John Stuart Mill) ที่เขียนไว้ในหนังสือชื่อ On Liberty มาอธิบาย โดยศาสตราจารย์ฮาร์ต ได้หยิบยกคำกล่าวของมิลล์มากล่าวอ้างในหนังสือของตนเองชื่อ Law, Liberty and Morality ไว้ดังนี้

⁴⁷ สุเมธ จันพะนะ. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 3. หน้า 43-44.

⁴⁸ อภินพ สุวรรณรัตน์. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 4. หน้า 21.

“เหตุผลในการใช้อำนาจเหนือบุคคลในสังคมที่เจริญแล้วมีอยู่เพียงประการเดียวเท่านั้นคือ เพื่อป้องกันภัยอันจะเกิดขึ้นแก่บุคคลอื่น...” การที่จะใช้อำนาจโดยอ้างเหตุว่า เพื่อให้กายและใจของบุคคลนั้นดีขึ้น ย่อมไม่เป็นการเพียงพอ บุคคลไม่อาจที่จะถูกบังคับโดยชอบธรรมให้กระทำหรือละเว้นกระทำโดยอ้างว่าจะทำให้เขาดีขึ้น หรือจะทำให้เขามีความสุขขึ้น หรือในสายตาของผู้อื่นการกระทำหรือละเว้นการกระทำ จะทำให้บุคคลนั้นฉลาดหรือถูกต้องขึ้น”

จากข้อความดังกล่าวจะเห็นได้ว่าแนวคิดของจอห์น สจวต มิลล์ ยึดถือ หลักการป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้นแก่บุคคลอื่น เป็นหลักในการพิจารณาว่ารัฐควรกำหนดกฎหมายอาญา มาตราใดบ้าง บังคับควบคุมการกระทำนั้นหรือไม่เพียงใด กล่าวได้ว่า การมีกฎหมายอาญานี้ก็เพื่อเป็น “การป้องกันการกระทำที่อาจเป็น “ภัยอันตรายต่อผู้อื่น” (Harm to others) มาใช้เป็นหลักในการพิจารณาว่าการกระทำลักษณะอย่างไรควรเป็นความผิดอาญา

กล่าวโดยสรุป ในการกำหนดการกระทำใดว่าควรเป็นความผิดอาญา และรัฐนำมาบัญญัติเป็นกฎหมายอาญาเพื่อคุ้มครองป้องกันสังคม รัฐอาศัยหลักการป้องกันภัยอันตรายต่อผู้อื่น (Harm to others) มาใช้ในการสนับสนุนการบัญญัติกฎหมายอาญา⁴⁹

3.6 ทฤษฎีการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพตามหลักกฎหมายธรรมชาติและหลักกฎหมายบ้านเมือง

ในทางนิติปรัชญามีปรัชญาหรือทฤษฎีกฎหมายที่สำคัญสองทฤษฎีคือ ทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติและทฤษฎีกฎหมายบ้านเมือง ซึ่งสองทฤษฎีนี้มีแนวคิดที่ขัดแย้งกันอย่างมากพอสมควร ในเรื่องสิทธิและเสรีภาพของบุคคลและการใช้อำนาจรัฐในการปกครองบ้านเมือง แต่ปรัชญากฎหมายบ้านเมืองจะมีอิทธิพลต่อนักกฎหมายทั้งหลายยิ่งกว่าปรัชญากฎหมายธรรมชาติ ทั้งนี้จะเป็นเพราะ ทฤษฎีกฎหมายบ้านเมืองมีลักษณะเป็นรูปธรรมมองเห็นได้ เข้าใจได้ง่ายกว่าปรัชญากฎหมายธรรมชาติ ซึ่งเป็นนามธรรมเข้าใจยาก ปรัชญากฎหมายธรรมชาติมักจะถูกโจมตีว่าไม่มีตัวตนแท้จริงเป็นเพียงความคิดนักปราชญ์⁵⁰

⁴⁹ ฌ็องว์ฌันน์ สุกธิโยธิน .ประมวลสาระชุดวิชากฎหมายอาญาและอาชญาวิทยาชั้นสูง ทฤษฎีความรับผิดชอบทางอาญา หน่วยที่ 2 .มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.หน้า 10-11.

⁵⁰ สุเมธ จันพะนะ. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 3. หน้า 31.

- ทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติ (The natural law theory)

ทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติ หมายถึง กฎหมายที่อ้างว่ามีอยู่ตามธรรมชาติ เกิดขึ้นเอง มนุษย์ไม่ได้ทำขึ้น กฎหมายอยู่เหนือรัฐใช้ได้ไม่จำกัด กาลเวลา กฎหมายขึ้นอยู่กับเหตุผลที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ ความถูกต้องความผิดไม่อาจเปลี่ยนแปลงอำนาจ หรือความอำนาจอธิปไตยของผู้มีอำนาจแห่งรัฐ เรื่องนี้ ซิเซโร (Cicero) ได้กล่าวอย่างไพเราะว่า “กฎหมายคือเหตุผลอันเป็นธรรมชาติซึ่งเป็นสากลและนิรันดร์” กฎหมายธรรมชาติจึงอยู่เหนือรัฐหรือผู้ปกครอง เป็นภาวะวิสัยจากผู้ปกครอง (ไม่อยู่ในอรรถวิสัย) กล่าวคือ “เหตุผลหรือความยุติธรรม” ขาดแต่สภาพบังคับเนื่องจากเป็นกฎหมายอุดมคติ กล่าวคือในแง่ความคิดเป็นทฤษฎีกฎหมายที่สนับสนุนอุดมคติทางกฎหมายเชิงจริยธรรม และในทฤษฎีเกี่ยวกับสิทธิซึ่งสนับสนุนเรื่องสิทธิมนุษยชน สำหรับบทบาทของปรัชญากฎหมายธรรมชาติ ในแง่ทฤษฎีกฎหมายซึ่งสนับสนุนอุดมคติทางกฎหมายเชิงจริยธรรม โดยสรุปแล้ว แสดงออกที่ความคิดหรือความเชื่อเรื่องหลักอุดมคติที่อยู่เหนือกฎหมายของรัฐ เพราะว่าสิทธิมนุษยชนคือสิทธิของมนุษย์หรือสิทธิในฐานะที่บุคคลเกิดมาเป็นมนุษย์ เช่นสิทธิในร่างกายทรัพย์สิน สิทธิ เสรีภาพต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ของบุคคล เป็นต้น ย่อมเกิดหรือมีขึ้นตามธรรมชาติและแนวความคิดของสังคม สิทธิมนุษยชน จึงเป็นเรื่องอุดมการณ์ และแนวความคิดที่จะคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคล ซึ่งแต่ละประเทศย่อมมีอยู่ต่างกัน จำเป็นต้องปรับใช้ให้เหมาะสมแก่สภาพสังคมแต่ละประเทศไป

● หลักกฎหมายบ้านเมือง

หลังจากที่แนวความคิดของสำนักกฎหมายธรรมชาติได้รับการบัญญัติเป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษร เกิดกฎหมายที่ใช้บังคับในบ้านเมืองเพิ่มขึ้นมากมายจนในระยะหลังเมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไปมีการกำเนิดขยายตัวหรือฟื้นฟูรัฐชาติ สมัยใหม่ที่มีที่ดินแน่นอนและการปกครองเหนือดินแดนที่แน่นอนตายตัว ชนชั้นกลางเริ่มมีอำนาจและมีเสรีภาพในสังคมมากขึ้นพร้อม ๆ กับการเสื่อมลงของศักดินา โดยเฉพาะเมื่อแนวความคิดเรื่อง “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน” ทำให้คนเชื่อว่า เมื่ออำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนแล้วแม้จะยกย่องอำนาจอธิปไตยให้เป็นอำนาจสูงสุดมีอำนาจอธิปไตยที่สมบูรณ์ไม่มีขอบเขตจำกัดเพียงใดก็ยังไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ประชาชนได้ ความรู้สึกของคนทั่วไปจึงกลับกลายเป็นรู้สึกว่าการบัญญัติขึ้นนั้นแท้ที่จริงเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐชาติ คือ รัฐชาติจะบัญญัติกฎหมายเยี่ยงใดก็ได้ ซึ่งภายหลังต่อมาแนวโน้มในการบัญญัติกฎหมายจึงเป็นลักษณะตามอำนาจอธิปไตย ซึ่งเป็นแนวคิดในทฤษฎีกฎหมายบ้านเมือง⁵¹ แม้ทฤษฎีกฎหมายบ้านเมืองจะก่อตัวขึ้นตามความต้องการของรัฐในสมัยนั้นที่ต้องการความมั่นคงของอำนาจ หรือความชัดเจนของกฎหมายที่จะบัญญัติขึ้นใช้เพื่อการจัดระเบียบสังคมกำลังพัฒนาในรูปรัฐ

⁵¹ นริงสรรคฺ คิลป์ประกอบ. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 1. หน้า 23-25.

ชาติสมัยใหม่ และเพื่อเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพของราษฎรด้วย แต่เมื่อทฤษฎีนี้ยังยืนยันความเชื่อที่ว่ากฎหมายเป็นอำนาจหรือคำสั่งของรัฐฐาธิปไตยเช่นนี้ จึงมีลักษณะเป็นคาบสองคมในตัวเองซึ่งสุดแล้วแต่คุณธรรมของรัฐฐาธิปไตยว่าเผด็จการหรืออธรรม ผลของปรัชญาบ้านเมืองคำว่า “กฎหมาย” ไม่ใช่เรื่องของเหตุผลอีกต่อไป แต่เป็นเรื่องเจตจำนงหรืออำนาจของรัฐแทน แนวความคิดในการบัญญัติกฎหมายจึงเปลี่ยนจากการบัญญัติตามเหตุผลไปเป็นการบัญญัติโดยอำนาจรัฐ⁵²

3.7 ทฤษฎีของโทมัส ฮอบส์ เกี่ยวกับเรื่องการเมืองมอบหมายอำนาจ ให้รัฐทำหน้าที่ดูแลรักษาความสงบสุขของสังคม

ทฤษฎีว่าด้วยการรักษาความสงบเรียบร้อยของรัฐ อันประกอบไปด้วยหลักกฎหมายในการมอบหมายให้รัฐทำหน้าที่ดูแลรักษาความสงบสุขของสังคม กล่าวคือ ทฤษฎีสัญญาประชาคม (Theory of the Social Compact) เกิดจากการนำความคิดเกี่ยวกับรัฐและความผูกพันระหว่างราษฎรกับรัฐของนักปราชญ์ ชื่อ โทมัส ฮอบส์ (Thomas Hobbes) จอห์น ล็อก (John Locke) มงเตสกีเออ (Montesquieu) และรุสโซ (Jean Jacque Rousseau) มาอธิบายรวมๆ กัน ทฤษฎีนี้อธิบายว่ารัฐเกิดจากการที่มนุษย์มาอยู่รวมกัน และต่างมอบอำนาจความเป็นใหญ่ที่ตนมีอยู่ให้ผู้ปกครองหรือคณะผู้ปกครอง เรียกการเมืองมอบหมายอำนาจนี้เป็นภาษาละตินว่า “pactum subjectionis” ซึ่งหมายความว่า สัญญาหรือข้อตกลงที่ประชาชน ผู้อยู่ใต้อำนาจบังคับบัญชายอมรับรู้อำนาจของกษัตริย์หรือผู้ปกครอง ภายใต้เงื่อนไขว่ากษัตริย์จะทรงใช้อำนาจนั้นเพื่อประโยชน์ และความสงบสุขของประชาชน ทฤษฎีนี้แพร่หลายอย่างมากในสมัยศตวรรษที่ 16 และ 17 ผู้ที่มีอิทธิพลอย่างมากในฝ่ายนี้คือ รุสโซ ซึ่งได้เอาแนวความคิดนี้ไปผูกเรื่องเป็นหนังสือชื่อ “สัญญาประชาคม” (Social Contract หรือ Contract Social) และอธิบายว่า เมื่อรัฐเกิดจากมนุษย์และรัฐบาลเองก็เกิดจากความยินยอมพร้อมใจของประชาชน เจตนาารมณ์ของประชาชนในรัฐ ซึ่งรุสโซ เรียกว่า “เจตจำนงทั่วไป” (General Will) จึงต้องอยู่เหนือสิ่งอื่นใด แม้แต่ผู้ปกครองเองก็ต้องถูกผูกมัดว่าต้องปฏิบัติตามในสมัยต่อมา จอร์จส บูร์โด นักกฎหมายรัฐธรรมนูญฝรั่งเศสก็เห็นด้วยกับทฤษฎีนี้ โดยไม่ได้เรียกว่าสัญญาประชาคม แต่เรียกว่า “ความยินยอมพร้อมใจต่อการมีอำนาจทางการเมือง” (l'apuisance et le consentement au Pouvoir) ซึ่ง จอร์จส บูร์โด อธิบายว่าจะต้องมีความชอบธรรมเป็นคุณสมบัติอยู่ด้วย โดยอ้างแมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) นักสังคมวิทยาชาวเยอรมันว่าความชอบธรรมในการมีอำนาจทางการเมืองอาจมาจากนิติประเพณี คือการสืบทอดอำนาจกันมาแต่โบราณ อาจมาจากบุญบารมี และเกียรติคุณของผู้ปกครองเป็นสายๆ หรือมาจากการได้รับอำนาจตามตัวบทกฎหมายก็ได้ และในที่สุดอาจมีอำนาจโดยชอบธรรมเพราะการที่ประชาชนนั่นเอง โอน

⁵² สมยศ เชื้อไทย. (2538). ความรู้นิติปรัชญาเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร. วิทยาลัย
หน้า 127.

อ่อนผ่อนตามคุษณี เนื่องจากตกกระไดพลอยโจน เคยชิน หรือว่าเกรงกลัวกันมาเป็นทอดๆ ทั้งที่ผู้ปกครองไม่ได้มีคุณงามความดีใด จึงเป็นเหตุให้ผู้ปกครองดำรงสถานะอยู่ได้ เมื่อผู้ปกครองคนใดมีความชอบธรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นคุณสมบัติของตนแล้ว ผู้ปกครองคนนั้นก็จะเป็นที่ยอมรับนับถือได้โดยง่าย ประชาชนทั่วไปก็ให้ความยินยอมพร้อมใจต่อการที่ผู้นั้นมีอำนาจทางการเมือง และถือว่าปกครองอยู่ได้ด้วยสัญญาประชาคมเช่นเดียวกัน โดยจะถือว่าคนได้อำนาจปกครองเพราะเป็นตัวแทนพระเจ้าไม่ได้⁵³

---

⁵³ วิภาส จารุพงษ์. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 20. หน้า 15-16.

บทที่ 3

หลักกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนของประเทศไทยและ ต่างประเทศ

จากสถานการณ์สังคมในปัจจุบันการเกิดอาชญากรรมต่าง ๆ มีการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืน ผิดจากวัตถุประสงค์ของกฎหมายมีการนำอาวุธปืนไปใช้ในการทำความผิด ก่อให้เกิดความเสียหาย แก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน เป็นภาพที่สะท้อนสังคมปัจจุบันของประเทศไทย ซึ่งกฎหมายใน ส่วนที่เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของสิ่งเทียมอาวุธปืนในแต่ละประเทศนั้นจะมีการบัญญัติหลักเกณฑ์ ไว้แตกต่างกัน ซึ่งหากประเทศไทยต้องการจะแก้ไขปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการนำสิ่งเทียม อาวุธปืนมาใช้ในการกระทำความผิดอาญาแล้ว ควรจะแก้ไขกฎหมายออกมาในลักษณะที่เหมาะสม กับสภาพสังคมของประเทศไทยในปัจจุบันให้มากที่สุด ในส่วนลักษณะโดยทั่วไปของสิ่งเทียม อาวุธปืนที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้จะหมายถึงการนิยามความหมายของสิ่งเทียมอาวุธปืน รวมถึงจะได้ กล่าวถึงกฎหมายที่บังคับใช้เกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนของแต่ละประเทศ และมาตรการทางกฎหมาย เกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำความผิดทางอาญาของประเทศไทย สหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และสาธารณรัฐสิงคโปร์⁵⁴

1. สิ่งเทียมอาวุธปืนประเทศไทย

ปัจจุบันกฎหมายควบคุมสิ่งเทียมอาวุธปืนของประเทศไทย คือ พระราชบัญญัติอาวุธ ปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 บทบัญญัติยังมีความ ไม่ชัดเจนและเกิดช่องว่างทางกฎหมาย ซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำความผิด ทางอาญา เนื่องจากสิ่งเทียมอาวุธปืน อาณาพการทำลายอาจไม่รุนแรงเทียบเท่ากับอาวุธปืนที่ สามารถใช้งานได้ ในระยะไกล แต่หากถูกยิงในระยะประชิดและ โคนจุดสำคัญเช่น บริเวณใบหน้า ดวงตา ฟัน ผู้ถูกยิงย่อมได้รับบาดเจ็บสาหัสได้ และสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นบุคคลใดก็สามารถมีไว้ใน ความครอบครองได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการกีฬา หรืออาจไม่ได้มีไว้เพื่อการกีฬาก็ได้ แต่มีวัตถุประสงค์อย่างอื่น เช่น นำไปก่ออาชญากรรม ทำร้ายร่างกาย หรือข่มขู่บุคคลให้บุคคลอื่น

⁵⁴ อภินพ สุวรรณรัตน์. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 4. หน้า 54.

เกิดความหวาดกลัวได้ จนไปถึงอาจนำสิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าวไปตัดแปลงเพื่อให้มีอนุภาพการทำลาย เทียบเท่าอาวุธปืนจริงและนำมาใช้ในการก่อการร้าย เพราะมีราคาถูกกว่าอาวุธปืนจริงอยู่มาก การควบคุมหรือ ลดจำนวนอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นในสังคมก็เป็นไปได้ยากยิ่ง ฉะนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมสิ่งเทียมอาวุธปืนให้ชัดเจน⁵⁵

1.1 กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนในประเทศไทย

คือ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 สิ่งเทียมอาวุธปืนในประเทศไทยมีความหมายลักษณะทางกายภาพ และรูปแบบของสิ่งเทียมอาวุธปืน ดังนี้

“สิ่งเทียมอาวุธปืน” หมายความว่า สิ่งซึ่งมีรูป และลักษณะอันน่าจะทำให้หลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืน ความหมายตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 มาตรา 4(5) คือ “สิ่งเทียมอาวุธปืน” หมายความว่า สิ่งซึ่งมีรูปและลักษณะอันน่าจะทำให้หลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืน ซึ่งลักษณะทางกายภาพ และรูปแบบจะมีรูปร่างลักษณะภายนอกใกล้เคียงกับอาวุธปืนของจริง แต่ไม่มีอนุภาพในการทำลายเทียบเท่ากับอาวุธปืนของจริง⁵⁶ เมื่อพิจารณาจากนิยามของสิ่งเทียมอาวุธปืนแล้ว จะเห็นได้ว่าสิ่งที่จะถือว่าเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนในความหมายของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจะพิจารณาเพียงจากรูปร่างและลักษณะภายนอกของสิ่งดังกล่าวเท่านั้นว่ามีความเหมือนกับอาวุธปืนของจริงหรือไม่ โดยไม่ต้องพิจารณาว่าสิ่งนั้นจะสามารถยิงกระสุนชนิดใด ๆ ออกมาได้หรือไม่เลย ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนที่สามารถยิงกระสุนออกมาได้ เช่น ปืน BB GUN ปืนเด็กเล่นที่มีขนาดและรูปร่างเหมือนปืนจริง หรือสิ่งเทียมอาวุธปืนที่ไม่สามารถยิงกระสุนออกมาได้เลย เช่นปืนโมเดล ก็จะอยู่ในคำนิยามของคำว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนตามพระราชบัญญัตินี้ทั้งสิ้น⁵⁷ จากการที่บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดนิยามของสิ่งเทียมอาวุธปืนโดยใช้การพิจารณาจากลักษณะภายนอกเท่านั้น โดยที่ไม่มีหลักเกณฑ์ที่เป็นรูปธรรมที่จะใช้แยกสิ่งเทียมอาวุธปืนออกจากอาวุธปืนจริงเอาไว้ ทำให้การเกิดความไม่ชัดเจนในการตีความว่าสิ่งใดคือสิ่งเทียมอาวุธปืน เช่นในคำพิพากษาศาลฎีกา หรือในความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา⁵⁸ แนวคำพิพากษาศาลฎีกาของประเทศไทยเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืน

⁵⁵ นรงค์สรรค์ ศิลป์ประกอบ. (อ้างแล้ว). เชียงธรรมที่ 1. หน้า 43.

⁵⁶ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 มาตรา 4(5)

⁵⁷ สมพร พรหมพิทาธร (2541). เล่นปืนไม่ให้ถูกจับ. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพมหานคร, นิติธรรม. หน้า 7.

⁵⁸ อภินพ สุวรรณรัตน์. (อ้างแล้ว). เชียงธรรมที่ 4. หน้า 55.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8/2539 “...ปืนไฟแช็กที่จำเลยได้ใช้ผู้เสียหายนั้นเป็นสิ่งที่เทียมอาวุธปืน มีอาวุธปืนตามคือ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 จึงไม่ต้องรับโทษหนักขึ้นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 340 ตรี”

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6864/2557 “เมื่ออาวุธปืนของกลางเป็นสิ่งที่เทียมอาวุธปืนตาม พ.ร.บ.อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 มาตรา 4 (5) ที่ทำเลียนแบบปืนพกอัตโนมัติจึงถือไม่ได้ว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนเป็นอาวุธโดยสภาพตาม ความหมายของบทนิยามในมาตรา 1 (5) แห่ง ป.อ. การพาลึ่งเทียมอาวุธปืนไปในเมืองหรือทาง สาธารณะจึงไม่เป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา 371 ทั้งไม่ถือว่าการปล้นทรัพย์รายนี้ผู้กระทำแม้ แต่คนหนึ่งคนใดมีอาวุธติดตัวไปด้วยตาม ป.อ. มาตรา 340 วรรคสอง คงเป็นความผิดตามมาตรา 340 วรรคแรก เท่านั้น”

เมื่อพิจารณาแล้วอาจกล่าวได้ว่า หลักเกณฑ์ที่ใช้แยกสิ่งเทียมอาวุธปืนซึ่งศาลฎีกา จะใช้ความสามารถในการทำอันตรายแก่ชีวิตและวัตถุเป็นเกณฑ์ โดยที่หากสิ่งนั้นไม่สามารถทำ อันตรายแก่ชีวิตและวัตถุได้ก็จะถือว่าเป็นเพียงสิ่งเทียมอาวุธปืนไม่ใช่อาวุธปืนของจริง ส่วน คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยจะใช้ “รูปร่างและกลไกการทำงาน” เป็นเกณฑ์ กล่าวคือหากเป็นสิ่งที่มีความรูปร่างและกลไกการทำงานอย่างอาวุธปืนของจริงแล้วแม้จะ ไม่ได้ใช้กระสุนปืนของจริงก็จะถือว่าเป็นอาวุธปืนไม่ใช่สิ่งเทียมอาวุธปืน ในขณะที่คณะกรรมการ กฤษฎีกาจะใช้ “ความสามารถในการส่งเครื่องกระสุนปืน” เป็นเกณฑ์ กล่าวคือหากสิ่งนั้นไม่ สามารถใช้กับ “เครื่องกระสุนปืน” หรือก็คือกระสุนปืนของจริงตามที่ได้นิยามไว้ในมาตรา 4(2) ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ก็จะถือว่าเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนไม่ใช่อาวุธ⁵⁹

ปัจจุบันสิ่งเทียมอาวุธปืนที่ใช้อยู่ในประเทศไทยมีดังนี้

- ปืนที่ทำมาจากพลาสติกที่เป็นของเด็กเล่น เพียงแต่ทำเลียนแบบอาวุธปืนเท่านั้น ไม่สามารถใช้งานได้
- ปืนที่มีกลไกและสปริงอัดลม แต่ไม่มีอำนาจในการทำลายหรืออันตรายต่อ ร่างกายของมนุษย์ได้โดยตรง
- ปืนที่ใช้ในการเล่นกีฬา เช่น ปืนสั้นไฟฟ้า ปืนยาวไฟฟ้า ปืนสั้นอัดลม ปืนยาวอัด ลม ปืนสั้นอัดแก๊ส เป็นปืนที่มีลักษณะคล้ายกับอาวุธปืนมากที่อาจทำให้บุคคลอื่นหลงเชื่อว่าเป็น อาวุธปืนจริง แต่สิ่งนี้ไม่มีอำนาจทำลายรุนแรงที่ทำอันตรายต่อร่างกายหรือชีวิตมนุษย์ได้ เว้นแต่ทำ อันตรายสาหัสแก่ดวงตามนุษย์หรือจุดที่บอบบางของร่างกายมนุษย์ได้

⁵⁹ อภินพ สุวรรณรัตน์. เรื่องเดียวกัน. หน้า 56.

- ปืน บีบี กัน เป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนที่มีรูปร่างและขนาดคล้ายอาวุธปืนมาก ใช้ลูกพลาสติกกลมเป็นลูกกระสุน ใช้ลมเป็นแรงอัด โดยมีแก๊สหรือมอเตอร์ไฟฟ้าเป็นแหล่งพลังงานซึ่งอาจทำอันตรายแก่ร่างกายได้
- ปืนแฟนท่อม เป็นสิ่งที่ยิงโดยใช้พลังงานจากแก๊ส มีรูปร่างต่างไปจากอาวุธปืนอย่างชัดเจน⁶⁰

ภาพที่ 3.1 ภาพประกอบปืนที่ทำมาจากพลาสติกที่เป็นของเด็กเล่น⁶¹

ภาพที่ 3.2 ภาพประกอบปืนที่มีกลไกและสปริงอัดลม (ปืนอัดลมสปริง)⁶²

⁶⁰ สุเมธ จันพะนะ. (อ้างแล้ว). เริงอรรถที่ 3. หน้า 51.

⁶¹ Siamrath (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <https://siamrath.co.th/n/26016> (2565, 2 กุมภาพันธ์)

⁶² Bbgunzerker (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <https://www.bbgunzerker.com> (2565, 2 กุมภาพันธ์)

ภาพที่ 3.3 ภาพประกอบปืนที่ใช้ในการเล่นกีฬา (ปืนสั้นอัดลม)⁶³

ภาพที่ 3.4 ภาพประกอบปืน บีบี กัน⁶⁴

ภาพที่ 3.5 ภาพประกอบปืนแฟนบอล⁶⁵

⁶³ Mgronline (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <https://mgronline.com/live/detail/9570000104154> (2565, 2 กุมภาพันธ์)

⁶⁴ Thaihealth (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <https://www.thaihealth.or.th/Content/27508.html> (2565, 2 กุมภาพันธ์)

⁶⁵ Kapook (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <https://highlight.kapook.com/view/55478> (2565, 2 กุมภาพันธ์)

พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 หมวด 4 เรื่องสิ่งเทียมอาวุธปืน มาตรา 52 บัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ใดสั่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งสิ่งเทียมอาวุธปืน เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ และมาตรา 53 บัญญัติให้การสั่ง นำเข้า หรือค้าสิ่งเทียมอาวุธปืนนี้ให้นำมาตรา มาตรา 16 มาตรา 17 มาตรา 18 มาตรา 19 มาตรา 30 มาตรา 31 และมาตรา 37 มาใช้บังคับโดยอนุโลม และมาตรา 54 กำหนดให้ใบอนุญาตที่ออกให้ตามมาตรา 53 นี้ ให้มีอายุใช้ได้หนึ่งปีนับแต่วันที่ออก และหมวด 5 เรื่องเบ็ดเตล็ด มาตรา 71 กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจในการจำกัดจำนวนร้านค้า และกำหนดจำนวนชนิด ขนาดสิ่งเทียมอาวุธปืนได้ตามที่เห็นสมควร โดยอาวุธปืนหมายความรวมถึงอาวุธปืนอาวุธทุกชนิดซึ่งใช้ส่งเครื่องกระสุนปืน โดยวิธีระเบิดหรือกำลังดันของแก๊ส หรืออัดลม หรือเครื่องกลใดอย่างใดซึ่งต้องอาศัยอำนาจของพลังงาน และส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธนั้น ๆ ซึ่งรัฐมนตรีเห็นว่าสำคัญ และได้ระบุไว้ในกฎกระทรวง และ “เครื่องกระสุนปืน” หมายความรวมถึงกระสุนโคด กระสุนปลายกระสุนแตก ลูกกระเบิด ตอร์ปิโด ทู่นระเบิด และจรวด ทั้งชนิดที่มีหรือไม่มีกรดแก๊ส เชื้อเพลิง เชื้อโรค ไอพิช หมอกหรือควัน หรือกระสุน ลูกกระเบิด ตอร์ปิโด ทู่นระเบิดและจรวดที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกัน หรือเครื่องหรือสิ่งสำหรับอัดหรือทำ หรือใช้ประกอบเครื่องกระสุนปืน ดังนั้น หากสิ่งเทียมอาวุธปืนใช้ส่งด้วยกำลังดันของแก๊สหรืออัดลม คือสิ่งทีมาจากพลาสติกหรือเซรามิกสังเคราะห์ ซึ่งไม่ใช่เครื่องกระสุน ทั้งโดยสภาพโครงสร้างของสิ่งเทียมอาวุธปืนที่ผลิตจากพลาสติกและเหล็กกรรมคาบางส่วนที่ไม่มีความแข็งแรงทนทานพอที่ใช้เป็นอาวุธส่งเครื่องกระสุนปืนได้ จึงไม่เป็นอาวุธปืน ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490⁶⁶

จากสภาพปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน กรณีที่คนร้ายใช้วัตถุที่เหมือนอาวุธปืน ประกอบการชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ โดยมีเจตนาใช้วัตถุนั้นเป็นอาวุธปืนให้ผู้เสียหายหวาดกลัวต่อความตาย หรือการบาดเจ็บจากอาวุธปืน ซึ่งการลงโทษการมี หรือใช้อาวุธปืนตามประมวลกฎหมายอาญานั้น การกระทำต้องครบองค์ประกอบของความผิดนั้นฐานนั้นก่อน ส่วนการลงโทษหนักขึ้นเพราะการมีหรือใช้อาวุธปืนประกอบความผิดนั้น เป็นเงื่อนไขการลงโทษทางภาวะวิสัย ซึ่งหากวัตถุที่ใช้เป็นอาวุธปืนไม่เป็นอาวุธปืนตามกฎหมายก็ไม่สามารถลงโทษได้ หากพิจารณาความรู้สึกของคนทั่วไป การลงโทษผู้กระทำความผิดควรลงโทษผู้กระทำความผิดให้รับโทษหนักขึ้นเหมือนกับคนร้ายมีหรือใช้อาวุธปืนประกอบการกระทำความผิด ตามหลักกฎหมายการจะลงโทษหนักขึ้นอันเนื่องมาจากการมีหรือใช้อาวุธปืนกระทำความผิดนั้นต้องเป็นการที่คนร้ายต้องมีอาวุธปืนขณะกระทำความผิดจึงจะสามารถลงโทษหนักขึ้นได้ ดังนั้นการที่คนร้ายมีสิ่งที่มี

⁶⁶ สุเมธ จันพะนะ. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 3. หน้า 52.

รูปร่างเหมือนกับอาวุธปืนการลงโทษจึงต้องมาพิสูจน์ก่อนว่าวัตถุดังกล่าวเป็นอาวุธปืนหรือไม่ การพิจารณาว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นอาวุธปืนหรือไม่ต้องพิจารณาตามหลักกฎหมาย⁶⁷ และเมื่อพิจารณาจากประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1(5)⁶⁸ ให้คำนิยาม คำว่า “อาวุธ” หมายถึงอาวุธโดยสภาพและสิ่งที่ไม่เป็นอาวุธโดยสภาพ แต่ได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ ซึ่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 297 วรรคสอง ได้กำหนด “อันตรายสาหัส” ว่า ต้องเป็นเงื่อนไขอันตรายแก่กาย ดังนี้ (1) ตาบอด หูหนวก ลิ่นขาด หรือเสียนานประสาท (2) เสียวัววะ สืบพันธุ์ หรือความสามารถสืบพันธุ์ (3) เสียนแขน ขา มือ เท้า นิ้ว หรืออวัยวะอื่นใด (4) หน้าเสียวโคม อย่างติดตัว (5) แผลงลูก (6) จิตพิการอย่างติดตัว (7) ทุพพลภาพ หรือป่วยเรื้อรังซึ่งอาจถึงตลอดชีวิต (8) ทุพพลภาพ หรือป่วยเจ็บด้วยอาการทุกขเวทนาเกินกว่ายี่สิบวัน หรือจนประกอบกรณียกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่ายี่สิบวัน⁶⁹ จึงเห็นได้ว่าการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนไม่อาจก่อให้เกิดอันตรายสาหัสแก่ผู้อื่นได้ จึงไม่อยู่ในความหมายของคำว่า “อาวุธ” ตามประมวลกฎหมายอาญา คำว่า “อาวุธ” ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาหลายมาตรา เช่น มาตรา 140 วรรคแรก มาตรา 335(7) มาตรา 337(2) มาตรา 340 วรรคสอง มาตรา 340 ตรี วรรคสาม เป็นต้น ซึ่งในบทบัญญัติดังกล่าวใช้คำว่า “มีอาวุธ” “มีหรือใช้อาวุธ” และ “ใช้อาวุธ” กฎหมายอาญาดูเป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นเหตุกรรจ์ผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษหนักขึ้นกว่าลักษณะความผิดธรรมดาของฐานความผิดนั้น ความมุ่งหมายของกฎหมายที่บัญญัติคำนิยามว่า อาวุธ เพื่อใช้เป็นเหตุเพิ่มโทษของความผิดต่าง ๆ ในกรณีที่มีอาวุธ⁷⁰

⁶⁷ สุชาติ ศรีใหม่, “หลักไม่มีความผิด ไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายอาญา เปรียบเทียบพหุวินัยบัญญัติ,” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 8, ฉ.2 (2559): 89.

⁶⁸ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1(5)

⁶⁹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 297

⁷⁰ หยุด แสงอุทัย.(2523). กฎหมายอาญาภาค 2-3 (พิมพ์ครั้งที่ 6).กรุงเทพมหานคร.

การมีหรือใช้อาวุธปืนประกอบการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา เป็นเหตุลดโทษ

ตามประมวลกฎหมายอาญาที่บัญญัติให้การมีหรือใช้อาวุธปืนประกอบการกระทำความผิดเป็นเหตุลดโทษทำให้ผู้กระทำได้รับโทษหนักขึ้นมีดังนี้

1) ความผิดต่อเจ้าพนักงาน

มาตรา 140 ถ้าความผิดตามมาตรา 138 วรรคสอง หรือมาตรา 139 ได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (เป็นลักษณะฉกรรจ์ของความผิดฐานต่อสู้ขัดขวางและข่มขืนใจเจ้าพนักงาน) วรรคสาม ถ้าความผิดตามมาตรานี้ได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้ในสองวรรคก่อนกึ่งหนึ่ง (เป็นเหตุลดโทษของมาตรา 140)⁷¹

2) ความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรม

มาตรา 190 ผู้ใดหลบหนีไประหว่างที่ถูกคุมขังตามอำนาจของศาลของพนักงานอัยการ ของพนักงานสอบสวน หรือของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ วรรคสาม ถ้าความผิดตามมาตรานี้ได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืน หรือวัตถุระเบิด ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้ในสองวรรคก่อนกึ่งหนึ่ง (เป็นเหตุลดโทษของมาตรา 190)⁷²

3) ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน

มาตรา 215 ผู้ใดมั่วสุมกันตั้งแต่สิบคนขึ้นไป ใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชิญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้เกิดการวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าผู้กระทำความผิดคนหนึ่งคนใดมีอาวุธ บรรดาผู้ที่กระทำความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (เป็นเหตุลดโทษของมาตรา 215)⁷³

4) ความผิดเกี่ยวกับเพศ

มาตรา 276 ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยชูเชิญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยผู้นั้นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้ผู้นั้นนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาท

⁷¹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 140

⁷² ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 190

⁷³ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 215

ถึงสี่แสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่า ผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท (เป็นเหตุฉกรรจ์ของมาตรา 276)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิงหรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต (เป็นเหตุฉกรรจ์ของมาตรา 276)⁷⁴

มาตรา 277 ผู้ใดกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต (เป็นเหตุฉกรรจ์ของมาตรา 277)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงหรือกระทำกับเด็กชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต (เป็นเหตุฉกรรจ์ของมาตรา 277)⁷⁵

มาตรา 278 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีโดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำโดยใช้วัตถุหรืออวัยวะอื่นซึ่งมิใช่อวัยวะเพศล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของบุคคลนั้น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

⁷⁴ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276

⁷⁵ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 277

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสอง ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกระทำเข้าใจว่า ผู้กระทำความผิดมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท (เป็นเหตุฉกรรจ์ของมาตรา 278)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสอง ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิงหรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต (เป็นเหตุฉกรรจ์ของมาตรา 278)⁷⁶

มาตรา 279 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ผู้กระทำได้กระทำโดยขู่เจ็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยเด็กนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้เด็กนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม เป็นการกระทำโดยใช้วัตถุหรืออวัยวะอื่นซึ่งมิใช่อวัยวะเพศล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของเด็กนั้น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่ เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่หรือวรรคห้า ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำความผิดมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

⁷⁶ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่หรือวรรคห้า ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงหรือกระทำกับเด็กชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต (เป็นเหตุฉกรรจ์ของมาตรา 279)⁷⁷

5) ความผิดต่อเสรีภาพ

มาตรา 309 ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้กระทำการใด ไม่กระทำการใด หรือจำยอมต่อสิ่งใด โดยทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือทรัพย์สินของผู้ถูกข่มขืนใจนั้นเองหรือของผู้อื่น หรือโดยใช้กำลังประทุษร้ายจนผู้ถูกข่มขืนใจต้องกระทำการนั้น ไม่กระทำการนั้นหรือจำยอมต่อสิ่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดตามวรรคแรกได้กระทำโดยมีอาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป หรือได้กระทำเพื่อให้ผู้ถูกข่มขืนใจทำ ถอน ทำให้เสียหาย หรือทำลายเอกสารสิทธิอย่างใด ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (เป็นเหตุฉกรรจ์ของมาตรา 309)⁷⁸

6) ความผิดฐานลักทรัพย์

มาตรา 335 ผู้ใดลักทรัพย์ (7) โดยมีอาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป (เป็นเหตุฉกรรจ์ของความผิดฐานลักทรัพย์)⁷⁹

มาตรา 336 ทวิ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 334 มาตรา 335 มาตรา 335 ทวิ หรือมาตรา 336 โดยแต่งเครื่องแบบทหารหรือตำรวจหรือแต่งกายให้เข้าใจว่าเป็นทหารหรือตำรวจ หรือโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้ยานพาหนะเพื่อสะดวกแก่การกระทำความผิดหรือการพาทรัพย์นั้นไป หรือเพื่อให้พ้นการจับกุม ต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ กึ่งหนึ่ง (เป็นเหตุฉกรรจ์ของความผิดตามมาตรา 334 ,335 ,335 ทวิ และมาตรา 336)⁸⁰

7) ความผิดฐานกรรโชกทรัพย์

มาตรา 337 ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้ยอมให้หรือยอมจะให้ตนหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยขู่เข็ญว่าจะทำอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือทรัพย์สินของผู้ถูกขู่เข็ญหรือของบุคคลที่สาม จนผู้ถูกข่มขืนใจ

⁷⁷ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 279

⁷⁸ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 309

⁷⁹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335

⁸⁰ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 336 ทวิ

ยอมเช่นนั้น ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกรรโชก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

ถ้าความผิดฐานกรรโชกได้กระทำโดย (2) มีอาวุธติดตัวมาอยู่เฉยๆ

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท (เป็นเหตุลดโทษของความผิดฐานกรรโชกทรัพย์)⁸¹

8) ความผิดฐานปล้นทรัพย์

มาตรา 340 ผู้ใดชิงทรัพย์โดยร่วมกันกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้นั้นกระทำความผิดฐานปล้นทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าในการปล้นทรัพย์ ผู้กระทำแม้แต่คนหนึ่งคนใดมีอาวุธติดตัวไปด้วย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบสองปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท (เป็นเหตุลดโทษของความผิดฐานปล้นทรัพย์)⁸²

มาตรา 340 ทวิ ถ้าการปล้นทรัพย์ได้กระทำต่อทรัพย์ตามมาตรา 335 ทวิ วรรคแรก ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการปล้นทรัพย์นั้นเป็นการกระทำในสถานที่ซึ่งที่บัญญัติไว้ในมาตรา 335 ทวิ วรรคสองด้วย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการปล้นทรัพย์ตามวรรคแรกหรือวรรคสอง ผู้กระทำแม้แต่คนหนึ่งคนใดมีอาวุธติดตัวไปด้วย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี (เป็นเหตุลดโทษของความผิดในมาตรา 340 ทวิ วรรคแรกและวรรคสอง)⁸³

มาตรา 340 ตรี ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 339 มาตรา 339 ทวิ มาตรา 340 หรือมาตรา 340 ทวิ โดยแต่งเครื่องแบบทหารหรือตำรวจหรือแต่งกายให้เข้าใจว่าเป็นทหารหรือตำรวจ หรือโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้นานพาทนะเพื่อกระทำความผิดหรือพาทษณ์นั้น ไป หรือเพื่อให้พ้นการจับกุม ต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ กิ่งหนึ่ง (เป็นเหตุลดโทษของความผิดฐานชิงทรัพย์ ชิงทรัพย์เหตุลดโทษ ปล้นทรัพย์ และปล้นทรัพย์เหตุลดโทษ)⁸⁴

⁸¹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 337

⁸² ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 340

⁸³ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 340 ทวิ

⁸⁴ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 340 ตรี

9) ความผิดฐานบุกรุก

มาตรา 365 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 362 มาตรา 363 หรือมาตรา 364 ได้กระทำ (2) โดยมีอาวุธหรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป หรือ ผู้กระทำ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (เป็นเหตุฉกรรจ์ของมาตรา 362 ,363 และมาตรา 364)⁸⁵

10) ความผิดลหุโทษ

มาตรา 371 ผู้ใดพาอาวุธไปในเมือง หมู่บ้านหรือทางสาธารณะโดยเปิดเผย หรือโดยไม่มีเหตุสมควร หรือพาไปในชุมนุมชนที่ได้จัดให้มีขึ้นเพื่อนมัสการ การรื่นเริงหรือการอื่นใด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท และให้ศาลมีอำนาจสั่งให้รับอาวุธนั้น⁸⁶

มาตรา 379 ผู้ใดชักหรือแสดงอาวุธในการวิวาทต่อสู้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ⁸⁷

จากความคิดที่ได้กล่าวมาข้างต้นบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญาที่กำหนดโทษชี้ให้เห็นว่า กฎหมายอาญาต้องการที่จะมุ่งเน้นการควบคุมและปราบปรามการใช้อาวุธปืน ซึ่งเป็นอาวุธที่มีอำนาจร้ายแรง และมีประสิทธิภาพการทำลายสูงไม่ให้ผู้ใดนำมาใช้ในการกระทำความผิดในแต่ละฐานความผิด ซึ่งการที่กฎหมายอาญาบัญญัติให้การกระทำความผิดโดยมีหรือใช้อาวุธปืนประกอบการกระทำความผิดเป็นเหตุฉกรรจ์ของความผิดจะทำให้มีผลดังนี้

- เป็นเครื่องยืนยันว่าอาวุธปืนเป็นอาวุธร้ายแรงอันตรายหรืออาวุธที่ทำให้ตายได้ (Dangerous of deadly weapons) โดยสภาพเป็นที่น่ากลัวกว่าอาวุธอื่น ๆ การมีอาวุธปืนติดตัวไปด้วยอาจนำไปใช้กระทำความผิดได้
- ผู้กระทำความผิดสมควรได้รับการลงโทษหนักกว่าการกระทำความผิดตามปกติ ตามแนวคิดของสำนักคลาสสิก
- การมีหรือใช้อาวุธปืนกระทำความผิดย่อมมีผลสำเร็จกว่าการไม่มีอาวุธปืน (Guns are the most credible available to robbery)
- ผลของการใช้อาวุธปืนทำให้ผู้ถูกระทำ (Victim) ได้รับความเสียหายมากกว่าปกติ เช่น ทำให้เกิดความหวาดกลัว ทำให้ได้รับบาดเจ็บ หรือบาดเจ็บสาหัส หรือตาย เป็นต้น
- เป็นการควบคุมปราบปรามการมีและใช้อาวุธปืนที่ผิดกฎหมาย
- ช่มชู้ให้กลัวและเป็นการป้องกันอาชญากรรม

⁸⁵ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 365

⁸⁶ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 371

⁸⁷ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 379

● ป้องกันมิให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มีหรือใช้อาวุธปืนถูกต้องตามกฎหมายใช้อาวุธปืนนั้นไปกระทำความผิด⁸⁸

ตามบทนิยามดังกล่าว อาวุธ ตามประมวลกฎหมายอาญาจึงมีลักษณะ 2 อย่างคือ

● สิ่งซึ่งเป็นอาวุธโดยสภาพ เช่น ปืน หอก ดาบ แหวน หลาว ซึ่งอาวุธโดยสภาพหมายถึง สิ่งซึ่งโดยสภาพใช้ทำให้เป็นอันตรายสาหัสแก่ร่างกาย รวมทั้งกายและจิตใจ มาตรา 295 อันตรายสาหัส 297 การที่จะพิจารณาว่าสิ่งใดเป็นอาวุธโดยสภาพนั้นพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการผลิต หากว่าเจตนาในการสร้างอาวุธนั้นต้องการที่จะสร้างขึ้นมาเพื่อใช้ในการประหารชีวิตโดยเฉพาที่ถือว่าเป็นอาวุธโดยสภาพ⁸⁹ การเป็นอาวุธโดยสภาพเมื่อเป็นอาวุธโดยสภาพแล้วนั้น แม้อ้อมอาวุธดังกล่าวจะไม่สามารถใช้ได้ก็ตามยังถือว่าเป็นอาวุธอยู่ เพราะการพิจารณาอาวุธโดยสภาพพิจารณาที่สภาพอาวุธมิได้พิจารณาว่าอาวุธนั้นจะสามารถทำหน้าที่ได้ตามสภาพของการเป็นอาวุธหรือไม่ เพราะคนร้ายอาจนำสภาพของอาวุธไปใช้ในการกระทำความผิดได้ จึงต้องพิจารณาจากภายนอกหรือจากผู้อื่น⁹⁰

● สิ่งซึ่งไม่เป็นอาวุธโดยสภาพ แต่ซึ่งได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ สิ่งเหล่านี้ตามสภาพไม่เป็นอาวุธ ถึงแม้จะใช้ทำอันตรายสาหัสแก่กายได้ แต่ถ้าได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ทำอันตรายสาหัสก็จะถือว่าเป็นอาวุธ โดยมีข้อความสำคัญว่า ใช้อย่างอาวุธ แม้ว่าวัตถุประสงค์อย่างจะใช้ทำอันตรายบุคคลถึงสาหัส หากลักษณะและวิธีการที่ใช้เทียบไม่ได้กับอาวุธโดยสภาพแล้ว ยังไม่ถือว่าเป็นอาวุธ⁹¹

ดังนั้นในการที่จะพิจารณาว่าวัตถุที่เหมือนอาวุธปืนเป็นอาวุธปืนหรือไม่นั้น ต้องพิจารณาตามหลักกฎหมายคือ

● ต้องเป็นอาวุธโดยสภาพ หรือเจตนาทำเป็นอาวุธ

⁸⁸ นรินทร์ ไทรพิท .(2549).การรับโทษหนักขึ้น เนื่องจากการเพิ่มโทษกับเหตุกรรจ์ในคดีอาญา. วิทยานิพนธ์.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.หน้า 100.

⁸⁹ จิตติ ดิงศกัทธิ.(2524).คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญากฎ 2 (พิมพ์ครั้งที่ 3).กรุงเทพมหานคร. สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา. หน้า 2048.

⁹⁰ คณิต ณ นคร.(2549).กฎหมายอาญากฎความผิด.(พิมพ์ครั้งที่ 3) .กรุงเทพมหานคร.วิญญูชน. หน้า 1670.

⁹¹ สว่าง สีนะสมิต. (2530). เอกสารการสอนกฎหมายอาญา 1.กรุงเทพมหานคร.มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 41.

- ต้องส่งกระสุนปืนโดยวิธีระเบิด หรือกำลังคั่นของแก๊สหรืออัดลมหรือเครื่องกลไก

- เป็นการส่งกระสุนโดยอาศัยอำนาจของพลังงาน

หลักในการพิจารณาว่าวัตถุที่เห็นว่าเหมือนอาวุธปืนนั้น เป็นอาวุธปืนหรือไม่ สิ่งนั้นต้องถูกสร้างขึ้นโดยเจตนาที่จะใช้เป็นอาวุธ และเป็นอาวุธประเภทที่ใช้ยิงกระสุนออกไป จะด้วยแรงระเบิด แรงลม แรงแก๊ส หรือกลไกใด ๆ อย่างเช่นสปริงคัต หรือยางยืดก็ได้ และในประการที่สามก็ต้องส่งกระสุนออกไปด้วยพลังงานนั้นด้วย ดังนั้นหากวัตถุที่เห็นมีรูปลักษณ์เหมือนอาวุธปืนแต่ไม่ได้ถูกสร้างมาเพื่อเป็นอาวุธ แม้มีรูปร่างเหมือนอาวุธปืน มีระบบกลไกการทำงานของการส่งกระสุนปืนโดยอาศัยพลังงานวิธีระเบิด กำลังคั่นของแก๊สหรืออัดลม หรือเครื่องกลไก ก็ไม่ถือว่าเป็นอาวุธปืนตามกฎหมาย แต่ถือว่าเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืน⁹²

ความแตกต่างระหว่างอาวุธปืนกับสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น การเป็นอาวุธปืนนั้นกับสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นไม่ได้มองรูปร่างภายนอก แต่จะดูองค์ประกอบภายในและการสามารถใช้งานเป็นเครื่องมือในการประหารชีวิตหรือเจตนาทำเป็นอาวุธ และต้องเป็นอาวุธที่สามารถส่งกระสุนปืนอาศัยอำนาจของพลังงานโดยวิธีระเบิด หรือกำลังคั่นของแก๊สหรืออัดลมหรือเครื่องกลไกสิ่งนั้นก็จะเป็นอาวุธปืน ส่วนสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นจะดูที่รูปลักษณ์ภายนอกว่าโครงสร้างภายนอกที่เห็นน่าจะทำให้หลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืน ส่วนองค์ประกอบภายในหรือประสิทธิภาพของการทำงานไม่ใช่สาระสำคัญ และสิ่งที่ต้องนำมาพิจารณาอีกอย่างหนึ่งว่า ขนาดไหนที่มองว่าโครงสร้างภายนอกของวัตถุนั้นเหมือนหรือคล้ายกับอาวุธปืน จนทำให้ตีความว่าเหมือนหรือคล้ายกับอาวุธปืนไม่เช่นนั้นแล้วปืนของเด็กเล่นก็อาจถูกอ้างว่าเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนด้วยได้ ทำให้การลงโทษการกระทำความผิดที่ใช้อาวุธปืนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ซึ่งหากพิจารณาความหมายของคำจำกัดความคำว่า สิ่งเทียมอาวุธปืน ตามพระพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 แล้ว เห็นว่าความหมายของสิ่งเทียมอาวุธปืนยังมีความคลุมเครือในการตีความข้อเท็จจริง คำว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนเพราะอาจหมายความรวมถึง อาวุธปืนพลาสติกที่เด็กใช้เล่นด้วย⁹³

1.1.1 การสั่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งสิ่งเทียมอาวุธปืน “นำเข้า” หมายความว่า นำเข้ามาจากภายนอกราชอาณาจักรไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ (มาตรา 4 (8) แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490) การสั่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น จะต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ (มาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธ

⁹² สรรค์ชัย โปธิสุวรรณ. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 21. หน้า 43.

⁹³ สรรค์ชัย โปธิสุวรรณ. เรื่องเดียวกัน. หน้า 44.

ปิ่น เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490) ในกรณีนี้ หากมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนท้องที่แล้วบุคคล ดังกล่าวมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490) จากบทบัญญัติดังกล่าว นั้น การที่จะส่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น จำต้อง ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องที่ ก่อนจึงจะดำเนินการกระทำการดังกล่าวได้ มิฉะนั้นจะเกิดโทษทางอาญาแก่บุคคลผู้ฝ่าฝืน⁹⁴

1.1.2 คุณสมบัติของผู้ขออนุญาตส่ง นำเข้า หรือค้าสิ่งเทียมอาวุธปืน เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตส่ง นำเข้า หรือค้าสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น ได้มีหลักเกณฑ์ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องพิจารณาไว้โดยดำเนินการเช่นเดียวกับการขออนุญาตส่ง นำเข้า หรือค้า อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน ดังนี้

- 1) เป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะ
- 2) ไม่เป็นบุคคลซึ่งไม่สามารถใช้อาวุธปืนได้โดยกายพิการหรือทุพพลภาพ
- 3) ไม่เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือวิกลจริต
- 4) ประกอบสัมมาอาชีพ มีถิ่นที่อยู่ประจำในท้องที่ที่ขออนุญาต และมีชื่อในทะเบียน บ้านตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎรไม่น้อยกว่า 6 เดือน
- 5) ไม่เป็นบุคคลที่มีความประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงอันอาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- 6) ไม่เคยต้องโทษจำคุกในฐานะความผิดที่กฎหมายกำหนด ดังต่อไปนี้
  - (1) ไม่เป็นบุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดตามกฎหมายอาญา มาตรา 97 มาตรา 111 มาตรา 120 มาตรา 177 มาตรา 183 มาตรา 249 มาตรา 250 มาตรา 293 ถึง มาตรา 303 มาตรา 245 ถึง 257 และพ้นโทษยังไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันพ้นโทษถึงวันยื่นคำขอใบอนุญาต เว้นแต่ ในกรณีความผิดที่กระทำโดยความจำเป็น หรือเพื่อป้องกันหรือโดยถูกขู่ขู่โทษ
  - (2) ไม่เป็นบุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดอันเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ.2477 มาตรา 11 มาตรา 22 มาตรา 29 ถึง มาตรา 33 หรือพระราชบัญญัติอาวุธ ปืนฯ พ.ศ.2490 มาตรา 7 มาตรา 24 มาตรา 33 หรือมาตรา 38
  - (3) ไม่เป็นบุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป ในระหว่างห้าปี นับย้อน ขึ้นไปจากวันยื่นคำขอสำหรับความผิดอย่างอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ใน 6.1 และ 6.2 เว้นแต่ความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

⁹⁴ นรงค์สรรค์ ศิลป์ประกอบ. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 1. หน้า 48-50.

7) ไม่เป็นบุคคลที่ต้องคำพิพากษาของศาลให้ปรับตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป หรือ จำคุกแม้แต่ครั้งเดียวฐานความผิดต่อพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ.2477 และพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ.2490 และพ้นโทษครั้งสุดท้ายไม่เกิน 10 ปี นับแต่วันยื่นคำขอใบอนุญาต⁹⁵

1.1.3 ขั้นตอนการขออนุญาตสั่ง นำเข้า หรือค้าสิ่งเทียมอาวุธปืน ในการขออนุญาต การสั่งนำเข้า หรือค้าสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น ผู้ขออนุญาตต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติไม่ต้องห้ามตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 มีความประพฤติเป็นที่ไว้วางใจให้ทำการค้า จำหน่าย ประกอบซ่อมแซมเปลี่ยนแปลงลักษณะ สิ่งเทียมอาวุธปืน ให้เจ้าพนักงานพิมพ์ลายนิ้วมือตรวจสอบว่าเคย มีประวัติอย่างไรมาก่อนหรือไม่ ประกอบกับต้องเป็นผู้มีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันพอที่จะตั้งร้านค้า เพื่อทำการค้าจำหน่าย ประกอบ ซ่อมแซม เปลี่ยนแปลงลักษณะสิ่งเทียมอาวุธปืน โดยให้สอบสวนให้แน่ ชัดว่าผู้ขออนุญาตมีทรัพย์เท่าใด หรือหลักทรัพย์อย่างไร ราคาเท่าใด เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ขอ อนุญาตแต่ผู้เดียวหรือมีกรรมสิทธิ์ ร่วมกับบุคคลอื่น⁹⁶

1.2 ลักษณะการใช้งานของสิ่งเทียมอาวุธปืน และผลกระทบจากการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในประเทศไทย

ลักษณะการใช้งานของสิ่งเทียมอาวุธปืน และผลกระทบจากการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืน ที่มีวัตถุประสงค์ที่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น การนำสิ่งเทียมอาวุธปืนมาเล่นแบบกลยุทธ หรือเล่นแบบ สงครามทางยุทธวิธี เป็นต้น ซึ่งสิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าวจะมีขนาด รูปร่าง และน้ำหนักเช่นเดียวกับ อาวุธปืนของจริงอย่าง ไม่ผิดเพี้ยน กรณีใช้โดยมีวัตถุประสงค์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น การที่คนร้าย นำเอาสิ่งเทียมอาวุธปืนไปหลอกให้ผู้เสียหายหลงเชื่อว่า สิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าว นั้น เป็นอาวุธปืน ของจริงที่สามารถทำอันตรายแก่ชีวิตได้ เมื่อผู้เสียหายเกิดความกลัวจน ไม่กล้าขัดขืนแล้ว คนร้ายก็ สามารถกระทำความผิดอื่น ได้อย่างสะดวก การควบคุมการบริหารจัดการสิ่งเทียมอาวุธปืน และการแบ่งแยกประเภทของสิ่งเทียมอาวุธปืน กฎหมายว่าด้วยพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 ที่กล่าวถึงสิ่งเทียมอาวุธ ปืนนี้ มีเพียงการควบคุม การสั่ง นำเข้า หรือค้าเท่านั้น แต่ไม่มีบทบัญญัติในส่วนการใช้สิ่งเทียม อาวุธปืนเพื่อประกอบในการกระทำความผิดอาญาอื่นเลย หากมีผู้นำสิ่งเทียมอาวุธปืน ไปใช้ ประกอบอาชญากรรมหรือเพียงนำมาข่มขู่ในทำนองเดียวกับอาวุธปืน รัฐไม่อาจลงโทษผู้ผู้นั้นได้ด้วย เหตุจากหลัก ไม่มีกฎหมาย ไม่มี ความผิด ไม่มีโทษ และเมื่อถือไม่ได้ว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนเป็นอาวุธ

⁹⁵ สมพร พรหมพิตร (2535).ข้อหลักกฎหมายปืน.พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร,นิติธรรม.หน้า 45.

⁹⁶ ชิตชนก เหลือสินทรัพย์ (2542). ศูนย์สารสนเทศ ราชบัณฑิตยสถาน, แหล่งที่มา

โดยสภาพตามความหมายของบทนิยามในมาตรา 1 (5) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ดังนั้น การพาสิ่งเทียมอาวุธปืนไปในเมืองหรือทางสาธารณะจึงไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 371 หรือการนำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปใช้ข่มขู่ในการปล้นทรัพย์ หรือชิงทรัพย์ ผู้นั้นก็ไม่ต้องรับโทษหนักขึ้นตามประมวลกฎหมายอาญา⁹⁷ การนำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปใช้ในทางมิชอบอาจเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาในประเทศไทย ได้แก่

1.2.1 ความผิดเกี่ยวกับเพศ

ในกรณีที่ผู้นำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปใช้ประกอบการกระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา ซึ่งบุคคลนั้นใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าวเพื่อให้บุคคลอื่นหลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืนจริง กรณีเช่นนี้เป็นความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 276 ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่น โดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลัง ประทุษร้าย โดยผู้นั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้หรือโดยทำให้ผู้นั้นเข้าใจผิดว่าตน เป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกระทำเข้าใจว่า ผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา 277 ผู้ใดกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาทหรือจำคุก ตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่ สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

เห็นได้ว่าการนำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปประกอบการกระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา อันทำให้ผู้ถูกระทำหวาดกลัวว่าจะได้รับอันตรายต่อร่างกายหรือชีวิต จนยอมให้ผู้กระทำความผิดข่มขืนกระทำชำเราตนนั้น ผลเสียหายต่อคุณธรรมทางกฎหมายอันเกิดจากการที่ผู้กระทำความผิด มีหรือใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนเปรียบเทียบกับอาวุธปืนแล้ว ไม่ต่างกับการที่ผู้กระทำ

⁹⁷ ปฐกฤษฎี เชาวน์แก้ว, พิไลวรรณ สถิต, สยามรัฐ เรื่องศรี. (อ้างแล้ว). เจริญรอดที่ 10. หน้า 57-58.

ความผิดใช้อาวุธปืน แต่ปัจจุบันประมวลกฎหมายอาญาจึงได้มีการบัญญัติให้การกระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราที่ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืน เป็นเหตุฉกรรจ์ซึ่งเป็นเหตุให้ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น⁹⁸

1.2.2 ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียงโดยทั่วไป

ในกรณีที่ผู้นำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปข่มขู่บุคคลอื่นให้กลัวหรือจำยอมกระทำการใด ทั้งที่ไม่ยอมกระทำการนั้น กรณีเช่นนี้เป็นความผิดในการข่มขืนใจผู้อื่น โดยทำให้กลัวตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 309 ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้กระทำการใด ไม่กระทำการใด หรือจำยอมต่อสิ่งใด โดยทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือทรัพย์สินของผู้ถูกข่มขืนใจ นั้นเองหรือของผู้อื่น หรือโดยใช้กำลังประทุษร้ายจนผู้ถูกข่มขืนใจต้องกระทำการนั้น ไม่กระทำการนั้น หรือจำยอมต่อสิ่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดตามวรรคแรกได้กระทำโดยมีอาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกัน ตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป หรือได้กระทำเพื่อให้ผู้ถูกข่มขืนใจทำ ถอน ทำให้เสียหาย หรือทำลายเอกสารสิทธิ อย่างใด ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ซึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาในหมวดของความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ และชื่อเสียง อันเป็นความผิดต่อเสรีภาพโดยทั่วไป กล่าวคือ องค์ประกอบความผิดในด้านการกระทำเริ่มต้นที่การทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือทรัพย์สิน การทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายไม่ได้หมายความจำกัดแต่เฉพาะว่าผู้กระทำจะก่ออันตรายให้เกิดขึ้นโดยตนเอง อาจเป็นอันตรายที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือผู้อื่นก่อให้เกิดขึ้น โดยผู้กระทำไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเลยก็ได้ ส่วนอันตรายต่อเสรีภาพ หมายความว่า การจำต้องกระทำหรือไม่กระทำการใด ๆ โดยไม่สมัครใจ เช่น ถูกกักขัง ถูกบังคับให้ไปหรือไม่ให้ไปไหน ให้เคลื่อนไหวก่อนหรือไม่ให้เคลื่อนไหวก่อนร่างกาย อันตรายต่อชื่อเสียง เช่น ถูกหมิ่นประมาท ถูกกระทำให้อับอายขายหน้า ทำให้ออณาจาร หรือเปิดความลับ อันตรายต่อทรัพย์สิน เช่น ทำลายทรัพย์สิน เผาบ้าน รื้อหลังคา อันตรายต่อสิ่งเหล่านี้จะเป็นแก่ผู้ถูกข่มขืนใจหรือผู้อื่นก็ได้ ไม่จำเป็นที่ผู้อื่นนั้นจะต้องมีสัมพันธ์อันใดกับผู้ถูกข่มขืนใจ ข้อสำคัญ คือ ผู้กระทำคิดว่าได้รับผลจากการทำให้ ผู้ถูกข่มขืนใจกลัวอันตรายที่จะเกิดแก่

⁹⁸ นกสร เพชรพลอย (2559) . การกำหนดเหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา . วิทยานิพนธ์ . มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ . กรุงเทพมหานคร . หน้า 6 .

ผู้อื่นจึงได้กระทำให้ การทำให้กลัวตามมาตรา 337 นั้น จะทำโดย วิธีใดก็ได้ อาจทำโดยหลอกไม่คิดจะ ทำให้เกิดอันตรายจริงตามที่ขู่ก็ได้ เช่น ใช้ปืนไม่มีลูก หรือปืนของเล่นหลอกกว่าจะทำร้าย เป็นต้น⁹⁹

1.2.3 ความผิดฐานกรรโชกทรัพย์

ในกรณีที่ผู้นำสิ่งเทียมอาวุธปืน ไปข่มขู่ผู้อื่น โดยประสงค์ต่อทรัพย์ ซึ่งบุคคล นั้นใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าวเพื่อให้บุคคลอื่นหลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืนจริง กรณีเช่นนี้เป็นความผิด กรรโชกทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 337 ผู้ใดข่มขู่ผู้อื่นให้ยอมให้หรือยอมจะให้ตนหรือผู้อื่นได้ ประโยชน์ใน ลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยขู่เข็ญว่าจะทำอันตรายต่อ ชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือทรัพย์สินของผู้ถูกขู่เข็ญหรือของบุคคลที่สาม จนผู้ถูกข่มขู่ใจ ยอมเช่นนั้น ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกรรโชก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกิน หนึ่งแสนบาท

การขู่ว่าจะทำร้ายอาจทำได้ทั้งที่ผู้ขู่ไม่ตั้งใจจะทำร้ายจริง ถ้าทำโดยเจตนาให้ ผู้ถูกขู่เข้าใจว่าจะ ถูกทำร้ายก็เป็นการขู่ เช่น ใช้ปืนไม่มีกระสุนขู่ว่าจะยิง ซึ่งผู้ถูกขู่เข้าใจว่ามีกระสุน ก็เป็นการขู่ ใช้ปืนไม่มีกระสุนขู่จริง ๆ แต่ผู้ถูกขู่เข้าใจว่าขู่เล่น ๆ ก็สำเร็จเป็นการขู่ การยอมให้ หรือยอมจะให้ต้องเป็นผลจาก การข่มขู่ใจ ก็คือยอมเพราะกลัวการทำร้าย เป็นผลจากการ ประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะทำอันตราย¹⁰⁰

1.2.4 ความผิดหลอกลวง

ในกรณีที่ผู้นำสิ่งเทียมอาวุธปืน ไปข่มขู่ผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นหวาดกลัวเป็น ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 392 ผู้ใดทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัว หรือความตกใจ โดยการขู่เข็ญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ“ขู่เข็ญ” คือ แสดงว่าจะทำให้เกิดภัยแก่เขาจะเป็นภัยที่เกิดในทันทีหรือต่อไปภายหน้าก็ได้ อาจทำโดยกิริยาวาจา โดยตรงหรือโดยให้เข้าใจเช่นนั้น ซึ่งต้องทำให้ผู้ถูกขู่ทราบถึงการขู่ว่าจะทำร้ายนั้น แม้การขู่จะ ไม่สามารถทำร้ายได้จริง ถ้าเกิดผลคือผู้ถูกขู่กลัวก็เป็นความผิด เช่น ใช้ปืนไม่มีกระสุนขู่จะยิง แต่ผู้ถูกขู่ เชื่อว่ามีกระสุน¹⁰¹

⁹⁹ จิตติ ดิงศภัทย์.(2545).กฎหมายอาญา ภาค 2 และภาค 3 (พิมพ์ครั้งที่ 6).กรุงเทพฯ:จักร์ชการ : .หน้า 284.

¹⁰⁰ จิตติ ดิงศภัทย์.(2545).กฎหมายอาญา ภาค 2 และภาค 3 (พิมพ์ครั้งที่ 6).กรุงเทพฯ:จักร์ชการ : .หน้า 712.

¹⁰¹ จิตติ ดิงศภัทย์. เรื่องเดียวกัน. หน้า 1235.

ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติเกี่ยวกับการลงโทษกรณีที่ถูกคนนำเอาสิ่งเทียมอาวุธปืน เช่น ปืนที่ใช้เพื่อการกีฬา ปืนที่เป็นของเล่น หรือปืนที่เป็นของรางวัลมิใช่เพื่อเก็บสะสม ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์จะมีโทษตามประมวลกฎหมายอาญาไม่ว่าจะเป็นการกระทำความผิด โทษหรือไม่ก็เป็น ความผิดโทษฐานทำให้บุคคลอื่นเกิดความกลัวหรือตกใจซึ่งมีโทษน้อยมากเมื่อเทียบกับการนำ อาวุธปืนจริงไปใช้ในการกระทำความผิดทางอาญา¹⁰²

2. สิ่งเทียมอาวุธปืนในสหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกามีแนวทางการควบคุมสิ่งเทียมอาวุธปืนที่ค่อนข้างมาก เนื่องจาก ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์ การต่อสู้เพื่อสิทธิเสรีภาพมาโดยตลอด กฎหมายของสหรัฐอเมริกาไม่สามารถจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนเกินกว่าความจำเป็นในการ ปกครองประเทศ ทั้งยังกำหนดการมีอาวุธของประชาชนเป็น สิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญบทแก้ไขที่ 2 สิทธิในกองทหารอาสาสมัคร บัญญัติ “กองทหารอาสาสมัครซึ่งมีการจัด ระเบียบอย่างดีเป็นสิ่งจำเป็นต่อความมั่นคงของรัฐเสรีจะตัดสิทธิของประชาชนที่จะมีและถืออาวุธ มิได้” บทแก้ไขนี้ได้เขียนขึ้นเพื่อคุ้มครองมลรัฐและกองทหารอาสาสมัครประจำท้องถิ่น ให้พ้นจาก อำนาจของรัฐบาลกลาง และได้เป็นที่ตกลงกันมานานแล้ว บทแก้ไขนี้กำหนดขึ้นไว้เพื่อป้องกันการ แทรกแซงของรัฐบาลกลางในกองทหารอาสาสมัคร มิใช่เป็นการรับประกันว่าพลเมืองแต่ละคนมี สิทธิที่จะมีอาวุธไว้ในครอบครอง หรือถืออาวุธ นอกจากนี้ประวัติศาสตร์การต่อสู้เพื่อป้องกันสิทธิ ในดิน รวมตลอดถึงทรัพย์สิน และความปลอดภัยในชีวิตร่างกาย ยิ่งทำให้การมีอาวุธปืนเป็น สิ่งจำเป็นสำหรับสังคมสหรัฐอเมริกา ดังนั้น ประชาชนในสหรัฐอเมริกาจึงมีความรู้สึกลอยตลอดเวลา ว่าการมีอาวุธปืนเป็นสิทธิพื้นฐานของบุคคลเพียงแต่ยอมให้รัฐเข้ามาควบคุมได้บางส่วน เพื่อความ สงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของ สังคมส่วนรวมเท่านั้น หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการควบคุมอาวุธ ปืนตามกฎหมาย คือ “รัฐบัญญัติควบคุมอาวุธปืน ค.ศ. 1968” บัญญัติขึ้นโดยวุฒิสภาและสภา ผู้แทนราษฎรของสหรัฐอเมริกา สภานิติบัญญัติของ สหรัฐอเมริกาประกาศเจตจำนงหมายของรัฐ บัญญัตินี้คือเพื่อสนับสนุนผู้บังคับใช้กฎหมายกลาง กฎหมายมลรัฐ และกฎหมายท้องถิ่น ในการ ต่อสู้กับอาชญากรรมและความรุนแรง รัฐบัญญัตินี้ มิได้มีจุดประสงค์ที่จะเพิ่มภาระหรือจำกัดแก่ผู้ เคารพกฎหมายในการขอมิ ครอบครอง หรือใช้อาวุธใน การล่าสัตว์กีฬา ป้องกันตัวหรือกิจกรรม อื่น ๆ นอกจากจะมีเหตุผลจำเป็นที่จะส่งเสริมการบังคับใช้รัฐบัญญัตินี้¹⁰³

¹⁰² นรงค์ สรรค์ ศิลป์ประกอบ. (อ้างแล้ว). เจริญรอดที่ 1. หน้า 51-52.

¹⁰³ สุเมธ จันทนะ. (อ้างแล้ว). เจริญรอดที่ 3. หน้า 57.

ดังนั้นในการออกกฎหมายเพื่อควบคุมสิ่งเทียมอาวุธปืนในสหรัฐอเมริกานั้น จะมีความแตกต่างไปจากการออกกฎหมายที่จะใช้ควบคุมสิ่งเทียมอาวุธที่ปรากฏในกฎหมายของประเทศอื่นอย่างมาก กล่าวคือในการออกกฎหมายเพื่อควบคุมสิ่งเทียมอาวุธปืนในสหรัฐอเมริกานั้นจะต้องคำนึงถึงสิทธิของฝ่ายที่ครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนด้วยเสมอ ไม่ใช่ว่ารัฐจะออกกฎหมายควบคุมสิ่งเทียมอาวุธปืนโดยอ้างเหตุว่าเป็นการทำไปเพื่อความสงบความสังคมโดยไม่คำนึงถึงสิทธิของผู้ที่ครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนเลย ดังจะเห็นได้จากในการพิจารณาเนื้อหาของกฎหมายที่จะใช้ควบคุมสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น ก็จะต้องมีการประชุมถามความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายรัฐและเอกชนเสมอ¹⁰⁴

2.1 กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนในสหรัฐอเมริกา

เนื่องจากรูปแบบกฎหมายในสหรัฐอเมริกานั้นจะแบ่งออกเป็นกฎหมายส่วนกลางกับกฎหมายในระดับมลรัฐ ดังนั้นในการพิจารณาถึงกฎหมายที่ใช้ควบคุมสิ่งเทียมอาวุธปืนจึงต้องพิจารณาทั้งกฎหมายส่วนกลาง กับกฎหมายในระดับมลรัฐไปพร้อมกัน เนื่องจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืนในแต่ละมลรัฐมีความใกล้เคียงกัน โดยที่อาจมีการกระทำที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืนบางอย่างที่เป็นความผิดในมลรัฐหนึ่งแต่ไม่เป็นความผิดในอีกมลรัฐหนึ่ง¹⁰⁵

กฎหมายกลาง (Federal Law) ของสหรัฐอเมริกามีชื่อว่า ประมวลกฎหมายของสหรัฐอเมริกา (The Code of Laws of the United States) ซึ่งในบทบัญญัติที่กล่าวถึงสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นจะหมายถึงสิ่งที่อยู่ในนิยามความหมายของคำว่า “สิ่งเทียมอาวุธปืน” (Imitation firearm) ทั้งหมดไม่ว่าจะใช้คำอื่นใดในการเรียกก็ตาม เช่น “ของเล่นที่มีรูปร่างเหมือนอาวุธปืน” (firearm toy) หรือสิ่งที่มีรูปร่างเหมือนอาวุธปืน” (look-alike firearm) ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนอยู่ในความหมายของสิ่งเทียมอาวุธปืนตามกฎหมายดังกล่าวนี้ด้วย¹⁰⁶

ทั้งนี้ ในกฎหมายฉบับดังกล่าวได้ให้คำนิยามของ “สิ่งเทียมอาวุธปืน” หมายถึงสิ่งทีลอกเลียนมาจากอาวุธปืนจริง ทั้งนี้เฉพาะอาวุธปืนจริงที่มีการออกแบบ หรือผลิต ออกมาตั้งแต่ ค.ศ. 1898 เป็นต้นไปเท่านั้น ไม่ว่าจะอยู่รูปของปืนอัดลมเบาที่ยิงกระสุนที่ไม่ใช่กระสุนโลหะ ปืนฉีดน้ำ ปืนของเล่น หรือสิ่งที่มีลักษณะเหมือนปืนแต่ไม่สามารถยิงกระสุนออกมาได้ก็ตาม แต่ไม่หมายความรวมถึง

¹⁰⁴ ภาณุพงศ์ หาญพล. (อ้างแล้ว). เชิงอรรถที่ 2. หน้า 36.

¹⁰⁵ นรงค์สรรค ศิลป์ประกอบ. (อ้างแล้ว). เชิงอรรถที่ 1. หน้า 63.

¹⁰⁶ Cornell Law School. (2000). Code of Laws of the United States Title 15 Commerce and Trade CHAPTER 76—IMITATION FIREARMS § 5001. Penalties for entering into commerce of imitation firearms (Online). Available: <http://www.law.cornell.edu/uscode/>. [2018, 5 February]

- ปืนเทียมที่ลอกแบบมาจากปืนโบราณซึ่งมีต้นแบบมาจากอาวุธปืนจริงที่มีการผลิตมาก่อนปี ค.ศ.1898 ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของปืนของเล่น ปืนบีบีกัน หรือปืนเพนท์บอลก็ตาม
- ปืนลม
- เครื่องประดับรูปทรงเหมือนอาวุธปืนที่ใช้วางบนโต๊ะ หรือที่ใช้สวมใส่ เช่น สร้อยคอ สร้อยข้อมือ พวงกุญแจ ที่มีความกว้างไม่เกิน 38 มิลลิเมตร และมีความยาวไม่เกิน 70 มิลลิเมตร¹⁰⁷

เมื่อพิจารณาคำนิยามของคำว่า “สิ่งเทียมอาวุธปืน” ในกฎหมายส่วนกลางแล้วจะพบว่าไม่มีการใช้ตัวเลขแรงส่งกระสุนมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาในการแยกสิ่งเทียมอาวุธปืนออกจากอาวุธปืนของจริงอย่างที่ปรากฏในสหราชอาณาจักร ก็ตาม แต่ในกฎหมายดังกล่าวก็มีหลักเกณฑ์ที่เป็นรูปธรรมโดยการยกตัวอย่างไว้อย่างชัดเจนแล้วว่าสิ่งใดบ้างที่จะถือได้ว่าเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืน ซึ่งได้แก่ปืนอัดลมเบาที่ยิงกระสุนที่ไม่ใช่กระสุนโลหะ ปืนฉีดน้ำ ปืนของเล่น หรือสิ่งที่มีลักษณะเหมือนปืนแต่ไม่สามารถยิงกระสุนออกมาได้ ที่ลอกแบบมาจากอาวุธปืนจริงซึ่งมีการออกแบบหรือผลิตออกมาตั้งแต่ ค.ศ.1898 มาจนถึงปัจจุบัน¹⁰⁸

นอกจากนี้ ในกฎหมายส่วนกลางก็มีการกล่าวถึงสิ่งที่มีรูปร่างคล้ายอาวุธปืนประเภทอื่นที่จะไม่ถูกควบคุมตามกฎหมายนี้เอาไว้อย่างชัดเจน กล่าวคือมีการยกตัวอย่างไว้อย่างชัดเจนว่าสิ่งที่มีรูปร่างคล้ายอาวุธปืนประเภทใดบ้างที่จะไม่ถูกควบคุมตามกฎหมายนี้ เช่น สิ่งที่ลอกแบบมาจากอาวุธปืนโบราณที่มีการผลิตออกมาก่อนปี ค.ศ.1898 ปืนลม หรือเครื่องประดับรูปทรงเหมือนอาวุธปืนที่มีขนาดไม่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะแล้วเท่านั้นที่จะไม่ถือว่าเป็น “สิ่งเทียมอาวุธปืน” ที่จะถูกควบคุมตามกฎหมายนี้¹⁰⁹

ทั้งนี้กฎหมายกลางกับกฎหมายในระดับรัฐของสหรัฐอเมริกา จะไม่มีการแบ่งแยกประเภทของสิ่งเทียมอาวุธปืนออกไปอีก กล่าวคือ หากสิ่งใดอยู่ในนิยามของคำว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนในกฎหมายนี้แล้วก็จะถูกนำมาปรับบทกับกฎหมายที่กำหนดความผิดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืนได้โดยไม่ต้องพิจารณาว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนประเภทใดอีก¹¹⁰

¹⁰⁷ The U.S Government Printing Office. (1989). Code of Federal Regulations, Title 15, Subtitle B, Chapter XI, Part 1150, section 1150.1 (Online). Available: <http://www.gpo.gov>. [2018, 5 February]

¹⁰⁸ ภาณุพงศ์ หาดูพล. (อ้างแล้ว). เจริญรอดที่ 2. หน้า 36 .

¹⁰⁹ ภาณุพงศ์ หาดูพล. เรื่องเดียวกัน. หน้า 38.

¹¹⁰ ภาณุพงศ์ หาดูพล. เรื่องเดียวกัน. หน้า 37-38.

2.2 ลักษณะการใช้งานของสิ่งเทียมอาวุธปืน และผลกระทบจากการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในสหรัฐอเมริกา

สิ่งเทียมอาวุธปืนในสหรัฐอเมริกา มีความหมายทางกายภาพและรูปแบบของสิ่งเทียมอาวุธปืน ดังนี้

“สิ่งเทียมอาวุธปืน” (Imitation Firearm) หมายถึง สิ่งที่ต้องแบบมาจากอาวุธปืนจริง ทั้งนี้เฉพาะอาวุธปืนจริงที่มีการออกแบบ หรือผลิตออกมาตั้งแต่ ค.ศ.1898 เป็นต้นไปเท่านั้น ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของปืนอัดลมเบ้าที่ยิงกระสุนที่ไม่ใช่กระสุน โลหะ ปืนฉีดน้ำ ปืนของเล่น หรือสิ่งที่มีลักษณะเหมือนแต่ไม่สามารถยิงกระสุนออกมาได้

ลักษณะการใช้งานของสิ่งเทียมอาวุธปืน และผลกระทบจากการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืน เป็นการเล่นกีฬา บีบีกัน และกีฬาฟันท์บอลมีลักษณะเช่นเดียวกับประเทศไทย แต่ก็มีผู้ใช้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน ส่วนการควบคุมบริหารจัดการสิ่งเทียมอาวุธปืน และการแบ่งแยกประเภทของสิ่งเทียมอาวุธปืนจะอยู่ที่กฎหมายของแต่ละรัฐ โดยต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของรัฐนั้นที่ได้กำหนดไว้

กรณีการแบ่งประเภทสิ่งเทียมอาวุธปืน กำหนดให้มีการแยกสีสันของสิ่งเทียมอาวุธปืนอีกหลายสี โดยกำหนดให้มีลักษณะสว่าง และ โปร่งใส เช่น สีน้ำตาลแบบสว่าง สีเงินแบบสว่าง สีโลหะที่ทำด้วยวัสดุโปร่งใส เป็นต้น ทำให้สามารถสังเกตเห็นส่วนประกอบทั้งหมดของเครื่องมือได้ชัดเจนง่ายต่อการแยกแยะ¹¹¹

หลักเกณฑ์การใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนประกอบการกระทำความผิดอื่นตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา นั้นจะไม่ปรากฏอยู่ในกฎหมายระดับสหรัรัฐ (Federal Law) แต่จะปรากฏอยู่ในกฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) เท่านั้นซึ่งในประมวลกฎหมายอาญาของมลรัฐแคลิฟอร์เนียจะมีการกล่าวถึงความผิดและอัตราโทษจากการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์การใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนประกอบการกระทำความผิดอื่นเอาไว้ดังนี้ “บุคคลใดกระทำการชัก หรือ แสดงสิ่งเทียมอาวุธปืน ในลักษณะที่เป็นการข่มขู่ต่อผู้อื่น ซึ่งทำให้วิญญูชนทั่วไปเกิดความกลัวว่าจะเกิดอันตรายแก่กายขึ้นมาได้ ทั้งนี้เว้นแต่เป็นการกระทำไปเพื่อป้องกันตัว การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดลหุโทษ (Misdemeanor) มีอัตราโทษจำคุกไม่ต่ำกว่า 30 วัน แต่ไม่เกิน 6 เดือน ปรับไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์ หรือทั้งจำคุกและปรับ”¹¹²

¹¹¹ ปฐกฤษฎี เชาว์แก้ว, พิไลวรรณ สถิต, สยามรัฐ เรื่องศรี. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 10. หน้า 58.

¹¹² Legislative Counsel of California, CALIFORNIA PENAL CODE section 417.4 (online), 1 st January 1873. Available from <http://www.leginfo.ca.gov>

หลักเกณฑ์การใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนประกอบการกระทำความผิดอื่นตามกฎหมายของมลรัฐแคลิฟอร์เนียสหรัฐอเมริกา ได้แก่ สิ่งเทียมอาวุธปืนทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนที่สามารถยิงกระสุนชนิดใดออกมาได้หรือไม่ก็ตาม และแม้ว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าวจะมีลักษณะภายนอกที่แตกต่างจากอาวุธปืนของจริงบางประการเช่นเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนที่มีสีไม่เหมือนกับอาวุธปืนของจริงก็ยังคงอยู่ในหลักเกณฑ์เรื่องนี้ด้วย เพราะถึงแม้ว่าจะเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนที่มีสีไม่เหมือนกับอาวุธปืนของจริง สิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าวก็อาจถูกนำมาใช้หลอกผู้เสียหายว่าเป็นอาวุธปืนจริงได้ในบางโอกาส เช่นหากคนร้ายนำสิ่งเทียมอาวุธปืนที่มีสีไม่เหมือนกับอาวุธปืนของจริงมาใช้ในเวลากลางคืนผู้เสียหายก็อาจไม่สามารถสังเกตเห็นสีของสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นได้ และการกระทำที่จะถือว่าเป็นการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์การใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนประกอบการกระทำความผิดอื่นตามกฎหมายของมลรัฐแคลิฟอร์เนียสหรัฐอเมริกา ได้แก่ การชัก (Draw) แสดง (Exhibit) สิ่งเทียมอาวุธปืนในลักษณะที่เป็นการข่มขู่ต่อผู้อื่นซึ่งทำให้วิญญูชนทั่วไปเกิดความกลัวว่าจะเกิดอันตรายแก่กายขึ้นมาได้ จะเป็นการวางหลักเกณฑ์ควบคุมการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนกับการกระทำความผิดอื่น ซึ่งหมายถึงการกระทำความผิดอื่นใดในทุกฐานความผิด โดยที่ไม่มีการกำหนดฐานความผิดเอาไว้เป็นการเฉพาะ¹¹³

ภายใต้กฎหมายของรัฐบาลกลาง ปืนอัดลมเบาไม่จัดว่าเป็นอาวุธปืน และผู้ที่อายุต่ำกว่า 18 ปีไม่ได้รับอนุญาตให้ซื้อปืนอัดลมเบาผ่านเคาน์เตอร์ในร้านค้า แต่บุคคลใด ๆ ไม่ว่าจะอายุใดก็ตามสามารถซื้อปืนอัดลมเบาได้ ข้อกฎหมายนี้นำมาใช้เหมือนกันในทุกรัฐ อย่างไรก็ตามในเมืองใหญ่บางเมืองจำกัดความของอาวุธปืน (Firearm) หมายถึง ปืนที่ใช้ยิงสปริง หรืออัดลม ทำให้ปืนอัดลมเบานำมารวมในข้อกฎหมายของอาวุธปืน เช่น ปืนอัดลมเบาที่ใช้ในรัฐแคลิฟอร์เนีย สามารถซื้อโดยบุคคลที่มีอายุมากกว่า 18 ปี อย่างไรก็ตามไม่มีกฎหมายระบุกำหนดอายุของคนที่จะขายปืนอัดลมเบา โดยทั่วไปแล้วของเล่นประเภทปืน หรือที่ดูเหมือน หรือปืนเลียนแบบอาวุธปืนจะต้องมีส่วนปลายที่ทำสีส้มไว้ระหว่างการจัดส่งและการขนส่ง แม้ว่าปืนอัดลมเบาในสหรัฐอเมริกาที่มีขายทั่วไปในขนาด 6mm (0.24in.) หรือมีปลายกระบอกปืนสีส้ม เพื่อจำแนกออกจากปืนจริง แต่ก็มีกฎระเบียบของรัฐบาลกลาง ในเรื่อง การค้าต่างประเทศ (15 CFR 272) ซึ่งบัญญัติว่า “ต้องไม่มีบุคคลใดที่ผลิตเข้าสู่การพาณิชย์ทางเรือ ทางอากาศขนส่ง หรือรับของเล่นใด ๆ ที่มีลักษณะเหมือนหรือเลียนแบบอาวุธปืนโดยไม่มีการทำเครื่องหมายตามที่ระบุไว้ สิ่งนี้อาจรวมถึงการทำปลายกระบอกปืนให้มีสีส้ม ปลั๊กกระบอกปืนสีส้ม การทาสีสคบนด้านนอกของปืนของเล่น หรือโครงปืนที่ทำจากวัสดุอื่น อย่างไรก็ตามข้อจำกัดเหล่านี้ ไม่ได้นำไปใช้กับ ปืนบีบีแบบเก่า ปืนอัดลม

¹¹³ อภินพ สุวรรณรัตน์. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 4. หน้า 206-207.

หรือปืนแบบใช้สปริง ทำให้ไม่มีผู้ขายรายใด ที่ขายหรือผลิตปืน โดยมีปลายกระบอกสี่เหลี่ยม และส่วนมากก็จะผลิตในแบบเลียนแบบอาวุธปืนจริง¹¹⁴

จากสถิติการก่ออาชญากรรมโดยใช้อาวุธได้เพิ่มสูงขึ้น กฎหมายระดับรัฐได้ถูกเสนอขึ้น โดย Brady Bill ในปี ค.ศ.1993 ได้มีการกำหนดมาตรการในการซื้ออาวุธชนิดต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการซื้ออาวุธระหว่างรัฐด้วยกันเองหรือรัฐกับประชาชน ต่อมาในปี ค.ศ.1994 ได้มีกฎหมายป้องกันอาชญากรรมบัญญัติห้ามมิให้สร้าง นำเข้า หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งอาวุธปืนร้ายแรง และมีการปรับปรุงเรื่อยมาจนกระทั่งปี ค.ศ.1998 ได้มีการบัญญัติหลักกฎหมายอาวุธปืนของสหรัฐอเมริกา (Gun Control 1968) ได้ให้ความหมายของอาวุธปืนว่า อาวุธปืน หมายถึง อาวุธใด ๆ รวมทั้งปืนอัดลมที่จะหรือถูกออกแบบหรือถูกดัดแปลงไปเพื่อปล่อยหรือยิงวัตถุด้วยการกระเบิด รวมทั้งกรอบหรือภาชนะของอาวุธนั้น ๆ เครื่องดับเสียง หรือเครื่องเก็บเสียงของอาวุธปืนหรือสิ่งประดิษฐ์เพื่อการทำลายใด ๆ คำดังกล่าวไม่รวมถึงอาวุธปืนโบราณ จากหลักกฎหมายอาวุธปืนของสหรัฐอเมริกา จะเห็นได้ว่าสหรัฐอเมริกามีการกำหนดแน่ชัดว่าหากจะเป็นอาวุธปืนได้นั้นต้องสามารถปล่อยหรือยิงวัตถุด้วยการกระเบิดได้ไม่ว่าจะเป็นปืนอัดลม หรือปืนของเล่นหากถูกดัดแปลงให้สามารถยิงหรือปล่อยวัตถุด้วยการกระเบิดได้ก็ถือว่าเป็นอาวุธปืน ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญที่สุดของการเป็นอาวุธปืนตามกฎหมายนี้ และเมื่อได้นำสาระสำคัญของกฎหมายอาวุธปืนของสหรัฐอเมริกาในเรื่องความหมายของอาวุธปืน เพื่อนำมาวิเคราะห์เรื่องของปืนอัดลมจะเห็นได้ว่าปืนอัดลมเบาที่ใช้ในยุทธกีฬาไม่ถือว่าเป็นอาวุธปืนตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา เนื่องจากปืนอัดลมเบาใช้แรงลมในการปล่อยหรือยิงวัตถุเท่านั้นไม่สามารถปล่อยหรือยิงวัตถุได้ด้วยการกระเบิด ปืนอัดลมเบาที่ใช้ในยุทธกีฬาจึงไม่ถือเป็นอาวุธปืนตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา กฎหมายของสหรัฐอเมริกาจะมีความชัดเจนในเรื่องการกำหนดว่าให้สิ่งใดเป็นอาวุธปืน เนื่องจากกฎหมายของสหรัฐอเมริกาจะคำนึงถึงว่าสิ่งที่จะเป็นอาวุธปืนได้จะต้องมีอนุภาครุนแรง จนสามารถทำอันตรายสาหัสต่อร่างกายมนุษย์ได้จึงจะถือว่าเป็นอาวุธปืน¹¹⁵

ส่วนข้อกำหนดในแต่ละท้องถิ่น จะขอยกตัวอย่างกฎหมายควบคุมสิ่งเทียมอาวุธปืนของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย และนิวยอร์ก ในมลรัฐแคลิฟอร์เนียถือว่าเป็นเรื่องผิดกฎหมายที่จะขายปืนอัดลมเบา ปืน BB GUN ให้กับผู้ที่อายุต่ำกว่า 18 โดยไม่ได้รับอนุญาตจากพ่อแม่ และปืนอัดลมเบาทุกกระบอกจะต้องมีการติดปลายกระบอกสี่เหลี่ยมสำหรับการขายและการขนส่ง นอกจากนี้ในปี

¹¹⁴ สุเมธ จันพะนะ. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 3. .หน้า 61.

¹¹⁵ นรงค์ สิลป์ประกอบ. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 1. หน้า 62.

ค.ศ.2016 ปืนอัดลมเบา ต้องติดไฟฟลูออเรสเซนต์ ตรงที่เหนี่ยวไก และด้ามจับ (ด้วยข้อกำหนดเพิ่มเติม สำหรับปืนไรเฟิล หรือปืนยาว)¹¹⁶

ส่วนกฎหมายควบคุมสิ่งเทียมอาวุธปืนของนิวยอร์ก ระหว่างปี ค.ศ. 1987 ในนิวยอร์กซิตี้พบว่า มีการใช้ปืนเลียนแบบ หรือปืนของเล่น มากกว่า 1,400 กระบอกมาใช้ในการประกอบการกระทำความผิดทางอาญา และถูกยึดโดยตำรวจมหานครนิวยอร์ก ประมาณร้อยละ 80 เพิ่มขึ้นจาก 4 ปี ก่อนหน้านั้น บนพื้นฐานของความตั้งใจที่จะออกกฎหมายเพื่อรับมือกับปริมาณที่เพิ่มขึ้นของการกระทำความผิดทางอาญา ที่เกี่ยวข้องกับปืนของเล่น หรือปืนเลียนแบบนครนิวยอร์กจึงได้แนะนำแนวทางใหม่เพื่อควบคุมการผลิตการนำเข้า การจัดจำหน่าย และการขายปืนเลียนแบบดังกล่าว โดยกำหนดว่าปืนของเล่น หรือปืนเลียนแบบ จะต้องทำจากพลาสติกใสหรือสีสด นอกจากนี้ นครนิวยอร์กทำให้การครอบครองปืนพก หรือปืนไรเฟิล หรืออุปกรณ์ที่คล้ายกัน ที่มีการยิงด้วยการใช้สปริง หรือการอัดอากาศ เป็นเรื่องผิดกฎหมาย หากไม่มีใบอนุญาตที่ถูกต้อง¹¹⁷

2.2.1 การครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนโดยวัตถุประสงค์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา ในสหรัฐอเมริกาคิดความผิดเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนที่เกิดขึ้นนั้น ถึงแม้ว่าจำนวนการก่ออาชญากรรมโดยใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในสหรัฐอเมริกามีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับการกระทำความผิดโดยใช้ความรุนแรงทั้งหมดก็ตาม แต่สิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญเกี่ยวกับเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น จะอยู่ที่ “ความสะเทือนใจ” ที่เกิดขึ้นมากกว่า เช่น การที่มีเด็กเป็นผู้เสียหาย หรือการที่สิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นอยู่ในการครอบครองของผู้ที่มีภาวะการตัดสินใจที่ต่ำ เป็นต้น กฎหมายของสหรัฐอเมริกาที่มีการกล่าวถึงการครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นจะไม่ปรากฏในกฎหมายกลางหรือกฎหมายระดับสหรัฐ (Federal Law) หากแต่ปรากฏอยู่ในกฎหมายของมลรัฐบางมลรัฐเท่านั้น ¹¹⁸ เช่น ในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ทั้งนี้การควบคุมการครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนตามกฎหมายของมลรัฐแคลิฟอร์เนียก็จะมีเฉพาะการควบคุมที่ตัวอายุของผู้ครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนเท่านั้น ส่วนการควบคุมไม่ให้มีการครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนโดยวัตถุประสงค์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้นจะไม่ปรากฏในกฎหมายของมลรัฐแคลิฟอร์เนียเลย โดยที่การกระทำที่จะถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมายแคลิฟอร์เนียนั้นจะสามารถแยกออกได้เป็นการขายสิ่งที่ใช้ยิงกระสุน BB หรือ BB Device ให้ผู้เยาว์ ประการหนึ่ง และการจัดหาให้ซึ่งสิ่งที่ใช้ยิงกระสุน BB หรือ BB Device ให้ผู้เยาว์ ประการหนึ่ง โดยในส่วนของอัตราโทษนั้นจะเห็นได้ว่ากฎหมายของรัฐ

¹¹⁶ สุเมธ จันพะนะ. (อ้างแล้ว). เจริญรอดที่ 3. หน้า 61.

¹¹⁷ สุเมธ จันพะนะ. เรื่องเดียวกัน. หน้า 62-63.

¹¹⁸ ภาณุพงศ์ หาญพล. (อ้างแล้ว). เจริญรอดที่ 2. หน้า 39.

แคลิฟอร์เนียกำหนดให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดเล็กน้อย ๆ หรือความผิดลหุโทษ มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน ปรับไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์ หรือทั้งจำคุกและปรับเท่านั้น¹¹⁹

ในสหรัฐอเมริกาจะมีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเครื่องหมายบนสิ่งเทียมอาวุธปืนตามกฎหมายกลางหรือกฎหมายระดับสหรัฐ (Federal Law) จะปรากฏในประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา (Code of Laws of the United States) ซึ่งเมื่อได้พิจารณาจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่ากฎหมายกลางหรือกฎหมายระดับสหรัฐ (Federal Law) เกี่ยวกับเครื่องหมายบนสิ่งเทียมอาวุธปืน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สิ่งเทียมอาวุธปืนมีสิ่งบ่งชี้ภายนอกให้บุคคลทั่วไปเข้าใจว่าสิ่งดังกล่าวเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืน ไม่ใช่อาวุธปืนของจริงเพื่อที่จะได้ทำให้บุคคลทั่วไปหวาดกลัวหรือเข้าใจผิดว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นเป็นอาวุธปืนของจริง ทั้งนี้ในกฎหมายดังกล่าวก็ได้วางหลักเอาไว้ว่า ในขั้นตอนของการผลิต การประกอบการค้า การขนส่ง และการรับสินค้า ในสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นจะต้องปรากฏว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าวมีการติดตั้งปลอกสีส้มโทนสว่าง ที่มีความยาวไม่น้อยกว่า 6 มิลลิเมตร จากปากกระบอกปืนเสมอ หากมีการฝาดูไม่ติดตั้งปลอกสีส้มที่มีลักษณะดังกล่าวแล้วบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืนในขั้นตอนของการผลิต การประกอบการค้า การขนส่ง และการรับสินค้า ซึ่งก็คือตัวผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้ขนส่ง และผู้รับสินค้า ก็จะต้องมีความผิด เว้นแต่สิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าวเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนที่วัสดุภายนอกทำมาจากวัสดุโปร่งใส หรือโปร่งแสง หรือ วัสดุภายนอกของสิ่งเทียมอาวุธ เป็นสีสว่างของสีแดง ส้ม เหลือง เขียว หรือสีฟ้า ทั้งนี้อาจเป็นสีใดสีหนึ่งหรือหลายสีก็ได้¹²⁰ หากเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าวแล้วก็ไม่จำเป็นที่จะต้องมีการติดตั้งปลอกสีส้มโทนสว่าง ที่มีความยาวไม่น้อยกว่า 6 มิลลิเมตร จากปากกระบอกปืนอีก ทั้งนี้ก็เพราะสิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าวไม่สามารถทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจผิดว่าเป็นอาวุธปืนของจริงได้อีกแล้ว เช่นในกรณีที่เป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนที่วัสดุภายนอกทำมาจากวัสดุโปร่งใส หรือวัสดุโปร่งแสงนั้นก็จะทำให้สามารถมองเห็นรายละเอียดโครงสร้างภายในของสิ่งดังกล่าวได้ว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนไม่ใช่อาวุธปืนจริง¹²¹

2.2.2 การพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนและการพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนไปในที่สาธารณะตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา เนื่องจากในกฎหมายกลางหรือกฎหมายระดับสหรัฐ (Federal Law) นั้นจะไม่ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์และความผิดฐานพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนเอาไว้ ดังนั้น จึงต้อง

¹¹⁹ Legislative Counsel of California. (1873) . CALIFORNIA PENAL CODE section 19915 (Online). Available: <http://www.leginfo.ca.gov>. [2018, 5 February]

¹²⁰ อภินพ สุวรรณรัตน์. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 4. หน้า 90.

¹²¹ ปฐภรณ์ เชาวแก้ว, พิไลวรรณ สถิต, สยามรัฐ เรืองศรี. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 10. หน้า 62.

พิจารณาจากกฎหมายในแต่ละมลรัฐ (State law) แทน¹²² ซึ่งในกฎหมายของมลรัฐแคลิฟอร์เนียนั้นก็ได้อำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนเอาไว้เฉพาะการห้ามพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนในที่สาธารณะ โดยไม่มีเหตุอันสมควรเท่านั้น¹²³ ส่วนการห้ามพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนโดยผู้พกพามีเจตนาที่จะนำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปใช้ในการกระทำความผิดอื่นนั้น จะไม่ปรากฏอยู่ในกฎหมายของมลรัฐแคลิฟอร์เนียเลย โดยการห้ามพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนในที่สาธารณะโดยไม่มีเหตุอันควรในกฎหมายของแคลิฟอร์เนียจะกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานนี้ ในการกระทำความผิดครั้งแรกให้ปรับเป็นจำนวนเงิน 100 ดอลลาร์ ในการกระทำความผิดครั้งที่สองให้ปรับเป็นจำนวน 300 ดอลลาร์ ในการกระทำความผิดครั้งที่สามและครั้งต่อ ๆ ไปให้ลงโทษอย่างความผิดลหุโทษ มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน ปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำคุกและปรับ¹²⁴

3. สิ่งเทียมอาวุธปืนประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษโดยหลักการ คือ ห้ามมีอาวุธ ปืน แต่เนื่องจากประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของ ประเทศอังกฤษมีการล่าสัตว์ทั้งที่เป็นอาหารและล่าเป็นกีฬา อีกทั้งยังเป็นปศุสัตว์ขนาดใหญ่ จำเป็นต้องมีการใช้อาวุธปืนเพื่อการดังกล่าว ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการมีและการใช้อาวุธปืนจึงสอดคล้องกับธรรมชาติ และวัฒนธรรมของประเทศ คืออนุญาตให้มี ครอบครองล่าสัตว์ฆ่าสัตว์ปืนพกแบบลูกซอง เพื่อใช้ในการยิงสัตว์ที่รบกวนมีอาวุธปืนเพื่อใช้ในการแข่งขันทางการกีฬา หรือเพื่อใช้ในกิจที่เกี่ยวข้องด้วย การให้สัญญาเริ่มการแข่งขันทางการกีฬา หรือมีอาวุธปืนเพื่อใช้เป็นทีระลึจากสงคราม ส่วนวัตถุประสงค์ของอาวุธปืนกีฬาได้กำหนดไว้ชัดเจนตามกฎหมาย Firearms (Amendment) Act 1997 บัญญัติว่าเป็นพระราชบัญญัติที่แก้ไข พระราชบัญญัติอาวุธปืน ค.ศ.1968-1992 เพื่อเป็นบทบัญญัติในการพิจารณาออกใบอนุญาต และเป็นกฎเกณฑ์ควบคุมต่อสโมสรรปืนพกต่าง ๆ เพื่อเป็นกฎเกณฑ์ในการควบคุมการครอบครองการจัดการที่เกี่ยวกับอาวุธปืน และมีจุดประสงค์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีการกำหนดการอนุญาตให้มีซึ่งปืนพกที่มีลำกล้องขนาดเล็กเพื่อการซุ่มเป้าในสโมสรร ในประเทศอังกฤษนั้นมุมมองทางกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นจะเป็นไปในทิศทางที่มุ่งควบคุมการกระทำที่เกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนเอาไว้อย่างเข้มงวด

¹²² อภินพ สุวรรณรัตน์ (อ้างแล้ว). เชียงธรรมที่ 4. หน้า 91.

¹²³ Legislative Counsel of Callifornia, CALIFORNIA PENAL CODE section 19915 (online), 1 st January 1873. Available from <http://www.leginfo.ca.gov>

¹²⁴ Legislative Counsel of Callifornia, CALIFORNIA PENAL CODE section 6501 (online), 4 March 1972 . Available from <http://www.leginfo.ca.gov>

เนื่องมาจากว่าในประเทศอังกฤษมีการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำความผิดจำนวนมาก ดังจะเห็นได้จากการที่มีคดีที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืน ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นความผิดฐานพกพาหรือครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของ การครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น เพียงแค่ผู้กระทำความผิดได้ครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืน โดยมีเจตนาที่จะใช้ให้ผู้อื่นหนึ่งผู้ใดเกิดความหวาดกลัวก็เป็นความผิดได้แล้ว แม้ว่าจะยังไม่มีการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นในการกระทำความผิดก็ตาม และแม้กระทั่งในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นเด็ก (อายุไม่เกิน 18 ปี ในขณะที่กระทำความผิด) หากมีการครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืน โดยมีเจตนาจะใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนเพื่อให้เกิดความหวาดกลัวแล้วก็จะมีความผิดเช่นกัน เพียงแต่ศาลไม่อาจพิพากษาให้ลงโทษจำคุก แต่จะใช้มาตรการอื่นแทน¹²⁵

3.1 กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนในประเทศอังกฤษ

สิ่งเทียมอาวุธปืนในประเทศอังกฤษ มีความหมาย ลักษณะทางกายภาพและรูปแบบของสิ่งเทียมอาวุธ กล่าวคือ ประเทศอังกฤษ ได้ให้ความหมายลักษณะทางกายภาพและรูปแบบของสิ่งเทียมอาวุธปืนมีอยู่ 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติอาวุธปืน ค.ศ. 1968 (Firearms Act 1968) และพระราชบัญญัติลดอาชญากรรมรุนแรง ค.ศ. 2006 (Violent Crime Reduction Act 2006) ทั้งนี้ก็เพราะว่าในประเทศอังกฤษนั้นจะมีการแบ่งประเภทของสิ่งเทียมอาวุธออกเป็น 2 ประเภทตามกฎหมายทั้งสองฉบับ โดยที่สิ่งเทียมอาวุธปืนทั้งสองประเภทที่ถูกนิยามในกฎหมายแต่ละฉบับ จะถูกนำมาแยกปรับใช้กับหลักเกณฑ์ที่ระบุไว้ในกฎหมายฉบับนั้น ๆ ทั้งนี้ก็เพื่อความสะดวกในการบังคับใช้กฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในการควบคุมสิ่งเทียมอาวุธต่างประเภทกัน¹²⁶

- พระราชบัญญัติอาวุธปืน ค.ศ. 1968 (Firearms Act 1968) ได้กำหนดนิยามของสิ่งเทียมอาวุธปืน (Imitation Firearm) ว่า สิ่งเทียมอาวุธปืน หมายถึง สิ่งที่รูปร่างภายนอกเหมือนอาวุธปืนจริง ไม่ว่าสิ่งนั้นจะสามารถยิงกระสุนชนิดใด ๆ ออกมาได้หรือไม่ก็ตาม¹²⁷

¹²⁵ สกตเกียรติ สัจจวิจิตรวิจิตร ธรรมกิต ขวัญแก้ว. ปัญหาของกฎหมายอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน ส่วนบุคคล ที่ก่อให้เกิดความรุนแรงของสังคม.วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ. หน้า 600-601.

¹²⁶ อภินพ สุวรรณรัตน์. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 4. หน้า 67.

¹²⁷ The National Archives, Firearms Act 1968 section 57 (d) (Online), 30th May 1968, Available from <http://www.lagislation.gov.uk>

จะเห็นได้ว่าการบัญญัตินิยามของสิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าวไม่มีความชัดเจน เพราะไม่มีหลักเกณฑ์ที่เป็นรูปธรรมพอที่จะทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจตรงกันได้ว่าสิ่งใดบ้างที่จะถือว่าเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนหรือสิ่งใดบ้างที่จะถือว่าเป็นอาวุธปืนของจริง ดังนั้นต่อมาจึงได้มีการบัญญัติ Firearms (Dangerous air weapons) rules 1969 ขึ้นมาเพื่อทำการแยกให้ชัดเจนว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนมีความแตกต่างกับอาวุธปืนจริงอย่างไร¹²⁸

เมื่อพิจารณาคำนิยามของสิ่งเทียมอาวุธปืน ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ค.ศ. 1968 (Firearms Act 1968) ประกอบกับหลักเกณฑ์ที่ใช้แยกสิ่งแยกสิ่งเทียมอาวุธปืนออกจากอาวุธปืนจริงตาม Firearms (Dangerous air weapons) rules 1969 แล้วจะสามารถกำหนดนิยามของสิ่งเทียมอาวุธปืนในประเทศอังกฤษได้ว่า สิ่งเทียมอาวุธปืนประเทศอังกฤษ หมายถึง สิ่งที่มีรูปร่างภายนอกเหมือนกับอาวุธปืนจริง ไม่ว่าจะสิ่งนั้นจะสามารถยิงกระสุนชนิดใด ๆ ออกมาได้หรือไม่ก็ตาม แต่หากสิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าวสามารถยิงกระสุนออกมาได้ ก็จะต้องพิจารณาต่อไปอีกว่า สิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นมีแรงส่งกระสุนเท่าไร หากสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นมีแรงส่งกระสุนเกินกว่า 12 foot pounds force (หรือ 16.2 joules) สำหรับปืนที่มีรูปทรงแบบไรเฟิล หรือ 6 foot pounds force (หรือ 8.1 joules) สำหรับปืนที่มีรูปทรงแบบปืนพกแล้วก็จะถือว่าเป็นอาวุธปืนของจริง ไม่ใช่สิ่งเทียมอาวุธปืนอีกต่อไป แต่หากสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นมีแรงส่งกระสุนที่ต่ำกว่านั้นก็จะถือว่าเป็นเพียงสิ่งเทียมอาวุธ ไม่ใช่อาวุธปืนของจริง¹²⁹

มีคำพิพากษาที่วางหลักเกณฑ์ในการตีความสิ่งเทียมอาวุธปืนเอาไว้ที่น่าสนใจคือคำพิพากษาในคดี R.v Bentham (Peter) ซึ่งได้วางหลักไว้ว่า “สิ่งเทียมอาวุธปืน” (Imitation Firearm) นั้นหมายความเฉพาะถึง “สิ่ง” (Thing) ที่แยกออกจากตัวผู้กระทำความผิดได้เท่านั้น ดังนั้นการที่ผู้กระทำความผิดในคดีนี้ล้วงมือของตนเข้าไปในเสื้อแจ็กเกตของตนเอง แล้วทำนิ้วเป็นรูปร่างให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าเป็นอาวุธปืนนั้น ไม่ได้ถือว่า “นิ้ว” เป็น “สิ่ง” ที่แยกออกจากตัวผู้กระทำความผิดได้ ดังนั้นจำเลยในคดีนี้จึงไม่มีความผิดในการกระทำที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืน¹³⁰

● ความหมายของคำว่า สิ่งเทียมอาวุธปืน ตามพระราชบัญญัติลดอาชญากรรมรุนแรง ค.ศ. 2006 (Violent Crime Reduction Act 2006)

¹²⁸ The National Archives, The Firearms (Dangerous Air Weapons) Rules 1969 rule 2 (1) (Online), 1st May 1969, Available from <http://www.legislation.gov.uk>

¹²⁹ อภินพ สุวรรณรัตน์. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 4. หน้า 69.

¹³⁰ Thomsson Reuters, R,v Bentham (Peter) ,House of Lords (Online), 10 March 2005, Available from <http://www.web2.westlaw.com>

ตามพระราชบัญญัติลดอาชญากรรมรุนแรง ค.ศ. 2006 (Violent Crime Reduction Act 2006) “สิ่งเทียมอาวุธปืนที่เหมือนจริง” หมายถึง สิ่งที่มีรูปร่างเหมือนอาวุธปืนจริงอย่างแยกกันไม่ออก โดยไม่หมายความรวมถึง อาวุธปืนจริง ที่ไม่สามารถใช้งานได้ หรือ อาวุธปืนโบราณ¹³¹ ทั้งนี้การที่จะถือได้ว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น “มีรูปร่างเหมือนอาวุธปืนจริงอย่างแยกกันไม่ออก” ก็ต่อเมื่อมีข้อเท็จจริงว่าการแยกสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นออกจากอาวุธปืนจริงจะกระทำได้เฉพาะ

- โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญ
- มีการตรวจสอบในระบบปิด (Close Examination)
- มีการทดลองบรรจุกระสุนหรือมีการยิงกระสุนออกมา
- เฉพาะสิ่งเทียมอาวุธปืนที่มีขนาดกว้างไม่เกิน 38 มิลลิเมตร และมีความยาวไม่เกิน 75 มิลลิเมตร เท่านั้นที่จะถือว่าไม่เหมือนกับอาวุธปืนจริง¹³²

เมื่อพิจารณานิยามของคำว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนตามกฎหมายของประเทศอังกฤษทั้งหมดแล้วจะเห็นได้ว่านอกจากมีการแยกสิ่งเทียมอาวุธปืนออกจากอาวุธปืนของจริงแล้ว ยังมีการแยกประเภทของสิ่งเทียมอาวุธออกเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืน กับสิ่งเทียมอาวุธปืนที่เหมือนจริง อีกด้วย เพื่อนำมาใช้กับหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการควบคุมการกระทำที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืนที่ต่างกัน ทั้งนี้การแบ่งแยกประเภทของสิ่งเทียมอาวุธปืนออกเป็น สิ่งเทียมอาวุธปืน (Imitation Firearm) กับสิ่งเทียมอาวุธปืนที่เหมือนจริง (Realistic Imitation Firearm) ก็จะใช้หลักเกณฑ์ที่เป็นรูปธรรมในการแบ่งแยก กล่าวคือในการแบ่งแยกประเภทของสิ่งเทียมอาวุธปืนออกเป็น สิ่งเทียมอาวุธปืน (Imitation Firearm) กับสิ่งเทียมอาวุธปืนที่เหมือนจริง (Realistic Imitation Firearm) นั้นจะพิจารณาจากลักษณะภายนอกของสิ่งเทียมอาวุธปืนโดยพิจารณาจาก ขนาด รูปร่าง หรือสี ที่ปรากฏส่วนใหญ่ของสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นว่ามีขนาดเกินไปกว่าตัวเลขที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือมีสีที่เหมือนกับอาวุธปืนของจริงหรือไม่ หากมีขนาดเกินกว่าตัวเลขที่กำหนดหรือใช้สีที่ใช้กับอาวุธปืนของจริงบนตัวสิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าว ก็จะถือว่าเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนที่เหมือนจริง (Realistic Imitation Firearm) แต่ถ้ามีขนาดไม่เกินกว่าตัวเลขที่กำหนดหรือใช้สีที่ไม่ได้ใช้กับอาวุธปืนของจริงบนตัวสิ่งเทียมอาวุธปืนก็จะถือว่าเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืน (Imitation Firearm) ทั่วไป นอกจากนี้ พระราชบัญญัติลดอาชญากรรมรุนแรง ค.ศ. 2006 (Violent Crime Reduction Act 2006) ยังได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า หากเป็นอาวุธปืนจริงที่ไม่สามารถใช้งานได้แล้ว หรือเป็นอาวุธปืนโบราณ ก็จะถือว่าเป็นสิ่งเทียม

¹³¹ The National Archives, Violent Crime Reduction Act 2006 section 38 (Online), 8st November 2006, Available from <http://www.lagislation.gov.uk>

¹³² The National Archives, The Violent Crime Reduction Act 2006 (Realistic Imitation Firearms) Reduction 2007 section 6 and 7 (Online), 11th October 2000, Available from <http://www.lagislation.gov.uk>

อาวุธปืน (Imitation Firearm) ธรรมดาเท่านั้น โดยที่จะไม่ถือว่าเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนที่เสมือนจริง (Realistic Imitation Firearm)¹³³

นับได้ว่ากฎหมายเกี่ยวกับการนิยามสิ่งเทียมอาวุธปืนของประเทศอังกฤษยังมีข้อบกพร่องอยู่ เมื่อได้เปรียบเทียบกับกฎหมายในประเทศอื่น ๆ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา เพราะกฎหมายในประเทศดังกล่าวจะมีการกล่าวถึงสิ่งที่จะไม่อยู่ในความควบคุมของกฎหมายสิ่งเทียมอาวุธปืนไว้อย่างชัดเจน ทั้งโดยการบัญญัติเป็นตัวอย่างให้เห็น หรือการบัญญัติเป็นหลักเกณฑ์ที่เป็นรูปธรรมในการแบ่งแยกสิ่งที่จะถือว่าเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนกับสิ่งที่ไม่ใช่ อันตรายพอที่จะถือว่าเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืน ในขณะที่กฎหมายเกี่ยวกับการนิยามสิ่งเทียมอาวุธปืนในประเทศอังกฤษนั้น ไม่มีการบัญญัติข้อความในลักษณะดังกล่าว จึงอาจทำให้เกิดปัญหาต่อไปได้ว่าหากเป็นสิ่งที่มิรูปร่างคล้ายอาวุธปืน แต่ไม่อาจทำอันตรายต่อบุคคลอื่นได้ เช่น เครื่องประดับที่เป็นรูปทรงอาวุธปืน สิ่งดังกล่าวจะยังอยู่ในคำนิยามของสิ่งเทียมอาวุธปืนตามกฎหมายของประเทศอังกฤษอยู่หรือไม่¹³⁴

3.2 ลักษณะการใช้งานของสิ่งเทียมอาวุธปืน และผลกระทบจากการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในประเทศอังกฤษ

ลักษณะการใช้งานของสิ่งเทียมอาวุธปืน และผลกระทบจากการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืน เป็นแบบจำลองของจริงเพื่อเล่นกีฬา บีบีกัน กีฬาฟันที่บอล เช่นเดียวกับประเทศไทย แต่ก็มีการใช้ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน ซึ่งการควบคุมการบริหารจัดการสิ่งเทียมอาวุธปืน และการแบ่งแยกประเภทของสิ่งเทียมอาวุธปืน โดยรัฐจะเข้ามาควบคุมการใช้งานของสิ่งเทียมอาวุธปืน และมีการบัญญัติกฎหมายไว้เป็นเฉพาะ หากนำไปก่ออาชญากรรมก็จะต้องรับโทษหนักขึ้น และมีการบัญญัติออกใบอนุญาตในการพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืน หากมีการฝ่าฝืนก็จะมีการเพิกถอนใบอนุญาต ส่วนการแบ่งประเภทสิ่งเทียมอาวุธปืน คือการพิจารณาจากขนาดรูปร่าง หรือสีที่ปรากฏ ส่วนใหญ่ของสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น โดยนำมาเปรียบเทียบกับอาวุธปืนของจริง และการควบคุมการครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนพระราชบัญญัติอาวุธปืน ค.ศ.1968 มาตรา 24A ของประเทศอังกฤษ ห้ามมิให้บุคคลซึ่งอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ซื้อสิ่งเทียมอาวุธปืนและห้ามบุคคลใดขายสิ่งเทียมอาวุธปืนให้กับบุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ หากฝ่าฝืนมีความผิดทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย¹³⁵

3.2.1 การครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนโดยวัตถุประสงค์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามกฎหมายของประเทศอังกฤษ การครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนในประเทศอังกฤษนั้นหากเป็นการครอบครองโดยวัตถุประสงค์ที่ชอบด้วยกฎหมาย เช่นการครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืน

¹³³ อทินพ สุวรรณรัตน์. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 4. หน้า 68-69.

¹³⁴ อทินพ สุวรรณรัตน์. เรื่องเดียวกัน. หน้า 69.

¹³⁵ ปฐกฤษณ์ เชาวแก้ว, พิไลวรรณ สถิต, สยามรัฐ เรื่องศรี. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 10. หน้า 57-58.

เพื่อการสะสม หรือ เพื่อเล่นกีฬา ย่อมกระทำไม่ได้ไม่เป็นความผิดตามกฎหมายและไม่ต้องใช้ใบอนุญาตใด ๆ ในการครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนแต่อย่างใด แต่หากการครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นเป็นไปโดยวัตถุประสงค์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น การครอบครองสิ่งเทียมอาวุธเพื่อใช้เป็นอุปกรณ์ในการกระทำความผิดอื่น การครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนในลักษณะดังกล่าวก็จะ เป็นความผิดทางอาญาซึ่ง พระราชบัญญัติอาวุธปืน ค.ศ. 1968 (Firearms Act 1968) ได้บัญญัติ องค์ประกอบความผิดและอัตราโทษในการกระทำความผิดดังกล่าวไว้ในความผิดฐานครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนเพื่อข่มขู่ว่าจะมีการประทุษร้าย¹³⁶ โดยมีรายละเอียดดังนี้

บุคคลใดมีการครอบครองสิ่งเทียมอาวุธไว้โดยมีเจตนาที่จะใช้เองหรือให้ผู้อื่นใช้ เพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดเกิดความหวาดกลัวว่าจะมีการประทุษร้ายที่ละเมิดต่อกฎหมายเกิดขึ้นต่อตนเองหรือบุคคลที่สาม โทษสำหรับการกระทำความผิดฐานนี้ คือ จำคุกตั้งแต่ 2-10 ปี และให้ริบ และทำลายสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นด้วย กล่าวคือการกระทำที่จะเป็นความผิดได้แก่การครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืน ทั้งนี้หมายความว่าแม้จะครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนโดยการเก็บเอาไว้อยู่ที่บ้าน โดยที่ยังไม่มีการนำออกมาใช้ก็ถือว่าอยู่ในความหมายของการครอบครองนี้แล้ว และในการกระทำความผิดฐานนี้ต้องมีเจตนาที่จะใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าว เพื่อให้ผู้อื่นเกิดความหวาดกลัวว่าตนเองหรือบุคคลที่สามจะถูกประทุษร้าย ทั้งนี้ไม่ว่าผู้ที่ครอบครองจะเป็นผู้ใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นเอง หรือให้บุคคลอื่นใช้ก็ตาม และในส่วนของอัตราโทษนั้น เป็นอัตราโทษในความผิดร้ายแรง เพราะมีการระวางอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 2-10 ปี นั้น จะไม่ถือว่าเป็นความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ เหตุที่มีอัตราโทษสูงก็เพราะผู้กระทำความผิดมีเจตนาร้ายในการที่จะนำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปใช้ในการกระทำความผิดฐานอื่น จึงเสมือนเป็นการเตรียมกระทำความผิดฐานอื่นแล้ว และส่วนใหญ่ความผิดฐานนี้มักจะเป็นกรณีที่บุคคลดังกล่าวไปกระทำความผิดอาญาฐานอื่น เช่น ชิงทรัพย์ แล้วต่อมาจึงได้สืบทราบภายหลังว่ามีการครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนไว้เพื่อการกระทำความผิดดังกล่าวด้วย บุคคลนั้นก็จะถูกพิพากษาให้มีความผิดฐานครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนเพื่อข่มขู่ว่าจะมีการประทุษร้ายนี้เพิ่มเข้าไปอีก ทั้งนี้ไม่ว่าขณะที่พบสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น สิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าว จะมีการบรรจุกระสุนอยู่หรือไม่ก็ตาม ก็ถือเป็นความผิดฐานนี้เช่นเดียวกัน¹³⁷

¹³⁶ The National Archives, Firearms Act 1968 section 16A (Online), 30th May 1968, Available from <http://www.legislation.gov.uk>

¹³⁷ The Crown Prosecution Service, CJA 2003, R v Hinchcliffe (2000) Cr.App.R.(S) 436 (Online), 24th October 2002. Available from <http://www.cps.gov.uk>

3.2.2 การพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนตามกฎหมายของประเทศไทย

การพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนเพื่อกระทำความผิดอย่างอื่น หลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวจะปรากฏในความผิดฐานพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนเพื่อกระทำความผิดอย่างอื่น (Carrying imitation firearm with criminal intent)¹³⁸ ตามที่ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติอาวุธปืน ค.ศ. 1968 (Firearms Act 1968) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การที่บุคคลใดพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนโดยมีเจตนาที่จะใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำความผิดอุกฉกรรจ์อื่น หรือเพื่อให้พ้นจากการจับกุม บุคคลนั้นมีความผิด ทั้งนี้ การที่มีสิ่งเทียมอาวุธปืนอยู่กับตัวในขณะที่กระทำความผิดให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่ามีเจตนาที่จะใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในขณะที่กระทำความผิดนั้นด้วย

โทษสำหรับการกระทำความผิดฐานนี้คือ โทษจำคุกสูงสุดถึงขั้นจำคุกตลอดชีวิต หรือปรับ หรือทั้งจำคุกและปรับ¹³⁹ ส่วนโทษขั้นต่ำนั้นต้องแยกพิจารณาในส่วนผู้กระทำความผิด¹⁴⁰

3.2.3 การพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนไปในที่สาธารณะตามกฎหมายของอังกฤษ

หลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวจะปรากฏในความผิดฐานพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนไปในที่สาธารณะ ตามที่ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติอาวุธปืน ค.ศ. 1968 (Firearms Act 1968)¹⁴¹ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ การที่บุคคลใดพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนไปในที่สาธารณะโดยไม่มีอำนาจตามกฎหมายและไม่มีเหตุอันสมควรเป็นความผิดโทษสำหรับการกระทำความผิดฐานนี้คือ จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 400 หรือทั้งจำคุกทั้งปรับ และให้ริบและทำลายสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น¹⁴² ในเรื่องหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนประกอบการกระทำความผิดอื่นในประเทศไทยนั้น ถ้าพิจารณาจากถ้อยคำในกฎหมายพระราชบัญญัติอาวุธปืน ค.ศ. 1968 (Firearms Act 1968) แล้วก็จะพบว่า หลักเกณฑ์ดังกล่าวปรากฏอยู่ในความผิดฐานใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนเพื่อขัดขืนในการจับกุมของเจ้าพนักงาน (Use Of Imitation Firearm To Resist Arrest) เพียงเท่านั้น แต่เมื่อหากพิจารณาจาก

¹³⁸ The National Archives, Firearms Act 1968 section 18(Online), 30th May 1968, Available from <http://www.lagislation.gov.uk>

¹³⁹ The National Archives, Criminal justice Act 1968 section 44 (Online), 29th July 1988, Available from <http://www.lagislation.gov.uk>

¹⁴⁰ The National Archives, Firearms Act 1968 section 51A (4)(a),(5)(a) (Online), 30th May 1968, Available from <http://www.lagislation.gov.uk>

¹⁴¹ The National Archives, Firearms Act 1968 section 19 (d) (Online), 30th May 1968, Available from <http://www.lagislation.gov.uk>

¹⁴² The National Archives, Firearms Act 1968 SCHEDULE 6, Violent Crime Reduction Act 2006 section 14 (Online), 8th November 2006, Available from <http://www.lagislation.gov.uk>

แนวคำพิพากษาของศาลอังกฤษแล้วจะพบว่าในศาลอังกฤษได้วางบรรทัดฐานของคำพิพากษาว่าในความผิดฐานพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนเพื่อกระทำความผิดอย่างอื่น (Carrying imitation firearm with criminal intent) ให้รวมถึงการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนประกอบการกระทำความผิดอื่นด้วย กล่าวคือหากว่าบุคคลใดได้ใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำความผิดอื่นแล้วบุคคลนั้นก็จะต้องถูกลงโทษในความผิดฐานพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนเพื่อกระทำความผิดอย่างอื่นแทน¹⁴³ ความผิดฐานใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนเพื่อขัดขืนการจับกุมของเจ้าพนักงานนั้น (Use Of Imitation Firearm To Resist Arrest) การกระทำที่เป็นองค์ประกอบของความผิดฐานนี้คือการที่บุคคลใดมีการใช้หรือพยายามที่จะใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนเพื่อที่จะขัดขวางการจับกุมหรือควบคุมตัวอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าพนักงาน ทั้งนี้ไม่ว่าจะทำโดยช่วยเหลือตนเอง หรือบุคคลอื่นก็ตาม และโทษสำหรับความผิดฐานนี้ มีโทษขั้นสูงอยู่ที่จำคุกตลอดชีวิต¹⁴⁴ ส่วนโทษขั้นต่ำนั้นต้องแยกพิจารณาในส่วนผู้กระทำความผิด อัตราโทษในความผิดฐานนี้จะมีโทษขั้นสูงคือ โทษจำคุกตลอดชีวิต ซึ่งถือว่าเป็นอัตราโทษสำหรับความผิดร้ายแรง เพราะอัตราโทษในความผิดฐานดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นอัตราโทษที่สูงกว่าอัตราโทษสำหรับความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่สามารถฟ้องต่อศาล Magistrate (Summary Offences) (โทษจำคุกขั้นสูงไม่เกิน 51 สัปดาห์) อยู่มาก¹⁴⁵ถือว่าเป็นอัตราโทษที่เหมาะสม เพราะผู้กระทำความผิดนั้นมีเจตนาร้ายในการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนเป็นอุปกรณ์ประกอบการกระทำความผิด และผู้เสียหายก็ได้รับความหวาดกลัวเช่นเดียวกับการที่ตนถูกใช้อาวุธปืนของจริงในการข่มขู่เช่นกัน

¹⁴³ อภินพ สุวรรณรัตน์. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 4. หน้า 203.

¹⁴⁴ The National Archives, Firearms Act 1968 SCHEDULE 6, (Online), 30th May 1968, Available from <http://www.lagislation.gov.uk>

¹⁴⁵ The National Archives, Firearms Act 1968 section 51A (4)(a),(5)(a) (Online), 30th May 1968, Available from <http://www.lagislation.gov.uk>

4. สิ่งเทียมอาวุธปืนในสาธารณรัฐสิงคโปร์

สาธารณรัฐสิงคโปร์นับได้ว่าเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จในการควบคุมอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้อาวุธปืน โดยเฉพาะกฎหมายเกี่ยวกับอาวุธปืนในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ซึ่งสาธารณรัฐสิงคโปร์เป็นประเทศที่เป็นอาณานิคมของประเทศอังกฤษมาเป็นเวลาอย่างยาวนาน จนภายหลังเมื่อได้รับเอกราชจึงขอสมัครใจร่วมกับสหพันธ์มาเลเซีย จนเป็นเหตุให้มาเลเซียต้องเปลี่ยนแปลงใหม่เป็น “สหพันธ์รัฐมาเลเซีย” เพื่อให้ครอบคลุมสาธารณรัฐสิงคโปร์ ต่อมาเมื่อสาธารณรัฐสิงคโปร์แยกตัวออกมาจากสหพันธ์มาเลเซีย และได้ประกาศตัวเป็นประเทศเอกราชมีรัฐธรรมนูญเป็นของตนเองในการตรากฎหมายด้วยเอกราชแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์ พ.ศ. 2508 ยังกำหนดให้ใช้มาตรา 5 ถึงมาตรา 12 และมาตรา 149 ถึงมาตรา 150 แห่งรัฐธรรมนูญมาเลเซียจัดตั้งว่าเป็นส่วนหนึ่งของรัฐธรรมนูญสิงคโปร์ด้วย และด้วยเหตุที่กฎหมายอาวุธปืนของสิงคโปร์จึงมีบางส่วนที่เหมือนกันกับประเทศมาเลเซีย¹⁴⁶

4.1 กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนในสาธารณรัฐสิงคโปร์

สาธารณรัฐสิงคโปร์มีกฎหมายเกี่ยวกับอาวุธปืนอยู่ 2 ฉบับ คือ

- รัฐบัญญัติอาวุธและวัตถุระเบิด ค.ศ. 1913 บทที่ 13 (Arms and Explosive Act (Chapter 13)) กฎหมายนี้ควบคุมการผลิต การใช้ การขาย การเก็บรักษา การขนส่ง การนำเข้า การส่งออก และการครอบครอง ซึ่งอาวุธปืนและวัตถุระเบิดประกาศใช้เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2456 (ค.ศ.1913)

- รัฐบัญญัติความผิดเกี่ยวกับอาวุธ ค.ศ. 1973 บทที่ 14 (Arms Offences' Act (Chapter 14)) กฎหมายนี้เกี่ยวข้องกับการครอบครองอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนและการพกพาและการใช้ซึ่งอาวุธใด ๆ ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2517 (ค.ศ.1974)

สาธารณรัฐสิงคโปร์ไม่มีบทบัญญัติใดที่กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการมีและใช้อาวุธปืน แต่จากการศึกษากฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์ทั้งสองฉบับแล้ว พบว่าได้บัญญัติห้ามบุคคลใดมีอาวุธปืนและระเบิด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต และปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ โดยวัตถุประสงค์หลัก คือเพื่อป้องกันชีวิตร่างกายและทรัพย์สินตามหลักสิทธิพื้นฐานของประชาชน

มาตรา 1 กฎหมายฉบับนี้เรียกว่า กฎหมายความผิดเกี่ยวกับอาวุธ

มาตรา 2(1) ในกฎหมายฉบับนี้ เว้นแต่บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

¹⁴⁶ สรรค์ชัย โพธิ์สุวรรณ. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 21. หน้า 60.

“อาวุธ” นั้นหมายความถึง ปืนขนาดเล็ก ปืนอัดลม ปืนสั้นอัดลม ปืนอัดโนมตี ปืนสั้นอัดโนมตี และปืนสั้นชนิดใด ๆ ที่สามารถยิงกระสุนปราย กระสุน หรือจรวดอื่นใดหรือสามารถฟันของเหลว เปลวไฟ หรือก๊าซพิษอันเป็นอันตรายและส่วนประกอบใด ๆ ของสิ่งที่กล่าวนั้น และรวมถึงลูกกระเบิดมือ และส่วนประกอบของสิ่งที่กล่าวนั้น

ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ได้ให้คำจำกัดความว่า สิ่งเทียมอาวุธปืน หมายถึง สิ่งใด ๆ ซึ่งมีรูปลักษณะเป็นอาวุธ

“อาวุธเลียนแบบ” หมายถึง สิ่งใด ๆ ซึ่งมีรูปลักษณะเป็นอาวุธ”

“การครอบครองโดยผิดกฎหมาย” หมายถึงการครอบครองหรือควบคุมอันเป็นการขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยอาวุธและวัตถุระเบิด¹⁴⁷

4.2 ลักษณะการใช้งานของสิ่งเทียมอาวุธปืน และผลกระทบจากการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในสาธารณรัฐสิงคโปร์

4.2.1 การครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนโดยวัตถุประสงค์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ตามกฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์

บทลงโทษเกี่ยวกับการครอบครองอาวุธหรือเครื่องกระสุนปืนโดยผิดกฎหมาย ตามรัฐบัญญัติความผิดเกี่ยวกับอาวุธ ค.ศ. 1973 บทที่ 14 (Arms Offences' Act (Chapter 14))

มาตรา 3(1) ภายใต้บังคับของอนุมาตรา (4) ภายหลังจากที่กฎหมายนี้ได้มีผลบังคับใช้แล้ว บุคคลใดมีอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนใด ๆ ไว้ในความครอบครองโดยผิดกฎหมาย จะมีความผิดและจะถูกตัดสินลงโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี และจะต้องได้รับโทษด้วยการโบยด้วยหวายไม่น้อยกว่า 6 ครั้ง

(2) ภายใต้บังคับของอนุมาตรา (4) บุคคลใดได้พกพาอาวุธไปโดยผิดกฎหมาย จะมีความผิดและจะถูกตัดสินลงโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 14 ปี และจะต้องได้รับโทษด้วยการโบยด้วยหวายไม่น้อยกว่า 6 ครั้ง

(3) ในกรณีที่บุคคลใดมีอาวุธอยู่ในเวลาที่เขากระทำความผิดหรือในเวลาที่ถูกริบกุมตามความผิดในรายการ บุคคลนั้นจะมีความผิดและจะถูกตัดสินลงโทษตลอดชีวิต และจะต้องถูกโบยด้วยหวายไม่น้อยกว่า 6 ครั้ง

(4) ในกรณีที่บุคคลใดได้ถูกตัดสินลงโทษตามอนุมาตรา (1) หรือ (2) ซึ่งได้พิสูจน์ว่าการลงโทษในครั้งก่อนเป็นความผิดในรายการ บุคคลนั้นจะถูกลงโทษจำคุกเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี และจะต้องถูกโบยด้วยหวายไม่น้อยกว่า 6 ครั้ง

¹⁴⁷ วิชาญ น้อยโต. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 13. หน้า 67.

บทลงโทษต่อการใช้อาวุธเลียนแบบในการกระทำความผิดตามความผิดใน
รายการ

มาตรา 8 บุคคลใดซึ่งในเวลาทีกระทำความผิดหรือพยายามกระทำความผิด
หรือสนับสนุนให้มีการกระทำความผิดในรายการ ด้วยการใช้อาวุธเลียนแบบใด ๆ ในลักษณะ
เพื่อให้บุคคลใด ๆ หวาดกลัวต่อความตายหรือบาดเจ็บจะมีความผิดและจะถูกตัดสินลงโทษจำคุก
เป็นเวลา 10 ปี จะต้องได้รับโทษโดยด้วยหาวยไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง¹⁴⁸

4.2.2 การพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนตามกฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์

ตามรัฐบัญญัติความผิดเกี่ยวกับอาวุธ ค.ศ. 1973 บทที่ 14 (Arms Offences'
Act (Chapter 14)) ซ้อยกเว้นตามมาตรา 10

มาตรา 10 ความตามมาตรา 3 จะไม่ใช่แก่¹⁴⁹

- สมาชิกของกองกำลังใด ๆ ที่กำลังมาเยี่ยมชมเยือนประเทศสิงคโปร์ในปัจจุบัน
อย่างถูกกฎหมายหรือเป็นหน่วยกองกำลังตรวจ หรือกองกำลังอาสาสมัคร หรือกองกำลัง
แห่งท้องถิ่นที่ได้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่ใช้บังคับอยู่ในประเทศสิงคโปร์
อาสาสมัครหรือกองกำลังแห่งท้องถิ่นที่ได้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่ใช้บังคับอยู่ใน
ประเทศสิงคโปร์ เมื่อสมาชิกแห่งกองกำลังนั้นได้มีการพกพาอาวุธเข้ามาหรือเกี่ยวเนื่องกับการ
ปฏิบัติหน้าที่ของเขา

- บุคคลใดได้พกพาอาวุธ โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการแต่งกาย
ในเครื่องแบบ หรือเครื่องแบบที่แต่งในโอกาสงานพิธี

- บุคคลใดซึ่งได้รับใบอนุญาต หรือได้รับมอบอำนาจให้พกพา หรือ
ครอบครองซึ่งอาวุธภายใต้หรือโดยอาศัยอำนาจของกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่เกี่ยวกับอาวุธที่ใช้
บังคับอยู่ในประเทศสิงคโปร์

- สมาชิกใดขององค์กรใด ๆ หรือสมาคมใด ๆ ที่ได้รับมอบหมายอำนาจ
เป็นพิเศษจากรัฐมนตรีโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อสมาชิกดังกล่าวได้พกพาอาวุธอื่นใด ๆ
ไปหรือที่เกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติหน้าที่ของเขา

มาตรา 11 บทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้โดยไม่ทำให้เกิดความ
เสื่อมเสียแก่บทบัญญัติในกฎหมายอาวุธ และวัตถุระเบิด หรือกฎหมายลายลักษณ์อักษรอื่นใดที่มีผล

¹⁴⁸ วิภาส จารุพงษ์. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 20. หน้า 95.

¹⁴⁹ วิชญ น้อยโต. (อ้างแล้ว). เจริญธรรมที่ 13. หน้า 67.

ใช้บังคับในประเทศสิงคโปร์ ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการครอบครองอาวุธหรือเครื่องกระสุนปืน โดยผิดกฎหมาย¹⁵⁰ โทษอย่างอื่น

การใช้หรือพยายามใช้อาวุธปืนตามมาตรา 4 ภายใต้อำนาจของข้อยกเว้นที่อ้างถึงในบรรพ 4 ของประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งอาจนำมาใช้บังคับบุคคลใดซึ่งใช้หรือพยายามที่จะใช้อาวุธจะมีความผิดและจะถูกตัดสินลงโทษประหารชีวิต

บทลงโทษสำหรับผู้สมคบ

มาตรา 5 ในกรณีที่อาวุธที่ถูกใช้โดยบุคคลใดก็ตามในการกระทำความผิดหรือพยายามกระทำความผิดเป็นผู้สมคบที่เกี่ยวข้องกับความผิดที่กล่าวถึงในครั้งหลังซึ่งได้อยู่ร่วมในเหตุการณ์ความผิด บุคคลนั้นอาจถูกสันนิษฐานอย่างมีเหตุผลว่ามีส่วนรู้เห็นด้วย เนื่องจากบุคคลนั้นได้พกพาหรือมีอาวุธในความครอบครอง หรืออยู่ในความควบคุม บุคคลนั้นจะมีความผิดและจะถูกตัดสินลงโทษประหารชีวิต เว้นแต่บุคคลนั้นจะพิสูจน์ได้ว่าเขาได้พยายามอย่างขยันขันแข็งอย่างมีเหตุผลที่จะป้องกันไม่ให้เกิดการใช้อาวุธนั้น

การคบหากับบุคคลที่พกพาอาวุธปืน¹⁵¹

มาตรา 7 บุคคลใดซึ่งคบหากับหรือถูกค้นในกลุ่มของบุคคลพกพาอาวุธโดยผิดกฎหมายหรือครอบครองอาวุธโดยผิดกฎหมาย ในสถานการณ์ที่มีข้อสันนิษฐานอย่างมีเหตุผลว่าบุคคลนั้นรู้ว่าบุคคลอื่นได้พกพาหรือมีอาวุธอยู่ในความครอบครอง หรืออยู่ในความควบคุมโดยผิดกฎหมาย จะมีความผิดและจะถูกตัดสินลงโทษเช่นเดียวกับบุคคลอื่น ซึ่งตนได้คบหรืออยู่รวมกลุ่มในขณะที่ถูกค้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า บุคคลนั้นมีเหตุผลอันสมควรเชื่อได้ว่าบุคคลอื่นนั้นมิได้พกพา หรือมีอาวุธอยู่ในความครอบครอง หรืออยู่ในความควบคุมโดยผิดกฎหมาย¹⁵²

จะเห็นได้ว่าสาธารณรัฐสิงคโปร์มีการควบคุมการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืน ไว้ในมาตรา 8 ซึ่งกำหนดให้ผู้ที่ใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนไปกระทำความผิด ในลักษณะให้ผู้อื่นหวาดกลัวต่อความตายหรือบาดเจ็บ จะมีความผิดซึ่งถือว่าเป็นมาตรการทางกฎหมายที่สามารถแก้ปัญหาหรือควบคุมการใช้อาวุธปืนได้ตรงตามปัญหาของอาชญากรรม

¹⁵⁰ สรรค์ชัย โภธิสุวรรณ . (อ้างแล้ว). เชิงอรรถที่ 21. หน้า 62.

¹⁵¹ สรรค์ชัย โภธิสุวรรณ. เรื่องเดียวกัน. หน้า 61-62.

¹⁵² สรรค์ชัย โภธิสุวรรณ. เรื่องเดียวกัน. หน้า 63.

ตารางที่ 3.1 แสดงตารางเปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนของประเทศไทย
กับต่างประเทศ กรณีการนำไปใช้ในการกระทำความผิดทางอาญา

ประเทศ	กฎหมายที่ใช้บังคับ	ความหมายของ สิ่งเทียมอาวุธปืน	มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการ ใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำความ ผิดทางอาญา
ประเทศไทย	พระราชบัญญัติ อาวุธปืน เครื่อง กระสุนปืน วัตถุ ระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธ ปืน พ.ศ.2490	สิ่งเทียมอาวุธปืน หมายถึง สิ่งซึ่งมี รูปและลักษณะ อันน่าจะทำให้ หลงเชื่อว่าเป็น อาวุธปืน	- ไม่มีบทบัญญัติในส่วนการใช้สิ่ง เทียมอาวุธปืนเพื่อประกอบในการ กระทำความผิดอาญาอื่น มีเพียง การควบคุม การสั่ง นำเข้า หรือค้า สิ่งเทียมอาวุธปืนเท่านั้น มาตรา 4(5) คือ “สิ่งเทียมอาวุธปืน” หมายความว่า สิ่งซึ่งมีรูปและ ลักษณะอันน่าจะทำให้หลงเชื่อว่าเป็น อาวุธปืน ไม่มีหลักเกณฑ์ที่เป็น รูปธรรมที่จะใช้แยกสิ่งเทียมอาวุธ ปืนออกจากอาวุธปืนจริงเอาไว้ ทำให้เกิดความไม่ชัดเจนใน การตีความว่าสิ่งใดคือสิ่งเทียม อาวุธปืน - ถือไม่ได้ว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนเป็น อาวุธโดยสภาพตามความหมาย ของบทนิยามในมาตรา 1 (5) แห่ง ประมวลกฎหมายอาญา ผู้ที่นั้นจึงไม่ ต้องรับโทษหนักขึ้นตามประมวล กฎหมายอาญา

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ประเทศ	กฎหมายที่ใช้บังคับ	ความหมายของ สิ่งเทียมอาวุธปืน	มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการ ใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำความ ผิดทางอาญา
สหรัฐอเมริกา	- กฎหมายกลาง (Federal Law) ของ สหรัฐอเมริกาที่มีชื่อ ว่า ประมวล กฎหมายของ สหรัฐอเมริกา (The Code of Laws of the United States) - กฎหมายในระดับ มลรัฐ มลรัฐ แคลิฟอร์เนีย	“สิ่งเทียมอาวุธ ปืน” (Imitation Firearm) หมายถึง สิ่งที่ต้องแบบมา จากอาวุธปืนจริง ทั้งนี้เฉพาะอาวุธ ปืนจริงที่มีการ ออกแบบ หรือ ผลิตออกมาตั้งแต่ ค.ศ.1898 เป็นต้น ไปเท่านั้น ไม่ว่า จะอยู่ในรูปของ ปืนอัดลมเบาที่ยิง กระสุนที่ไม่ใช่ กระสุนโลหะ ปืนฉีดน้ำ ปืนของ เล่น หรือสิ่งที่มี ลักษณะเหมือน แต่ไม่สามารถยิง กระสุนออกมาได้	- การควบคุมต้องเป็นไปภายใต้ เงื่อนไขของกฎหมายแต่ละรัฐ - การแบ่งแยกสิ่งเทียมอาวุธปืน ใช้วิธีการยกตัวอย่างสิ่งที่จะถือว่าเป็น สิ่งเทียมอาวุธปืนเอาไว้อย่าง ชัดเจนอยู่แล้วว่าหมายถึงสิ่งใดบ้าง โดยได้กำหนดให้มีการแยกสีสัน ของสิ่งเทียมอาวุธปืนอีก หลากหลายสี ซึ่งกำหนดให้มี ลักษณะสว่าง และโปร่งใส ทำให้ สามารถสังเกตเห็นส่วนประกอบ ทั้งหมดของเครื่องมือได้ชัดเจนง่าย ต่อการแยกแยะ เมื่อผู้เสียหาย สามารถแยกแยะได้ การก่อ อาชญากรรมก็จะไม่ประสบ ผลสำเร็จ - หลักเกณฑ์การใช้สิ่งเทียมอาวุธ ปืนประกอบการกระทำความผิด อื่นตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา นั้นจะไม่ปรากฏอยู่ในกฎหมาย ระดับสหรัฐ (Federal Law) แต่จะปรากฏอยู่ในกฎหมายระดับ มลรัฐ (State Law) เท่านั้นซึ่ง

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ประเทศ	กฎหมายที่ใช้บังคับ	ความหมายของ สิ่งเทียมอาวุธปืน	มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการ ใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำความ ผิดทางอาญา
			<p>ในประมวลกฎหมายอาญาของมลรัฐแคลิฟอร์เนียจะมีการกล่าวถึงความผิดและอัตราโทษจากการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์การใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนประกอบการกระทำความผิดอื่นเอาไว้</p> <p>- กฎหมายสหรัฐอเมริกาที่มีการกล่าวถึงการครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น จะไม่ปรากฏในกฎหมายกลางหรือกฎหมายระดับสหรัฐ หากแต่ปรากฏอยู่ในกฎหมายของมลรัฐบางมลรัฐเท่านั้น เช่น ในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย</p> <p>- มลรัฐแคลิฟอร์เนียได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนเอาไว้ เฉพาะการห้ามพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนในที่สาธารณะโดยไม่มีเหตุอันสมควรเท่านั้น ส่วนการห้ามพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนโดยผู้พกพามีเจตนาที่จะนำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปใช้ในการกระทำความผิดอื่นนั้น จะไม่ปรากฏอยู่ในกฎหมายของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย</p>

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ประเทศ	กฎหมายที่ใช้บังคับ	ความหมายของ สิ่งเทียมอาวุธปืน	มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการ ใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำ ความผิดทางอาญา
ประเทศ อังกฤษ	พระราชบัญญัติ อาวุธปืน ค.ศ. 1968 (Firearms Act 1968) และพระราชบัญญัติ ลดอาชญากรรม รุนแรง ค.ศ. 2006 (Violent Crime Reduction Act 2006)	ตาม Firearms Act 1968 - สิ่งเทียมอาวุธ ปืน หมายถึง สิ่งที่มี รูปร่างภายนอก เหมือนอาวุธปืน จริง ๆ ไม่ว่าสิ่ง นั้นจะสามารถยิง กระสุนชนิดใด ๆ ออกมาได้หรือไม่ ก็ตาม ตาม Violent Crime Reduction Act 2006 ใน Violent Crime Reduction Act 2006 -“สิ่งเทียมอาวุธ ปืนที่เหมือนจริง” หมายถึง สิ่งที่มี รูปร่างเหมือน อาวุธปืนจริงอย่าง แยกกันไม่ออก	- สิ่งเทียมอาวุธปืนตามกฎหมาย ของประเทศอังกฤษ จะเห็นได้ว่า นอกจากมีการแยกสิ่งเทียมอาวุธ ปืนออกจากอาวุธปืนของจริงแล้ว ยังมีการแยกประเภทของสิ่งเทียม อาวุธออกเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืน กับ สิ่งเทียมอาวุธปืนที่เสมือนจริง - มีการบัญญัติกฎหมายไว้เป็น เฉพาะหากนำไปก่ออาชญากรรมก็ จะต้องรับโทษหนักขึ้น และมีการ บัญญัติออกใบอนุญาตในการ พกพาสิ่งเทียมอาวุธปืน หากมีการ ฝ่าฝืนก็จะมีโทษหนัก ใบอนุญาต - การครอบครองสิ่งเทียมอาวุธ เพื่อใช้เป็นอุปกรณ์ในการกระทำ ความผิดอื่น จะเป็นความผิดทาง อาญาซึ่ง Firearms Act 1968 ได้ บัญญัติองค์ประกอบความผิดและ อัตราโทษในการกระทำดังกล่าวไว้ ในความผิดฐานครอบครองสิ่ง เทียมอาวุธปืนเพื่อข่มขู่ว่าจะมีการ ประทุษร้าย

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ประเทศ	กฎหมายที่ใช้บังคับ	ความหมายของ สิ่งเทียมอาวุธปืน	มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการ ใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำ ความผิดทางอาญา
		<p>โดยไม่หมายความรวมถึง อาวุธปืนจริง ที่ไม่สามารถใช้งานได้ หรือ อาวุธปืนโบราณ</p>	<p>- การพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืน เพื่อกระทำความผิดอย่างอื่น หลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวจะปรากฏในความผิดฐานพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนเพื่อกระทำความผิดอย่างอื่นตามที่ปรากฏอยู่ใน Firearms Act 1968</p> <p>-หลักเกณฑ์ในเรื่องความผิดฐานพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืน ไปในที่สาธารณะ ตามที่ปรากฏอยู่ใน Firearms Act 1968</p> <p>-ในเรื่องหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืน ประกอบการกระทำความผิดอื่นในกฎหมาย Firearms Act 1968 พบว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าวปรากฏอยู่ในความผิดฐานใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนเพื่อขัดขืนในการจับกุมของเจ้าพนักงาน (Use Of Imitation Firearm To Resist Arrest) เท่านั้น</p> <p>หากว่าบุคคลใดได้ใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำความผิดอื่น บุคคลนั้นก็จะถูกลงโทษในความผิดฐานพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนเพื่อกระทำความผิดอย่างอื่นแทน</p>

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ประเทศ	กฎหมายที่ใช้บังคับ	ความหมายของ สิ่งเทียมอาวุธปืน	มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการ ใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำ ความผิดทางอาญา
สาธารณรัฐ สิงคโปร์	รัฐบัญญัติอาวุธและ วัตถุระเบิด ค.ศ. 1913 บทที่ 13 (Arms and Explosive Act (Chapter 13)) และรัฐบัญญัติ ความผิดเกี่ยวกับ อาวุธ ค.ศ. 1973 บท ที่ 14 (Arms Offences' Act (Chapter 14))	สิ่งเทียมอาวุธปืน หมายถึง สิ่งใด ๆ ซึ่งมีรูปลักษณะ เป็นอาวุธ	- มีการควบคุมการใช้สิ่งเทียมอาวุธ ปืน ไว้ในมาตรา 8 ซึ่งกำหนดให้ผู้ ที่ใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนไปกระทำ ความผิด ในลักษณะให้ผู้อื่น หวาดกลัวต่อความตายหรือ บาดเจ็บ จะมีความผิด มาตรา 8 บุคคลใดซึ่งในเวลา ที่กระทำความผิดหรือพยายาม กระทำความผิด หรือสนับสนุนให้ มีการกระทำความผิดในรายการ ด้วยการใช้แสดงอาวุธเลียนแบบ ใด ๆ ในลักษณะเพื่อให้บุคคลใด ๆ หวาดกลัวต่อความตายหรือ บาดเจ็บจะมีความผิดและจะถูก ตัดสินลงโทษจำคุกเป็นเวลา 10 ปี จะต้องได้รับโทษ โขยด้วยหาวยไม่ น้อยกว่า 3 ครั้ง

จากตารางการเปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนของประเทศไทย
กับต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้น
สรุปได้ดังนี้ กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนของประเทศไทยได้แก่ พระราชบัญญัติอาวุธปืน
เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 กฎหมายเกี่ยวกับสิ่ง
เทียมอาวุธปืนของสหรัฐ แบ่งออกเป็น กฎหมายกลาง (Federal Law) มีชื่อว่าประมวลกฎหมายของ
สหรัฐอเมริกา (The Code of Laws of the United States) และกฎหมายในระดับมลรัฐ ได้แก่มลรัฐ
แคลิฟอร์เนีย ส่วนกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนของประเทศไทย ได้แก่พระราชบัญญัติ

อาวุธปืน ค.ศ. 1968 (Firearms Act 1968) และพระราชบัญญัติลดอาชญากรรมรุนแรง ค.ศ. 2006 (Violent Crime Reduction Act 2006) และกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนของสาธารณรัฐสิงคโปร์ ได้แก่ รัฐบัญญัติอาวุธและวัตถุระเบิด ค.ศ. 1913 บทที่ 13 (Arms and Explosive Act (Chapter 13)) และรัฐบัญญัติความผิดเกี่ยวกับอาวุธ ค.ศ. 1973 บทที่ 14 (Arms Offences' Act (Chapter 14))

จากตารางการเปรียบเทียบ พบว่าแต่ละประเทศให้คำจำกัดความได้ในลักษณะที่แตกต่างกัน ในประเทศไทยให้คำนิยามของสิ่งเทียมอาวุธปืน ไว้ในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 มาตรา 4(5) ว่า สิ่งเทียมอาวุธปืน หมายถึง สิ่งซึ่งมีรูปและลักษณะอันน่าจะทำให้หลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืน ในสหรัฐอเมริกาให้คำจำกัดความสิ่งเทียมอาวุธปืนไว้ใน กฎหมายกลาง (Federal Law) ว่า “สิ่งเทียมอาวุธปืน” (Imitation Firearm) หมายถึง สิ่งที่ต้องแบบมาจากอาวุธปืนจริง ทั้งนี้เฉพาะอาวุธปืนจริงที่มีการออกแบบ หรือผลิตออกมาตั้งแต่ ค.ศ.1898 เป็นต้นไปเท่านั้น ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของปืนอัดลมเบาที่ยิงกระสุนที่ไม่ใช่กระสุนโลหะ ปืนฉีดน้ำ ปืนของเล่น หรือสิ่งที่มีลักษณะเหมือนแต่ไม่สามารถยิงกระสุนออกมาได้ ส่วนในประเทศอังกฤษได้ให้คำจำกัดความไว้ใน พระราชบัญญัติอาวุธปืน ค.ศ. 1968 (Firearms Act 1968) ว่า สิ่งเทียมอาวุธปืน หมายถึง สิ่งที่รูปร่างภายนอกเหมือนอาวุธปืนจริง ๆ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะสามารถยิงกระสุนชนิดใด ๆ ออกมาได้หรือไม่ก็ตาม และในพระราชบัญญัติลดอาชญากรรมรุนแรง ค.ศ. 2006 (Violent Crime Reduction Act 2006) ว่า สิ่งเทียมอาวุธปืนที่เหมือนจริง หมายถึง สิ่งที่มีรูปร่างเหมือนอาวุธปืนจริงอย่างแยกกันไม่ออก โดยไม่หมายความรวมถึง อาวุธปืนจริงที่ไม่สามารถใช้งานได้ หรือ อาวุธปืนโบราณ และสาธารณรัฐสิงคโปร์ ให้คำจำกัดความสิ่งเทียมอาวุธปืนในรัฐบัญญัติความผิดเกี่ยวกับอาวุธ ค.ศ. 1973 บทที่ 14 (Arms Offences' Act (Chapter 14)) ว่าอาวุธเลียนแบบ หมายถึง สิ่งใด ๆ ซึ่งมีรูปลักษณะเป็นอาวุธ

จากตารางการเปรียบเทียบเห็นได้ว่าแต่ละประเทศมีมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำความผิดทางอาญา ดังนี้ ในสหรัฐอเมริกาหลักเกณฑ์การใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนประกอบการกระทำความผิดอื่น ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญาของมลรัฐแคลิฟอร์เนียจะมีการกล่าวถึงความผิดและอัตราโทษจากการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์การใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนประกอบการกระทำความผิดอื่นเอาไว้ ส่วนประเทศอังกฤษ มีการบัญญัติกฎหมายไว้เป็นเฉพาะหากนำไปก่ออาชญากรรมก็จะต้องรับโทษหนักขึ้น และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนประกอบการกระทำความผิดอื่นในกฎหมายพระราชบัญญัติอาวุธปืน ค.ศ. 1968 (Firearms Act 1968) พบว่า หลักเกณฑ์ดังกล่าวปรากฏอยู่ในความผิดฐานใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนเพื่อขัดขืนในการจับกุมของเจ้าพนักงาน (Use Of Imitation Firearm To Resist Arrest) เท่านั้น หากว่าบุคคลใดได้ใช้

สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำความผิดอื่น บุคคลนั้นก็จะถูกลงโทษในความผิดฐานพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนเพื่อกระทำความผิดอย่างอื่นแทน และสาธารณรัฐสิงคโปร์ มีการควบคุมการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืน ไว้ในรัฐบัญญัติความผิดเกี่ยวกับอาวุธ ค.ศ. 1973 บทที่ 14 (Arms Offences' Act (Chapter 14)) มาตรา 8 ซึ่งกำหนดให้ผู้ที่ใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนไปกระทำความผิด ในลักษณะให้ผู้อื่นหวาดกลัวต่อความตายหรือบาดเจ็บ จะมีความผิด ส่วนในประเทศไทยนั้นไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำความผิดทางอาญา

บทที่ 4

วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมออวูรป็น ในการกระทำความผิดทางอาญาของประเทศไทย เปรียบเทียบกับต่างประเทศ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมออวูรป็นของประเทศไทยตาม พระราชบัญญัติออวูรป็น เครื่องกระสุนป็น วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมออวูรป็น พ.ศ.2490 พบว่า ยังมีช่องว่างทางกฎหมายที่ยังไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันและไม่เพียงพอต่อการป้องกันอาชญากรรมตามภารกิจตามกฎหมายอาญาที่มีหน้าที่ในการป้องกันสังคม ซึ่งในปัจจุบันปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากกรณีมีการใช้สภาพของสิ่งเทียมออวูรป็นไปใช้โดยเจตนาให้ผู้เสียหายหลงเชื่อว่าเป็นออวูรป็นจริงในการกระทำความผิด หากมองถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับผลกระทบจากการนำสิ่งเทียมออวูรป็นไปใช้ในการกระทำความผิด ถือว่าเป็นการกระทำที่ต้องแก้ไข ซึ่งในประเทศไทยไม่มีบทบัญญัติความผิดฐานนี้ แม้ผลของการกระทำความผิดทำให้ผู้เสียหายเกิดความกลัวต่อความตายหรือบาดเจ็บเช่นเดียวกันกับการที่ใช้ออวูรป็นจริง แต่ก็ไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดตามหลักการป้องกันความรุนแรงจากการใช้ออวูรป็นได้ ทั้งนี้ผู้กระทำความผิดมีเจตนาใช้สิ่งเทียมออวูรป็นอย่างเป็นทางการ ส่วนผู้เสียหายก็ไม่กล้าที่จะเสี่ยงภัยในการที่จะทำการพิสูจน์ว่าออวูรป็นนั้นเป็นออวูรป็นจริงหรือไม่ และเนื่องด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้แยกแยะสิ่งเทียมออวูรป็นกับออวูรป็นจริงได้ยาก ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบ รูปทรง ลวดลาย สีหรือเกี่ยวกับน้ำหนัก ส่งผลให้เกิดการนำสิ่งเทียมออวูรป็นมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์อันมิชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งในอนาคตอาจจะมีการพัฒนาสิ่งเทียมออวูรป็นให้มีความเหมือน หรือความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิมได้ และเมื่อผู้วิจัยได้ทำการศึกษากฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมออวูรป็นในต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็น สหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ หรือสาธารณรัฐสิงคโปร์ ก็ได้มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการนำสิ่งเทียมออวูรป็นไปใช้ในการกระทำความผิดไว้ต่างกัน

ดังนั้นผู้ศึกษาเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับปรุงบทบัญญัติกฎหมายในเรื่องดังกล่าว โดยนำกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมออวูรป็นของต่างประเทศมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายของประเทศไทย ผู้วิจัยจึงขอเสนอประเด็นปัญหาสำหรับใช้วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายกรณีใช้สิ่งเทียมออวูรป็นในการกระทำความผิดทางอาญา โดยมีประเด็นปัญหาต่อไปนี้

1. ปัญหาประการแรก บทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 มิได้มีบทบัญญัติห้ามนำสิ่งเทียมอาวุธปืนมาใช้โดยมีเจตนา ในการกระทำความผิดอาญาอื่น

ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 มาตรา 52 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดส่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งสิ่งเทียมอาวุธปืน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่” ด้วยเหตุว่าพระราชบัญญัติดังกล่าว มีบทบัญญัติเพียงห้ามมิให้ผู้ใดส่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งสิ่งเทียมอาวุธปืน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ ดังนั้นเมื่อมีผู้ใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนที่มีลักษณะคล้ายอาวุธปืน ไม่ว่าจะเป็นอาวุธปืนชนิดและขนาดใดก็ตาม เพื่อกระทำความผิดอาญาในส่วนที่อาศัยความเข้าใจผิดของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม เช่น การข่มขู่ หรือใช้ประกอบการชิงทรัพย์หรือปล้นทรัพย์ ใช้ประกอบการขู่เข็ญหรือการทำให้เสียเสรีภาพ แต่เมื่อการพิจารณาคดีผู้กระทำความผิดกลับได้ประโยชน์จากการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืน ทั้งที่ผู้กระทำความผิดมีเจตนาที่จะใช้สิ่งนั้นเพื่อให้ผู้เสียหายหรือเหยื่อหลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืนจริงและไม่กล้าขัดขืนในการกระทำความผิดนั้น หากเป็นการกระทำเพื่อให้ผู้อื่นตกใจกลัว ก็เป็นเพียงความผิดลหุโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 392 หรือมาตรา 397 เท่านั้น และหากมีผู้นำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปใช้ประกอบการอาชญากรรมหรือเพียงนำมาข่มขู่ในทำนองเดียวกันกับการใช้อาวุธปืน รัฐก็ไม่อาจลงโทษผู้นั้นได้ ด้วยเหตุจากหลัก “ไม่มีกฎหมาย ไม่มีความผิด ไม่มีโทษ” “(nullum crimen, nulla poena sine praevia lege poenali) ดังนั้นผู้กระทำความผิดจึงไม่ต้องรับผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490

จากการศึกษากฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนในต่างประเทศนั้น พบว่า ในสหรัฐอเมริกา หลักเกณฑ์การนำสิ่งเทียมอาวุธปืนประกอบการกระทำความผิดอื่นตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกานั้นจะไม่ปรากฏอยู่ในกฎหมายระดับสหพันธรัฐ (Federal Law) แต่จะปรากฏอยู่ในกฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) เท่านั้นซึ่งในประมวลกฎหมายอาญาของมลรัฐแคลิฟอร์เนียจะมีการกล่าวถึงความผิดและอัตราโทษจากการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์การนำสิ่งเทียมอาวุธปืนประกอบการกระทำความผิดอื่นเอาไว้ คือ “บุคคลใดกระทำการชัก หรือ แสดงสิ่งเทียมอาวุธปืน ในลักษณะที่เป็นการข่มขู่ต่อผู้อื่น ซึ่งทำให้วิญญูชนทั่วไปเกิดความกลัวว่าจะเกิดอันตรายแก่กายขึ้นมาได้ ทั้งนี้เว้นแต่เป็นการกระทำไปเพื่อป้องกันตัว การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดลหุโทษ (Misdemeanor) มีอัตราโทษจำคุกไม่ต่ำกว่า 30 วัน แต่ไม่เกิน 6 เดือน ปรับไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์ หรือทั้งจำคุกและปรับ” เป็นการวางหลักเกณฑ์

ควบคุมการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนกับการกระทำความผิดอื่น ซึ่งหมายถึงการกระทำความผิดอื่นใดใน
 ทุกฐานความผิด โดยที่ไม่มีกำหนดฐานความผิดเอาไว้เป็นการเฉพาะ โดยที่หลักเกณฑ์การใช้สิ่ง
 เทียมอาวุธปืนประกอบการกระทำความผิดอื่นตามกฎหมายของมลรัฐแคลิฟอร์เนียสหรัฐอเมริกา
 ได้แก่ สิ่งเทียมอาวุธปืนทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนที่สามารถยิงกระสุนชนิดใดออกมา
 ได้หรือไม่ก็ตาม และแม้ว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าวจะมีลักษณะภายนอกที่แตกต่างจากอาวุธปืน
 ของจริงบางประการเช่นเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนที่มีสีไม่เหมือนกับอาวุธปืนของจริงก็ยังคงอยู่ใน
 หลักเกณฑ์เรื่องนี้ด้วย เพราะถึงแม้ว่าจะเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนที่มีสีไม่เหมือนกับอาวุธปืนของจริง
 สิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าวก็อาจถูกนำมาใช้หลอกผู้เสียหายว่าเป็นอาวุธปืนจริงได้ในบางโอกาส เช่น
 หากคนร้ายนำสิ่งเทียมอาวุธปืนที่มีสีไม่เหมือนกับอาวุธปืนของจริงมาใช้ในเวลากลางคืนผู้เสียหายก็
 อาจไม่สามารถสังเกตเห็นสีของสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นได้

กรณีประเทศอังกฤษจะมีกฎหมายในส่วนการครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืน
 โดยวัตถุประสงค์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น การครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนเพื่อใช้เป็นอุปกรณ์ใน
 การกระทำความผิดอื่น การครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนในลักษณะดังกล่าวก็จะเป็นความผิดทาง
 อาญา ซึ่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน ค.ศ. 1968 (Firearms Act 1968) ได้บัญญัติองค์ประกอบความผิด
 และอัตราโทษในการกระทำความผิดดังกล่าวไว้ในความผิดฐานครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนเพื่อข่มขู่ว่าจะมี
 การประทุร้าย คือ “บุคคลใดมีการครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืนโดยมีเจตนาที่จะใช้เองหรือให้ผู้อื่น
 ใช้ เพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดเกิดความหวาดกลัวว่าจะมีการประทุร้ายที่ละเมิดต่อกฎหมายเกิดขึ้นต่อตนเอง
 หรือบุคคลที่สาม โทษสำหรับการกระทำความผิดฐานนี้ คือ จำคุกตั้งแต่ 2-10 ปี และให้ริบและ
 ทำลายสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นด้วย” โดยในส่วนของอัตราโทษนั้น เป็นอัตราโทษในความผิดร้ายแรง
 เหตุที่มีอัตราโทษสูงก็เพราะผู้กระทำความผิดมีเจตนาร้ายในการที่จะนำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปใช้ใน
 การกระทำความผิดฐานอื่น จึงเสมือนเป็นการเตรียมกระทำความผิดฐานอื่นแล้ว ส่วนในเรื่อง
 หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนประกอบการกระทำความผิดอื่นในประเทศอังกฤษ
 นั้น ตามกฎหมายพระราชบัญญัติอาวุธปืน ค.ศ. 1968 (Firearms Act 1968) พบว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าว
 ปรากฏอยู่ในความผิดฐานใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนเพื่อขัดขืนในการจับกุมของเจ้าพนักงาน (Use Of
 Imitation Firearm To Resist Arrest) เพียงเท่านั้น และโทษสำหรับความผิดฐานนี้ มีโทษขั้นสูงอยู่ที่
 จำคุกตลอดชีวิต ส่วนโทษขั้นต่ำนั้นต้องแยกพิจารณาในส่วนผู้กระทำความผิด ซึ่งถือว่าเป็นอัตรา
 โทษสำหรับความผิดร้ายแรง ถือว่าเป็นอัตราโทษที่เหมาะสม เพราะผู้กระทำความผิดนั้นมีเจตนา
 ร้ายในการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนเป็นอุปกรณ์ประกอบการกระทำความผิด และผู้เสียหายก็ได้รับความ
 หวาดกลัวเช่นเดียวกับการที่ตนถูกใช้อาวุธปืนของจริงในการข่มขู่เช่นกัน แต่เมื่อพิจารณาจากแนว
 คำพิพากษาของศาลอังกฤษแล้วจะพบว่าในศาลอังกฤษได้วางบรรทัดฐานของคำพิพากษาว่าใน

ความผิดฐานพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนเพื่อกระทำความผิดอย่างอื่น (Carrying imitation firearm with criminal intent) ให้รวมถึงการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนประกอบการกระทำความผิดอื่นด้วย หากว่าบุคคลใดได้ใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำความผิดอื่นแล้วบุคคลนั้นก็จะต้องถูกลงโทษในความผิดฐานพกพาสิ่งเทียมอาวุธปืนเพื่อกระทำความผิดอย่างอื่นแทน

กรณีสาธารณรัฐสิงคโปร์ พบว่ามีการบัญญัติกฎหมายในการควบคุมการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืน ไว้ในมาตรา 8 ซึ่งกำหนดให้ผู้ที่ใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนไปกระทำความผิด ในลักษณะให้ผู้อื่นหวาดกลัวต่อความตายหรือบาดเจ็บ จะมีความผิดซึ่งถือว่าเป็นมาตรการทางกฎหมายที่สามารถแก้ปัญหาหรือควบคุมการใช้อาวุธปืนได้ตรงตามปัญหาของอาชญากรรม “มาตรา 8 บุคคลใดซึ่งในเวลาที่จะกระทำความผิดหรือพยายามกระทำความผิด หรือสนับสนุนให้มีการกระทำความผิดในรายการ ด้วยการใช้แสดงอาวุธเลียนแบบใด ๆ ในลักษณะเพื่อให้บุคคลใด ๆ หวาดกลัวต่อความตายหรือบาดเจ็บจะมีความผิดและจะถูกตัดสินลงโทษจำคุกเป็นเวลา 10 ปี จะต้องได้รับโทษโดยด้วยหยาบไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง ”

เห็นได้ว่าแต่ละประเทศได้ตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบอันเกิดจากการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำความผิดทางอาญาจึงได้มีการบัญญัติกฎหมายขึ้นมา โดยเฉพาะ ดังนั้น แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ประเทศไทยจึงควรที่จะนำหลักกฎหมายของประเทศดังกล่าวมาปรับใช้เพื่อบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืน ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 ให้ครอบคลุมถึงปัญหาจากการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำความผิดทางอาญา ในลักษณะบัญญัติห้ามมิให้นำไปใช้ในการกระทำความผิดทางอาญาอื่น ซึ่งผลจากการบัญญัติกฎหมายดังกล่าวทำให้ผู้ใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนที่มีลักษณะคล้ายอาวุธปืน เพื่อกระทำความผิดอาญาในส่วนที่อาศัยความเข้าใจผิดของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม ไม่ว่าจะเป็นการข่มขู่ หรือใช้ประกอบการชิงทรัพย์หรือปล้นทรัพย์ ใช้ประกอบการขู่เข็ญหรือการทำให้เสียเสรีภาพ ผู้กระทำความผิดดังกล่าวจะต้องรับผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 อันเป็นการอุดช่องว่างทางกฎหมายเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันต่อการป้องกันอาชญากรรมอันเกิดจากการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืน

2. ปัญหาประการที่ 2 บทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 มิได้บัญญัติให้คำจำกัดความของคำว่า สิ่งเทียมอาวุธปืน ไว้อย่างชัดเจน

เนื่องจากสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น มีลักษณะคล้ายกับอาวุธปืนจริงด้วยรูปลักษณะภายนอกของสิ่งเทียมอาวุธปืนในปัจจุบันอันอาจทำให้บุคคลทั่วไปที่พบเห็นเข้าใจได้ว่าเป็นอาวุธปืนจริง ซึ่งบุคคลที่มีสิ่งเทียมอาวุธปืนเช่นนี้ไว้ในครอบครอง อาจพกพาหรือนำไปประกอบอาชญากรรมหรือสร้างความเดือดร้อนแก่สังคม การใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนโดยทำให้หลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืนจริงเพื่อนำไปกระทำความผิดเป็นปัญหาสำคัญของสังคมอีกประการหนึ่งที่นำมาสู่ความเสียหาย เพราะไม่สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดคือ อาวุธปืน สิ่งใดคือ สิ่งเทียมอาวุธปืน ถึงแม้สิ่งเทียมอาวุธปืนจะมีลักษณะแตกต่างจากอาวุธปืนจริงในส่วนของน้ำหนัก รูปแบบ ขนาด กลไก และอายุการใช้งาน แต่ไม่สามารถสังเกตเห็นด้วยตาเปล่าได้ว่าสิ่งนั้นคือ อาวุธปืน หรือ สิ่งเทียมอาวุธปืน เมื่อจากคำนิยามตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 มาตรา 4 (5) บัญญัติว่า “สิ่งเทียมอาวุธปืน หมายถึง สิ่งซึ่งมีรูปและลักษณะอันน่าจะทำให้หลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืน” ซึ่งมีได้มีการแบ่งแยกประเภทของสิ่งเทียมอาวุธปืน บ่งบอกลักษณะขนาด และสีสันของสิ่งเทียมอาวุธปืนไว้อย่างชัดเจน

จากการศึกษากฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนในต่างประเทศนั้น พบว่าในสหรัฐอเมริกาได้มีการแบ่งแยกสิ่งเทียมอาวุธปืน โดยใช้วิธีการยกตัวอย่างสิ่งที่จะถือได้ว่าเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนเอาไว้อย่างชัดเจนอยู่แล้วว่าหมายถึงสิ่งใดบ้าง และเมื่อพิจารณาคำนิยามของคำว่า “สิ่งเทียมอาวุธปืน” ในกฎหมายส่วนกลางแล้วจะพบว่าไม่มีการใช้ตัวเลขแรงส่งกระสุนมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาในการแยกสิ่งเทียมอาวุธปืนออกจากอาวุธปืนของจริง แต่ในกฎหมายดังกล่าวก็มีหลักเกณฑ์ที่เป็นรูปธรรมโดยการยกตัวอย่างไว้อย่างชัดเจนแล้วว่าสิ่งใดบ้างที่จะถือได้ว่าเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืน ซึ่งได้แก่ปืนอัดลมเบาที่ยิงกระสุนที่ไม่ใช่กระสุนโลหะ ปืนฉีดน้ำ ปืนของเล่น หรือสิ่งที่มีลักษณะเหมือนปืนแต่ไม่สามารถยิงกระสุนออกมาได้ ที่ลอกแบบมาจากอาวุธปืนจริงซึ่งมีการออกแบบหรือผลิตออกมาตั้งแต่ ค.ศ.1898 มาจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ในกฎหมายส่วนกลางก็มีการกล่าวถึงสิ่งที่มีรูปร่างคล้ายอาวุธปืนประเภทอื่นที่จะไม่ถูกควบคุมตามกฎหมายนี้เอาไว้อย่างชัดเจน มีการยกตัวอย่างไว้อย่างชัดเจนว่าสิ่งที่มีรูปร่างคล้ายอาวุธปืนประเภทใดบ้างที่จะไม่ถูกควบคุมตามกฎหมายนี้ และมีการกำหนดให้มีการแยกสีสันของสิ่งเทียมอาวุธปืนอีกหลายสี โดยกำหนดให้มี

ลักษณะสว่าง และโปร่งใส เช่นสีน้ำตาลแบบสว่าง สีเงินแบบสว่าง สีโลหะที่ทำด้วยวัสดุโปร่งใส เป็นต้น ทำให้สามารถสังเกตเห็นส่วนประกอบทั้งหมดของเครื่องมือได้ชัดเจนง่ายต่อการแยกแยะ

กรณีประเทศอังกฤษนั้นเมื่อพิจารณาคำนิยามของสิ่งเทียมอาวุธปืน ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ค.ศ. 1968 (Firearms Act 1968) ประกอบกับหลักเกณฑ์ที่ใช้แยกสิ่งแยกสิ่งเทียมอาวุธปืนออกจากอาวุธปืนจริงตาม Firearms (Dangerous air weapons) rules 1969 แล้วจะสามารถกำหนดนิยามของสิ่งเทียมอาวุธปืนในประเทศอังกฤษได้ว่า สิ่งเทียมอาวุธปืนประเทศอังกฤษ หมายถึง สิ่งที่มีรูปร่างภายนอกเหมือนกับอาวุธปืนจริง ไม่ว่าจะสิ่งนั้นจะสามารถยิงกระสุนชนิดใด ๆ ออกมาได้หรือไม่ก็ตาม แต่หากสิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าวสามารถยิงกระสุนออกมาได้ ก็จะต้องพิจารณาต่อไปอีกว่า สิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นมีแรงส่งกระสุนเท่าไร หากสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นมีแรงส่งกระสุนเกินกว่า 12 foot pounds force (หรือ 16.2 joules) สำหรับปืนที่มีรูปทรงแบบไรเฟิล หรือ 6 foot pounds force (sinv 8.1 joules) สำหรับปืนที่มีรูปทรงแบบปืนพกแล้วก็จะถือว่าสิ่งนั้นเป็นอาวุธปืนของจริงไม่ใช่สิ่งเทียมอาวุธปืนอีกต่อไป แต่หากสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นมีแรงส่งกระสุนที่ต่ำกว่านั้นก็จะถือว่าเป็นเพียงสิ่งเทียมอาวุธ ไม่ใช่อาวุธปืนของจริง นอกจากนี้การแยกสิ่งเทียมอาวุธปืนออกจากอาวุธปืนของจริงแล้ว ยังมีการแยกประเภทของสิ่งเทียมอาวุธออกเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืน กับสิ่งเทียมอาวุธปืนที่เสมือนจริงอีกด้วย เพื่อนำมาใช้กับหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการควบคุมการกระทำที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเทียมอาวุธปืนที่ต่างกัน โดยจะพิจารณาจากลักษณะภายนอกของสิ่งเทียมอาวุธปืน โดยพิจารณาจาก ขนาด รูปร่าง หรือสี ที่ปรากฏส่วนใหญ่ของสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นว่ามีขนาดเกินไปกว่าตัวเลขที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือมีสีที่เหมือนกับอาวุธปืนของจริงหรือไม่ หากมีขนาดเกินกว่าตัวเลขที่กำหนดหรือใช้สีที่ใช้กับอาวุธปืนของจริงบนตัวสิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าว ก็จะถือว่าเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนที่เสมือนจริง (Realistic Imitation firearm) แต่ถ้ามีขนาดไม่เกินกว่าตัวเลขที่กำหนดหรือใช้สีที่ไม่ได้ใช้กับอาวุธปืนของจริงบนตัวสิ่งเทียมอาวุธปืนก็จะถือว่าเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืน (Imitation firearm) ทั่วไป นอกจากนี้พระราชบัญญัติลดอาชญากรรมรุนแรง ค.ศ. 2006 (Violent Crime Reduction Act 2006) ยังได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าหากเป็นอาวุธปืนจริงที่ไม่สามารถใช้งานได้แล้ว หรือเป็นอาวุธปืนโบราณ ก็จะถือว่าเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืน (Imitation firearm) ชธรรมดาเท่านั้น โดยที่จะไม่ถือว่าเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนที่เสมือนจริง (Realistic Imitation firearm)

กรณีสาธารณรัฐสิงคโปร์ได้ให้คำจำกัดความว่า สิ่งเทียมอาวุธปืน หมายถึง สิ่งใด ๆ ซึ่งมีรูปลักษณะเป็นอาวุธ

“อาวุธเลียนแบบ” หมายถึง สิ่งใด ๆ ซึ่งมีรูปลักษณะเป็นอาวุธ”

“การครอบครองโดยผิดกฎหมาย” หมายถึงการครอบครองหรือควบคุมอันเป็นการขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยอาวุธและวัตถุระเบิด

เห็นได้ว่าแต่ละประเทศได้กำหนดคำนิยามของคำว่า “สิ่งเทียมอาวุธปืน” ไว้ในลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งจากการศึกษากฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนของประเทศอังกฤษ และสาธารณรัฐสิงคโปร์แล้ว พบว่ากฎหมายเกี่ยวกับการนิยามสิ่งเทียมอาวุธปืนของประเทศอังกฤษ และสาธารณรัฐสิงคโปร์ ยังมีข้อบกพร่องอยู่ เมื่อได้เปรียบเทียบกับกฎหมายในสหรัฐอเมริกา เพราะกฎหมายในสหรัฐอเมริกามีการกล่าวถึงสิ่งที่จะไม่อยู่ในความควบคุมของกฎหมายสิ่งเทียมอาวุธปืนไว้อย่างชัดเจน ทั้งโดยการบัญญัติเป็นตัวอย่างไร้เห็น หรือการบัญญัติเป็นหลักเกณฑ์ที่เป็นรูปธรรมในการแบ่งแยกสิ่งที่จะถือว่าเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนกับสิ่งที่ไม่มียันตรายพอที่จะถือว่าเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืน ในขณะที่กฎหมายเกี่ยวกับการนิยามสิ่งเทียมอาวุธปืนในประเทศอังกฤษและสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้น ไม่มีการบัญญัติข้อความในลักษณะดังกล่าว จึงอาจทำให้เกิดปัญหาต่อไปได้ว่าหากเป็นสิ่งที่มิรูปร่างคล้ายอาวุธปืนแต่ไม่อาจทำอันตรายต่อบุคคลอื่นได้ เช่น เครื่องประดับที่เป็นรูปทรงอาวุธปืน สิ่งดังกล่าวจะยังอยู่ในคำนิยามของสิ่งเทียมอาวุธปืนตามกฎหมายของประเทศอังกฤษและสาธารณรัฐสิงคโปร์อยู่หรือไม่ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ของประเทศไทยนั้น สิ่งเทียมอาวุธปืนมีลักษณะคล้ายกับอาวุธปืนจริง ผู้ซึ่งมิได้มีความรู้ และความเชี่ยวชาญ ย่อมเป็นการยากที่มองแล้วสามารถรู้ได้ด้วยสายตา กรณีนี้จึงเห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายยังไม่ครอบคลุมเพียงพอแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวผู้ศึกษาเห็นว่าควรนำแบบอย่างของสหรัฐอเมริกาในเรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์ที่เป็นรูปธรรม โดยการยกตัวอย่างไว้อย่างชัดเจนว่าสิ่งใดบ้างที่จะถือได้ว่าเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืน เมื่อได้ยกตัวอย่างแล้วสิ่งใดที่จะถือว่าเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนแล้ว ส่งผลให้ไม่ต้องมีการตีความคำจำกัดความว่าสิ่งใดบ้างเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืน

3. ปัญหาประการที่ 3 บทบัญญัติของกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญา จากการกำหนด

บทนิยามในมาตรา 1 (5)

จากสภาพปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน กรณีที่คนร้ายใช้วัตถุที่เหมือนอาวุธปืน ประกอบการกระทำความผิดทางอาญา ไม่ว่าจะเป็นการชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ โดยมีเจตนาใช้วัตถุนั้นเป็นอาวุธปืนให้ผู้เสียหายหวาดกลัวต่อความตาย หรือการบาดเจ็บจากอาวุธปืน ซึ่งการลงโทษการมี หรือใช้อาวุธปืนตามประมวลกฎหมายอาญานั้น การกระทำต้องครบองค์ประกอบของความผิดนั้นฐานนั้นก่อน ส่วนการลงโทษหนักขึ้นเพราะการมีหรือใช้อาวุธปืนประกอบความผิดนั้น

เป็นเงื่อนไขการลงโทษทางภาวะวิสัย ซึ่งหากวัตถุที่ใช้เป็นอาวุธปืนไม่เป็นอาวุธปืนตามกฎหมายก็ไม่สามารถลงโทษได้ เมื่อพิจารณาความรู้สึกของคนทั่วไป การกระทำความผิดกลายเป็นการกระทำโดยมีเจตนาให้ผู้เสียหายเชื่อว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนที่คนร้ายใช้เป็นอาวุธปืน เป็นกรณีที่คนร้ายเจตนาใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนเป็นอาวุธปืน และผู้เสียหายก็เชื่อว่าคนร้ายมีอาวุธปืน ถ้าพิจารณาตามเจตนาถือว่าคนร้ายใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนกระทำความผิดเหมือนกับการที่คนร้ายใช้อาวุธปืน การลงโทษผู้กระทำความผิด ก็ควรจะต้องเหมือนกับคนร้ายใช้อาวุธปืนในการกระทำความผิดเช่นกัน ดังนั้นการลงโทษผู้กระทำความผิดควรลงโทษผู้กระทำความผิดให้รับโทษหนักเสมือนกับคนร้ายมีหรือใช้อาวุธปืนประกอบการกระทำความผิด ตามหลักกฎหมายอาญาการจะลงโทษหนักขึ้นอันเนื่องมาจากการมีหรือใช้อาวุธปืนกระทำความผิดนั้นต้องเป็นการที่คนร้ายต้องมีอาวุธปืนขณะกระทำความผิดจึงจะสามารถลงโทษหนักขึ้นได้ ดังนั้นการที่คนร้ายมีสิ่งที่มีรูปร่างเหมือนกับอาวุธปืนการลงโทษจึงต้องมาพิสูจน์ก่อนว่าวัตถุดังกล่าวเป็นอาวุธปืนหรือไม่ การพิจารณาว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นอาวุธปืนหรือไม่ต้องพิจารณาตามหลักกฎหมายและเมื่อพิจารณาจากประมวลกฎหมายอาญามาตรา 1(5) ให้คำนิยาม คำว่า “อาวุธ” หมายถึงอาวุธโดยสภาพและสิ่งที่ไม่เป็นอาวุธโดยสภาพ แต่ได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ ซึ่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 297 วรรคสอง ได้กำหนด “อันตรายสาหัส” ว่า ต้องเป็นเงื่อนไขอันตรายแก่กาย ดังนี้ (1) ตาบอด หูหนวก ลิ่นขาด หรือเสียงานประสาท (2) เสียอวัยวะสืบพันธุ์ หรือความสามารถสืบพันธุ์ (3) เสียแขน ขา มือ เท้า นิ้ว หรืออวัยวะอื่นใด (4) หน้าเสียโฉมอย่างติดตัว (5) แผลลึก (6) จิตพิการอย่างติดตัว (7) ทุพพลภาพ หรือป่วยเรื้อรังซึ่งอาจถึงตลอดชีวิต (8) ทุพพลภาพ หรือป่วยเจ็บด้วยอาการทุกขเวทนาเกินกว่ายี่สิบวัน หรือจนประกอบกรณียกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่ายี่สิบวัน จึงเห็นได้ว่าการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนไม่อาจก่อให้เกิดอันตรายสาหัสแก่ผู้อื่นได้ จึงไม่อยู่ในความหมายของคำว่า “อาวุธ” ตามประมวลกฎหมายอาญา คำว่า “อาวุธ” ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาหลายมาตรา เช่น มาตรา 140 วรรคแรก มาตรา 335(7) มาตรา 337 (2) มาตรา 340 วรรคสอง มาตรา 340 ตรี วรรคสาม เป็นต้น ซึ่งในบทบัญญัติดังกล่าวใช้คำว่า “มีอาวุธ” “มีหรือใช้อาวุธ” และ “ใช้อาวุธ” กฎหมายอาญาถือเป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นเหตุกรรจ์ผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษหนักขึ้นกว่าลักษณะความผิดธรรมดาของฐานความผิดนั้น ความมุ่งหมายของกฎหมายที่บัญญัติคำนิยามว่าอาวุธ เพื่อใช้เป็นเหตุเพิ่มโทษของความผิดต่าง ๆ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดมีอาวุธ ซึ่งถือได้ว่าประมวลกฎหมายอาญายังขาดลักษณะของการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนโดยใช้อย่างอาวุธปืน ดังนั้นหากผู้กระทำความผิด มีเจตนาใช้ให้ผู้อื่นหลงเชื่อว่า มีอาวุธปืนเป็นเหตุให้ผู้เสียหายหวาดกลัว และผลเสียหายต่อคุณธรรมทางกฎหมายอันเกิดจากการที่ผู้กระทำความผิด มีหรือใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนเปรียบเทียบกับอาวุธปืนแล้ว ไม่ต่างกับการที่ผู้กระทำความผิดใช้อาวุธปืน การลงโทษผู้กระทำความผิด

ก็ไม่สามารถลงโทษเสมือนผู้กระทำความผิดมีอาวุธปืนได้ ตามแนวคิดหลัก 'ไม่มีความผิด ไม่มีโทษ โดยไม่มี กฎหมาย' ดังนั้นจึงไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดที่ใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนอย่างอาวุธให้ต้องรับโทษตามเจตนาของผู้กระทำความผิดได้

เมื่อถือไม่ได้ว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนเป็นอาวุธ โดยสภาพตามความหมายของบทนิยามใน มาตรา 1 (5) แห่งประมวลกฎหมายอาญา หากผู้กระทำความผิดนำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปใช้ในการ กระทำความผิดทางอาญา โดยมีเจตนาทำให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าเป็นอาวุธปืน และทำให้บุคคลอื่นเกิด ความหวาดกลัวว่าจะเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของตน ผู้นั้นก็ไม่ต้องรับโทษหนัก ขึ้นตามประมวลกฎหมายอาญา แต่ผลจากการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนที่มีการแพร่หลายในขณะนี้ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สังคมในวงกว้าง ซึ่งถ้าหากสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นถือเป็นอาวุธ จะส่งผลให้ ต้องรับโทษหนักขึ้นตามเจตนาของประมวลกฎหมายอาญาที่มีรองรับไว้อยู่แล้ว เช่น หากนำสิ่ง เทียมอาวุธปืน ไปใช้เพื่อข่มขู่ผู้อื่นให้กระทำการใด ไม่กระทำการใด หรือจำยอมต่อสิ่งใด อัน เป็นความผิดต่อเสรีภาพ หรือนำไปใช้ข่มขู่เพื่อที่จะข่มขู่ หรือเพื่อที่จะปล้น หรือเพื่อที่จะชิงทรัพย์ หรือนำไปใช้ประกอบการกระทำความผิดอาญาฐานบุกรุก เป็นต้น ผู้นั้นจะต้องรับโทษหนักขึ้น เป็นต้น เพราะในการกระทำความผิดนั้นมียุทธภัณฑ์อยู่ด้วย

จากการศึกษากฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนในต่างประเทศนั้นพบว่าในประเทศ อังกฤษมีลักษณะการใช้งานของสิ่งเทียมอาวุธปืน และผลกระทบจากการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืน เช่นเดียวกับประเทศไทย ซึ่งมีการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน ซึ่งการควบคุม การบริหารจัดการสิ่งเทียมอาวุธปืน และการแบ่งแยกประเภทของสิ่งเทียมอาวุธปืนของประเทศ อังกฤษนั้นรัฐจะเข้ามาควบคุมการใช้งานของสิ่งเทียมอาวุธปืน และมีการบัญญัติกฎหมายไว้เป็น เฉพาะ หากนำไปก่ออาชญากรรมก็ต้องรับโทษหนักขึ้น ซึ่งเห็นได้ว่าประเทศอังกฤษได้มีการ ตระหนักถึงภัยอันตรายอันเกิดจากการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนจึงได้มีการบัญญัติให้การนำสิ่งเทียม อาวุธปืนไปใช้ในการกระทำความผิดจะต้องรับโทษหนักขึ้น ถือได้ว่าเป็นเครื่องมือในการป้องกัน อาชญากรรม เพื่อให้การใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนเป็นไปตามวัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมาย และ เพื่อให้การลงโทษผู้กระทำความผิดได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของความผิดในระดับที่เหมาะสม ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่า ปัจจุบันในประเทศไทยนอกจากจะไม่มีบทบัญญัติห้ามมิให้นำสิ่งเทียมอาวุธปืน ไปใช้ในการกระทำความผิดแล้ว การที่ผู้กระทำความผิดนำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปกระทำความผิด อาญาโดยอาศัยความเข้าใจของผู้ถูกระทำ หรือเหยื่อ ว่าเป็นอาวุธปืนจริง จนทำให้เกิดความเสียหาย ซึ่งผลของความเสียหายอันเกิดจากการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนกับอาวุธปืนจริงไม่ต่างกัน ดังนั้น แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ประเทศไทยจึงควรที่จะนำหลักกฎหมายของประเทศอังกฤษ มาปรับใช้ในเรื่องการกำหนดให้การนำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปใช้ในการกระทำความผิดมีผลให้ต้องรับโทษ

ทางอาญาหนักขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้หากผู้กระทำความผิดมีการนำสิ่งเทียบอาวุธไปเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นเหตุกรรจ์แล้วจะต้องรับโทษหนักขึ้นเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำดังกล่าวที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สังคมต่อไป และเพื่อให้ได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของการกระทำความผิด ซึ่งจะสามารถบรรลุความมุ่งหมายของกฎหมายในเรื่องนี้ได้อย่างแท้จริง

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนของประเทศไทย และหลักกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนในต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็น สหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และสาธารณรัฐสิงคโปร์ ตลอดจนวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนของประเทศไทยและต่างประเทศแล้วนั้น ยังมีช่องว่างทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำความผิดทางอาญา เพราะตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 มิได้มีบทบัญญัติห้ามนำสิ่งเทียมอาวุธปืนมาใช้โดยมีเจตนาในการกระทำความผิดอาญาอื่น ทำให้สังคมไทยในปัจจุบันเกิดอาชญากรรมต่าง ๆ ที่มีการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนผิดจากวัตถุประสงค์ของกฎหมายมีการนำอาวุธปืนไปใช้ในการกระทำความผิด ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน เป็นภาพที่สะท้อนสังคมปัจจุบันของประเทศไทย ดังนั้นจากการศึกษากฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าวทำให้สามารถสรุปประเด็นปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนได้ดังต่อไปนี้

1. บทสรุป

ปัจจุบันกฎหมายควบคุมสิ่งเทียมอาวุธปืนของประเทศไทย คือ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 บทบัญญัติยังมีความไม่ชัดเจนและเกิดช่องว่างทางกฎหมาย ซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำความผิดทางอาญา เนื่องจากสิ่งเทียมอาวุธปืน อนุภาพการทำลายอาจไม่รุนแรงเทียบเท่ากับอาวุธปืนที่สามารถใช้งานได้ ในระยะไกล แต่หากถูกยิงในระยะประชิดและ โคนจุดสำคัญเช่น บริเวณใบหน้า ดวงตา ฟัน ผู้ถูกยิงย่อมได้รับบาดเจ็บสาหัสได้ และสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นบุคคลใดก็สามารถมีไว้ในครอบครองได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา หรืออาจไม่ได้มีไว้เพื่อการศึกษาก็ได้ แต่มีวัตถุประสงค์อย่างอื่น เช่น นำไปก่ออาชญากรรม ทำร้ายร่างกาย หรือข่มขู่บุคคลให้บุคคลอื่นเกิดความหวาดกลัวได้ จนไปถึงอาจนำสิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าวไปดัดแปลงเพื่อให้มีอนุภาพการทำลาย เทียบเท่าอาวุธปืนจริงและนำมาใช้ในการก่อการร้าย เพราะมีราคาถูกกว่าอาวุธปืนจริงอยู่มาก การควบคุมหรือลดจำนวนอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นในสังคมก็เป็นไปได้ยากยิ่ง

ฉะนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมสิ่งเทียมออวูรป็น ให้ชัดเจนปัญหาประการแรก บทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติออวูรป็น เครื่องกระสุน ปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมออวูรป็น พ.ศ.2490 มิได้มีบทบัญญัติห้ามนำสิ่งเทียมออวูร ป็นมาใช้โดยมีเจตนาในการกระทำความผิดอาญาอื่น

ตามพระราชบัญญัติออวูรป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียม ออวูรป็น พ.ศ.2490 สิ่งเทียมออวูรป็นมิใช่สิ่งผิดกฎหมาย เพราะไม่ได้ถูกจัดว่าเป็น ออวูรป็น ตามนิยามของกฎหมายดังกล่าว จึงเป็นเหตุให้มีการนำมาใช้อาชญากรรมจำนวนมากขึ้น เพราะการมี พกพา การนำไปใช้ในการก่ออาชญากรรมนั้น ไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นความผิด ซึ่งในการนำ สิ่งเทียมออวูรป็นมาใช้ ไม่ว่าจะเป็นการใช้เพื่อข่มขู่ผู้อื่น หรือใช้ประกอบอาชญากรรมอื่น ๆ ผู้กระทำจะไม่มี ความผิดตามพระราชบัญญัติออวูรป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมออวูรป็น พ.ศ.2490 และเห็นได้ว่ากฎหมายว่าด้วยพระราชบัญญัติออวูรป็น เครื่อง กระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมออวูรป็น พ.ศ.2490 ที่กล่าวถึงสิ่งเทียมออวูรป็นนี้ มีเพียงบทบัญญัติที่ห้ามมิให้ผู้ใดสั่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งสิ่งเทียมออวูรป็น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากนาย ทะเบียน เท่านั้น

มาตรา 52 บัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ใดสั่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งสิ่งเทียมออวูรป็น เว้นแต่ได้รับ ใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ และมาตรา 53 บัญญัติให้การสั่ง นำเข้า หรือค้าสิ่งเทียมออวูรป็นนี้ ให้นำมาตรา มาตรา 16 มาตรา 17 มาตรา 18 มาตรา 19 มาตรา 30 มาตรา 31 และมาตรา 37 มาใช้ บังคับโดยอนุโลม และมาตรา 54 กำหนดให้ใบอนุญาตที่ออกให้ตามมาตรา 53 นี้ ให้มีอายุใช้ได้ หนึ่งปีนับแต่วัน ที่ออก และหมวด 5 เรื่องเบ็ดเตล็ด มาตรา 71 กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจในการ จำกัดจำนวนร้านค้า และกำหนดจำนวนชนิด ขนาดสิ่งเทียมออวูรป็นได้ตามที่เห็นสมควร จึงเห็นได้ ว่าไม่มีบทบัญญัติในส่วนการใช้สิ่งเทียมออวูรป็นเพื่อประกอบในการกระทำความผิดอาญาอื่นเลย หากมีผู้นำสิ่งเทียมออวูรป็นไปใช้ประกอบอาชญากรรมหรือเพียงนำมาข่มขู่ในทำนองเดียวกับออวูรป็น รัฐไม่อาจลงโทษผู้ นั้นได้ด้วยเหตุจากหลัก ไม่มีกฎหมาย ไม่มี ความผิด ไม่มีโทษ

ดังนั้น แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ในประเทศไทยจึงควรที่จะบัญญัติกฎหมาย เกี่ยวกับสิ่งเทียมออวูรป็น ตามพระราชบัญญัติออวูรป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมออวูรป็น พ.ศ.2490 ให้ครอบคลุมถึงปัญหาจากการใช้สิ่งเทียมออวูรป็นในการกระทำ ความผิดทางอาญา ในลักษณะบัญญัติห้ามมิให้นำไปใช้ในการกระทำความผิดทางอาญาอื่น ซึ่งผล จากการบัญญัติกฎหมายดังกล่าวทำให้ผู้ใช้สิ่งเทียมออวูรป็นที่มีลักษณะคล้ายออวูรป็น เพื่อกระทำ ความผิดอาญาในส่วนที่อาศัยความเข้าใจผิดของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม ไม่ว่าจะเป็นการ ข่มขู่ หรือใช้ประกอบการชิงทรัพย์หรือปล้นทรัพย์ ใช้ประกอบการขู่เข็ญหรือการทำให้เสียเสรีภาพ

ผู้กระทำได้กล่าวจะต้องรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 อันเป็นการอุดช่องว่างทางกฎหมายเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันต่อการป้องกันอาชญากรรมอันเกิดจากการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืน

ปัญหาประการที่ 2 บทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มิได้บัญญัติให้คำจำกัดความของคำว่าสิ่งเทียมอาวุธปืน ไว้อย่างชัดเจน

ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ให้คำจำกัดความของคำว่า สิ่งเทียมอาวุธปืน ไว้ในมาตรา 4 (5) บัญญัติว่า สิ่งเทียมอาวุธปืน หมายถึง สิ่งซึ่งมีรูปและลักษณะอันน่าจะทำให้หลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืน เมื่อพิจารณาจากนิยามของสิ่งเทียมอาวุธปืนแล้ว จะเห็นได้ว่าสิ่งที่จะถือว่าเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนในความหมายของพระราชบัญญัตินี้ต้องมีลักษณะที่แตกต่างไปจากอาวุธปืนจริง บ่งบอกลักษณะ ขนาด และสีของสิ่งเทียมอาวุธปืน ไว้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นการง่ายต่อการสังเกตว่ามิใช่อาวุธปืนจริง แต่เป็นสิ่งเทียมอาวุธปืน เพราะสิ่งเทียมอาวุธปืนจะมีลักษณะภายนอกใกล้เคียงกับอาวุธปืนของจริง แต่ไม่มีอนุภาพในการทำลายเทียบเท่ากับอาวุธปืนของจริง โดยจะพิจารณาเพียงจากรูปร่างและลักษณะภายนอกของสิ่งดังกล่าวเท่านั้นว่ามีความเหมือนกับอาวุธปืนของจริงหรือไม่ โดยไม่ต้องพิจารณาว่าสิ่งนั้นจะสามารถยิงกระสุนชนิดใด ๆ ออกมาได้หรือไม่เลย ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนที่สามารถยิงกระสุนออกมาได้ เช่น ปืน BB GUN ปืนเด็กเล่นที่มีขนาดและรูปร่างเหมือนปืนจริง หรือสิ่งเทียมอาวุธปืนที่ไม่สามารถยิงกระสุนออกมาได้เลย เช่น ปืนโมเดลก็จะอยู่ในคำนิยามของคำว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนตามพระราชบัญญัตินี้ทั้งสิ้น จากการที่บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดนิยามของสิ่งเทียมอาวุธปืนโดยใช้การพิจารณาจากลักษณะภายนอกเท่านั้น โดยที่ไม่มีหลักเกณฑ์ที่เป็นรูปธรรมที่จะใช้แยกสิ่งเทียมอาวุธปืนออกจากอาวุธปืนจริงเอาไว้ ทำให้การเกิดความไม่ชัดเจนในการตีความว่าสิ่งใดคือสิ่งเทียมอาวุธปืน ด้วยเหตุที่การใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนโดยทำให้หลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืนจริงเพื่อนำไปกระทำความผิดเป็นปัญหาสำคัญของสังคมอีกประการหนึ่งที่น่ามาสู่ความเสียหาย เนื่องจากไม่สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดคือ อาวุธปืน สิ่งใดคือสิ่งเทียมอาวุธปืน ถึงแม้สิ่งเทียมอาวุธปืนจะมีลักษณะแตกต่างจากอาวุธปืนจริงในส่วนของน้ำหนัก รูปแบบ ขนาด กลไก และอนุภาพของการใช้งาน แต่ไม่สามารถสังเกตเห็นด้วยตาเปล่าได้ว่าสิ่งนั้นคือ อาวุธปืน หรือ สิ่งเทียมอาวุธปืน จึงเป็นการยากแก่การแยกแยะ สำหรับผู้ซึ่งมิได้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ จึงส่งผลให้มีผู้อาศัยช่องว่างทางกฎหมายนำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปก่ออาชญากรรม ดังนั้นความหมายของสิ่งเทียมอาวุธปืนยังมีความคลุมเครือในการตีความข้อเท็จจริง เพราะคำว่าสิ่งเทียมอาวุธปืน อาจหมายรวมถึง อาวุธปืนพลาสติกที่เด็กใช้เล่นด้วย

ปัญหาประการที่ 3 บทบัญญัติของกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญา จากการกำหนดบทนิยามในมาตรา 1 (5) จากสภาพปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน กรณีที่คนร้ายใช้วัตถุที่เหมือนอาวุธปืน ประกอบการชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ โดยมีเจตนาใช้วัตถุนั้นเป็นอาวุธปืนให้ผู้เสียหายหวาดกลัวต่อความตาย หรือการบาดเจ็บจากอาวุธปืน ซึ่งการลงโทษการมี หรือใช้อาวุธปืนตามประมวลกฎหมายอาญานั้น การกระทำต้องครบองค์ประกอบของความผิดนั้นฐานนั้นก่อน ส่วนการลงโทษหนักขึ้นเพราะการมีหรือใช้อาวุธปืนประกอบความผิดนั้น เป็นเงื่อนไขการลงโทษทางภาวะวิสัย ซึ่งหากวัตถุที่ใช้เป็นอาวุธปืนไม่เป็นอาวุธปืนตามกฎหมายก็ไม่สามารถลงโทษได้ หากพิจารณาความรู้สึกของคนทั่วไป การลงโทษผู้กระทำความผิดควรลงโทษผู้กระทำ ผู้กระทำความผิดให้รับโทษหนักเสมือนกับคนร้ายมีหรือใช้อาวุธปืนประกอบการกระทำความผิดตามหลักกฎหมายการจะลงโทษหนักขึ้นอันเนื่องมาจากการมีหรือใช้อาวุธปืนกระทำความผิดนั้น ต้องเป็นการที่คนร้ายต้องมีอาวุธปืนขณะกระทำความผิดจึงจะสามารถลงโทษหนักขึ้นได้

ดังนั้นการที่คนร้ายมีสิ่งที่มีรูปร่างเหมือนกับอาวุธปืนการลงโทษจึงต้องมาพิสูจน์ก่อนว่าวัตถุดังกล่าวเป็นอาวุธปืนหรือไม่ การพิจารณาว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นอาวุธปืนหรือไม่ต้องพิจารณาตามหลักกฎหมาย และเมื่อพิจารณาจากประมวลกฎหมายอาญามาตรา 1(5) ให้คำนิยาม คำว่า “อาวุธ” หมายถึงอาวุธโดยสภาพและสิ่งที่ไม่เป็นอาวุธโดยสภาพ แต่ได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุสร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ จึงเห็นได้ว่าการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนไม่อาจก่อให้เกิดอันตรายสาหัสแก่ผู้อื่นได้ จึงไม่อยู่ในความหมายของคำว่า “อาวุธ” ตามประมวลกฎหมายอาญา คำว่า “อาวุธ” ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาหลายมาตรา เช่น มาตรา 140 วรรคแรก มาตรา 335(7) มาตรา 337 (2) มาตรา 340 วรรคสอง มาตรา 340 ตรี วรรค 3 เป็นต้น ซึ่งในบทบัญญัติดังกล่าวใช้คำว่า “มีอาวุธ” “มีหรือใช้อาวุธ” และ “ใช้อาวุธ” กฎหมายอาญาดูถือเป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นเหตุกรรจ์ผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษหนักขึ้นกว่าลักษณะความผิดธรรมดาของฐานความผิดนั้น ความมุ่งหมายของกฎหมายที่บัญญัติคำนิยามว่า อาวุธ เพื่อใช้เป็นเหตุเพิ่มโทษของความผิดต่าง ๆ

เมื่อถือไม่ได้ว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนเป็นอาวุธโดยสภาพตามความหมายของบทนิยามในมาตรา 1 (5) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ดังนั้น การพาสิ่งเทียมอาวุธปืนไปในเมืองหรือทางสาธารณะจึงไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 371 หรือการนำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปใช้ข่มขู่ในการปล้นทรัพย์ หรือชิงทรัพย์ ผู้นั้นก็ไม่ต้องรับโทษหนักขึ้นตามประมวลกฎหมายอาญา ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติเกี่ยวกับการลงโทษกรณีที่ถูกคนนำเอาสิ่งเทียมอาวุธปืน เช่น ปืนที่ใช้เพื่อการศึกษา หรือปืนที่เป็นของเล่น โดยนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์จะมีโทษตามประมวลกฎหมายอาญาไม่ว่าจะเป็นการกรรโชก หรือความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ หรือไม่ก็เป็นความผิดหลุโทษฐานทำ

ให้บุคคลอื่นเกิดความกลัวหรือตกใจซึ่งมีโทษน้อยมากเมื่อเทียบกับการนำอาวุธปืนจริงไปใช้ในการกระทำความผิดทางอาญา

ดังนั้นหากผู้กระทำความผิดนำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปใช้ข่มขู่ในการปล้นทรัพย์หรือชิงทรัพย์ หรือนำไปใช้ในการข่มขู่ผู้อื่น หรือนำไปใช้ประกอบการกระทำความผิดฐานบุกรุก โดยมีเจตนาทำให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าเป็นอาวุธปืน และทำให้บุคคลอื่นเกิดความหวาดกลัวว่าจะเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของตน ผู้นั้นก็ไม่ต้องรับโทษหนักขึ้นตามประมวลกฎหมายอาญา เพราะไม่ถือว่าสิ่งเทียมอาวุธนั้นเป็นอาวุธ แต่ผลจากการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนที่มีการแพร่หลายในขณะนี้ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สังคมในวงกว้าง จึงเห็นสมควรที่จะมีการกำหนดให้การนำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปใช้ในการกระทำความผิดมีผลให้ต้องรับโทษทางอาญาหนักขึ้นเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าวที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สังคมต่อไป

2. ข้อเสนอแนะ

จากการที่ได้ศึกษาถึงประเด็นปัญหาต่าง ๆ มาแล้วข้างต้น ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าหากมีการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืน ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 และเพิ่มเติมบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1(5) เพื่อให้การใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำความผิดทางอาญาอื่นต้องรับโทษตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 และต้องรับโทษตามประมวลกฎหมายอาญาอันเป็นบทบัญญัติให้รับโทษหนักขึ้นแล้ว จะเป็นการป้องกันปราบปราม และลดปัญหาอาชญากรรมอันเกิดจากการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนในการกระทำความผิดทางอาญาได้ โดยผู้เขียนมีข้อเสนอแนะเป็นรายประเด็นดังนี้

ปัญหาประการแรก บทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 มิได้มีบทบัญญัติห้ามนำสิ่งเทียมอาวุธปืนมาใช้โดยมีเจตนาในการกระทำความผิดอาญาอื่น

โดยแก้ไขพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 หมวด 4 สิ่งเทียมอาวุธปืน ควรเพิ่มวรรคสอง ในมาตรา 52 ว่าห้ามมิให้นำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปใช้ในการกระทำความผิดทางอาญาอื่น ดังนี้

มาตรา 52 ห้ามมิให้ผู้ใดสั่ง ชื้อ นำเข้า หรือค้าซึ่งสิ่งเทียมอาวุธปืน เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ ห้ามมิให้นำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปใช้ในการกระทำความผิดทางอาญาอื่น

หากผู้ใดนำสิ่งเทียมออวูรป็น ไปใช้ในการกระทำความผิดทางอาญาโดยเจตนา ให้นายทะเบียนเพิกถอนใบอนุญาตนั้น

ปัญหาประการที่ 2 บทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติออวูรป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมออวูรป็น พ.ศ.2490 มิได้บัญญัติให้คำจำกัดความของคำว่า สิ่งเทียมออวูรป็น ไว้อย่างชัดเจน

แนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่เป็นรูปธรรม โดยการยกตัวอย่างไว้อย่างชัดเจนว่าสิ่งใดบ้างที่จะถือได้ว่าเป็นสิ่งเทียมออวูรป็น เมื่อได้ยกตัวอย่างแล้วว่าสิ่งใดที่จะถือได้ว่าเป็นสิ่งเทียมออวูรป็นแล้ว ส่งผลให้ไม่ต้องมีการตีความคำจำกัดความว่าสิ่งใดบ้างเป็นสิ่งเทียมออวูรป็น

โดยแก้ไขพระราชบัญญัติออวูรป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมออวูรป็น พ.ศ.2490 ควรเพิ่มความในมาตรา 4(5) ให้มีการยกตัวอย่างสิ่งใดบ้างที่จะถือได้ว่าเป็นสิ่งเทียมออวูรป็น เช่น ปืนพลาสติก ปืนอัดลมที่ไม่สามารถทำอันตรายต่อร่างกายและชีวิต ปืนที่ใช้ในการเล่นกีฬา ปืนบีบีกัน ปืนแฟนบอล และควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติออวูรป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมออวูรป็น พ.ศ.2490 โดยให้มีการแบ่งแยกประเภทของสิ่งเทียมออวูรป็น และมีการกำหนดให้มีการแยกสีสันของสิ่งเทียมออวูรป็นอีกหลายสี โดยกำหนดให้มีลักษณะสว่าง และ โปร่งใส ซึ่งจะทำได้สามารถสังเกตเห็นส่วนประกอบทั้งหมดของเครื่องมือได้ชัดเจนง่ายต่อการแยกแยะว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งเทียมออวูรป็น ไม่ใช่ออวูรป็นจริง และเมื่อผู้เสียหายสามารถแยกแยะได้ การก่ออาชญากรรมก็จะประสบความสำเร็จได้ยากขึ้น โดยเพิ่มบทบัญญัติมาตรา 54/1 ให้การสั่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งสิ่งเทียมออวูรป็น มีการแบ่งแยกประเภท และให้มีการแยกสีสันอย่างชัดเจน โดยมีการกำหนดให้มีลักษณะสว่าง และ โปร่งใส ดังนี้

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ (5) “สิ่งเทียมออวูรป็น” หมายความว่า สิ่งซึ่งมีรูปและลักษณะอันน่าจะทำให้หลงเชื่อว่าเป็นออวูรป็น เช่น ปืนพลาสติก ปืนอัดลมที่ไม่สามารถทำอันตรายต่อร่างกายและชีวิต ปืนที่ใช้ในการเล่นกีฬา ปืนบีบีกัน ปืนแฟนบอล

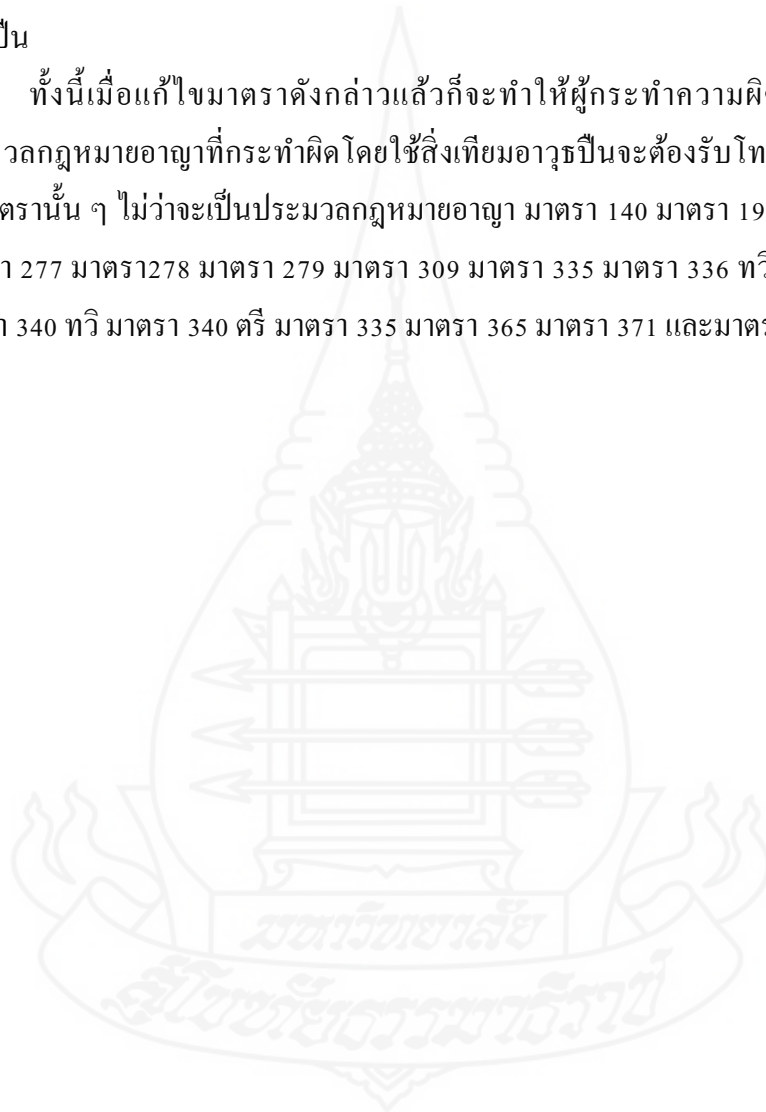
มาตรา 54/1 ในการสั่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งสิ่งเทียมออวูรป็น ต้องมีการแบ่งแยกประเภท และมีการแยกสีสันอย่างชัดเจน โดยกำหนดให้มีลักษณะสว่าง และ โปร่งใส

ปัญหาประการที่ 3 บทบัญญัติของกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญา จากการกำหนดบทนิยามในมาตรา 1 (5) ควรแก้ไขในประมวลกฎหมายอาญา ภาค 1 ลักษณะ 1 หมวด 1 บทนิยาม ในมาตรา 1 (5) ว่า ออวูร หมายถึงความรวมถึง สิ่งซึ่งไม่เป็นออวูรโดยสภาพ แต่ซึ่งได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างออวูร โดยให้เพิ่มวรรคสองในมาตรา 1(5)

ให้อาฐนั้ หมายถึงความรวมถึงสิ่งซึ่งมีรูปและลักษณะอันน่าจะทำให้บุคคลอื่นที่เห็นสิ่งนั้นเข้าใจว่าเป็นอาฐป็น ดังนี้

มาตรา 1 ในประมวลกฎหมายนี้ (5) “อาฐ” หมายถึงความรวมถึงสิ่งซึ่งไม่เป็นอาฐโดยสภาพ แต่ซึ่งได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาฐ ความในวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงสิ่งซึ่งมีรูปและลักษณะอันน่าจะทำให้บุคคลอื่นที่เห็นสิ่งนั้นเข้าใจว่าเป็นอาฐป็น

ทั้งนี้เมื่อแก้ไขมาตราดังกล่าวแล้วก็จะทำให้ผู้กระทำความผิดตามมาตราต่าง ๆ ของประมวลกฎหมายอาญาที่กระทำผิดโดยใช้สิ่งเทียมอาฐป็นจะต้องรับโทษ หรือรับโทษหนักขึ้นตามมาตรานั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 140 มาตรา 190 มาตรา 215 มาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 278 มาตรา 279 มาตรา 309 มาตรา 335 มาตรา 336 ทวิ มาตรา 337 มาตรา 340 มาตรา 340 ทวิ มาตรา 340 ตริ มาตรา 335 มาตรา 365 มาตรา 371 และมาตรา 379

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กุลพล พลวัน. (2520). *ปัญหาการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยสหประชาชาติ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
นิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- คณิต ณ นคร. (2549). *กฎหมายอาญาภาคความผิด*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ :วิญญูชน.
- จิตติ ดิงศภัทย์. (2545). *กฎหมายอาญา ภาค 2 และภาค 3* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: จีรัชการ.
_____. (2524). *คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาภาค 2* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:
สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- ชิดชนก เหลือสินทรัพย์. (2542). *ศูนย์สารสนเทศ ราชบัณฑิตยสถาน.พจนานุกรม
ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, แหล่งที่มา <http://rirs3.royin.go.th>*
- ณัฐฐวัฒน์ สุทธิโยธิน. (2560). *ประมวลสาระชุดวิชากฎหมายอาญาและอาชญาวิทยาชั้นสูง ทฤษฎี
ความรับผิดชอบทางอาญา (หน่วยที่ 2)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- จุงเดือน พันธุมนาวิน. (2550). *รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism model) วารสาร
พัฒนาสังคม, 9 (1) กรุงเทพฯ, 87-88.*
- ธีระ สิ้นเดชาภิรักษ์, วิชาญ กิตติรัตนพันธ์ และคณะ. (2563). *การศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุ และบริบท
ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมไทย .วารสารกระบวนการยุติธรรม, 13(2)*
- นรังสรรค์ ศิลป์ประกอบ. (2554). *มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมสิ่งเทียมอาวุธปืน.
(วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยศรีปทุม
วิทยาเขตชลบุรี, ชลบุรี.
- นรินทร์ ไทรพิง. (2549). *การรับโทษหนักขึ้น เนื่องจากการเพิ่มโทษกับเหตุกรรจ์ในคดีอาญา.
(วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรุงเทพฯ.
- นภสร เพชรพลอย. (2559). *การกำหนดเหตุกรรจ์ในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา .
(วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต,
กรุงเทพฯ.
- ประธาน วัฒนาวาณิชย์. (2541). *การปฏิรูประบบการลงโทษ แนวทางสหวิทยาการ โดยเน้น
ทางด้านอาชญาวิทยา.บทบัณฑิตย, เล่ม 54, ตอน 4, 23.*
- ปฐกรณ์ เชาวน์แก้ว, พิไลวรรณ สถิต,สยามรัฐ เรืองศรี. (2562). *แนวทางการใช้มาตรการป้องกัน
อาชญากรรมอันเนื่องมาจากสิ่งเทียมอาวุธปืน. บทความวิจัย วารสารนิติศาสตร์
และสังคมท้องถิ่น. กรุงเทพฯ. : มหาวิทยาลัยทักษิณ.*

- พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 64 ตอนที่ 42 หน้า 556 (9 กันยายน 2490).
- พระราชบัญญัติ ให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 73 ตอนที่ 95 ฉบับพิเศษ หน้า 1 (15 พฤศจิกายน 2499).
- ภานุพงศ์ หาญพล. (2561). ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายควบคุมสิ่งเทียมอาวุธปืน ในประเทศไทย: ศึกษากรณีอาวุธปืนบีบีกัน และเครื่องกระสุนของอาวุธปืนบีบีกัน. (สารนิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีปทุม, กรุงเทพฯ.
- วิชาญ น้อยโต. (2557). มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการมีและใช้อาวุธปืน ตามกฎหมายอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน. (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- วิภาส จารุพงษ์. (2547). การบังคับใช้พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2549 : ศึกษาเฉพาะกรณีเกี่ยวกับอาวุธ และเครื่องกระสุนปืน. (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- วรพจน์ วิสชุดพิชญ์. (2543). สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- ศิริมา อัสวเรชา. (2562). เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ความแตกต่างและความขัดแย้งในสังคม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สรศักดิ์ สิบงกช. (2550). “รู้จักกับปืน บีบี”. บทความ Game Gun Magazine (2550), 72.
- สง่า ลีนะสมิต. (2530). เอกสารการสอนกฎหมายอาญา 1.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมพร พรหมหิตาธร. (2541). เล่นปืนไม่ให้ถูกจับ. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : นิติธรรม, 7.
- _____. (2535). ย่อหลักกฎหมายปืน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : นิติธรรม, 45.
- สุชาดา ศรีใหม่. (ม.ป.ป.). “หลักไม่มีความผิด ไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายอาญา เปรียบเทียบพุทธวินัยบัญญัติ” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 8, ฉ.2 (2559): 89.
- สกลเกียรติ สังวรกิตติวุฒิ ธรรมกิต ขวัญเกื้อ. (2562). ปัญหาของกฎหมายอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนส่วนบุคคล ที่ก่อให้เกิดความรุนแรงของสังคม. วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, สมุทรปราการ.

- สุเมธ จันพะนะ. (2559). *มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมสิ่งเทียมอาวุธปืนในประเทศไทย: ศึกษากรณี ปืนบีบีกัน (BB Gun)*. (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สรรคชัย โปธิสุวรรณ. (2553). *ความรับผิดชอบทางอาญากรณีใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนกระทำความผิด : เปรียบเทียบกับการกระทำความผิดโดยใช้อาวุธปืน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์. (2536). *ผลของการกระทำในทางอาญา: ศึกษาเฉพาะกรณีผลที่เป็นอันตราย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สมยศ เชื้อไทย. (2538). *ความรู้นิติปรัชญาเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ศุภชัย ศุภผล. (2557). *การศึกษาเปรียบเทียบระดับของการอธิบายในการสร้างทฤษฎีสัญญาประชาคมของ จอห์น ล็อก และ ฌอง ฌาคส์ รูสโซ*. *วารสารสังคมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, กรุงเทพฯ.
- หยุด แสงอุทัย. (2523). *กฎหมายอาญาภาค 2-3*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อภิณพ สุวรรณรัตน์. (2554). *กฎหมายควบคุมสิ่งเทียมอาวุธปืนในประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- อภิรักษ์ บรูรุ่งโรจน์. (2550). *ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับปืนอัดลมเบาตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน พ.ศ. 2490*. (สารนิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- ฤทธิจ งามะวนิช. (2549). *การพยายามกระทำความผิด : ศึกษาเฉพาะหลักเกณฑ์การแบ่งแยกระหว่างการลงมือกระทำความผิดกับการเตรียมกระทำความผิด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- ไทยรัฐ. (ออนไลน์). “คดีชกปืนขู่ในร้านข้าวต้มที่แท้บีบีกัน ฟันข้อหา ข่มขู่ให้ผู้อื่นตกใจกลัว” สืบค้นเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2564
จาก <https://www.thairath.co.th/news/crime/1991676>.
- _____. (ออนไลน์). “พลทหารอ้างป่วยโควิด ไม่มีเงินรักษาถูก ใช้ปืนปลอมบุกชิงทรัพย์” สืบค้นเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2564
จาก <https://www.thairath.co.th/news/crime/2186800>.

Bbgunzerker. (ออนไลน์). “อุปกรณ์กีฬา บีบีกันเชกเกอร์” สืบค้นเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2565

จาก <https://www.bbgunzerker.com>

Kapook. (ออนไลน์). “ห้ามขายปืนเลเซอร์, บีบีกัน (ไทยโพสต์)” สืบค้นเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2565

จาก <https://highlight.kapook.com/view/55478>.

Mgonline. (ออนไลน์). “เกร็ดความรู้ พกพาอาวุธปืน” สืบค้นเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2565

จาก <https://mgonline.com/live/detail/9570000104154>

Thaihealth (ออนไลน์). “เตือนอันตรายจากการเล่นปืนอัดลม” สืบค้นเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2565

จาก <https://www.thaihealth.or.th/Content/27508.html>.

Siamrath (ออนไลน์). “สิ่งเทียมอาวุธปืน-เครื่องกระสุน” สืบค้นเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2565

จาก <https://siamrath.co.th/n/26016>

Cornell Law School. (2000). Code of Laws of the United States Title 15 Commerce and Trade

CHAPTER 76—IMITATION FIREARMS § 5001. Penalties for entering into

commerce of imitation firearms (Online). Available:

<http://www.law.cornell.edu/uscode/>. [2018, 5 February]

Legislative Counsel of California, CALIFORNIA PENAL CODE section 417.4 (online), 1 st

January 1873. Available from <http://www.leginfo.ca.gov>

Legislative Counsel of California. (1873). CALIFORNIA PENAL CODE section 19915 (Online).

Available: <http://www.leginfo.ca.gov>. [2018, 5 February].

Legislative Counsel of California, CALIFORNIA PENAL CODE section 19915 (online), 1 st

January 1873. Available from <http://www.leginfo.ca.gov>

Legislative Counsel of California, CALIFORNIA PENAL CODE section 6501 (online),

4 March 1972 . Available from <http://www.leginfo.ca.gov>.

The Crown Prosecution Service, CJA 2003, R v Hinchcliffe (2000) Cr.App.R.(S) 436 (Online),

24th October 2002. Available from <http://www.cps.gov.uk>

Thomsson Reuters, R, v Bentham (Peter) , House of Lords (Online), 10 March 2005, Available

from <http://www.web2.westlaw.com>

The U.S Government Printing Office. (1989). Code of Federal Regulations, Title 15, Subtitle B,

Chapter XI, Part 1150, section 1150.1 (Online). Available:

<http://www.gpo.gov>. [2018, 5 February].

- The National Archives, Firearms Act 1968 section 57 (d) (Online), 30th May 1968, Available from <http://www.legislation.gov.uk>
- The National Archives, The Firearms (Dangerous Air Weapons) Rules 1969 rule 2 (1) (Online), 1st May 1969, Available from <http://www.legislation.gov.uk>
- The National Archives, Violent Crime Reduction Act 2006 section 38 (Online), 8th November 2006, Available from <http://www.legislation.gov.uk>
- The National Archives, The Violent Crime Reduction Act 2006 (Realistic Imitation Firearms) Reduction 2007 section 6 and 7 (Online), 1th October 2000, Available from <http://www.legislation.gov.uk>
- The National Archives, Firearms Act 1968 section 16A (Online), 30th May 1968, Available from <http://www.legislation.gov.uk>
- The National Archives, Firearms Act 1968 section 18(Online), 30th May 1968, Available from <http://www.legislation.gov.uk>
- The National Archives, Criminal justice Act 1968 section 44 (Online), 29th July 1988, Available from <http://www.legislation.gov.uk>
- The National Archives, Firearms Act 1968 section 51A (4)(a),(5)(a) (Online), 30th May 1968, Available from <http://www.legislation.gov.uk>
- The National Archives, Firearms Act 1968 section 19 (d) (Online), 30th May 1968, Available from <http://www.legislation.gov.uk>
- The National Archives, Firearms Act 1968 SCHEDULE 6, Violent Crime Reduction Act 2006 section 14 (Online), 8th November 2006, Available from <http://www.legislation.gov.uk>
- The National Archives, Firearms Act 1968 SCHEDULE 6, (Online), 30th May 1968, Available from <http://www.legislation.gov.uk>
- The National Archives, Firearms Act 1968 section 51A (4)(a),(5)(a) (Online), 30th May 1968, Available from <http://www.legislation.gov.uk>

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวกุลมดี กุนดี
วัน เดือน ปีเกิด	26 ตุลาคม 2537
สถานที่เกิด	จังหวัดนนทบุรี
ประวัติการศึกษา	นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช พ.ศ. 2560 เนติบัณฑิตไทย สำนักอบรมศึกษากฎหมาย แห่งเนติบัณฑิตยสภา สมัยที่ 72
สถานที่ทำงาน	สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักอำนวยการประจำศาลแพ่ง กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	นิติกรปฏิบัติการ

